

RAPORT Z REALIZACJI REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI DLA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO LORIS 2030

Grudzień 2016

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Pomocy Technicznej RPO WL 2014-2020

RAPORT ROCZNY Z REALIZACJI
REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI DLA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
LORIS 2030

DYREKTOR BIURA:

Ewa Paturalska-Nowak

Opracowanie wykonano

w REGIONALNYM OBSERWATORIUM TERYTORIALNYM WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

pod kierownictwem Anny Szymańskiej

Zespół autorski:

Maciej Bąk

Gabriel Bednarczyk

Patrycja Sobieraj

Współpraca:

Bartosz Trojanowski

Łódź, grudzień 2016 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa	6
Poziom realizacji celu głównego i wskaźników kontekstowych	26
Stan realizacji priorytetów RSI LORIS	37
Podsumowanie	81

Wstęp

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030 (dalej: RSI LORIS) została przyjęta 26 kwietnia 2013 roku Uchwałą nr XXXV/680/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego. Istotą dokumentu jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, wzmacnianie współpracy przedsiębiorstw (w szczególności MSP), jednostek naukowo-badawczych, instytucji otoczenia biznesu i administracji oraz promocja szeroko rozumianej innowacyjności we wszystkich obszarach aktywności gospodarczej. Samorząd Województwa Łódzkiego pełni rolę głównego koordynatora i realizatora zapisów Strategii. Prowadzona przez Samorząd Województwa Łódzkiego polityka rozwoju innowacyjności wymaga współpracy ze strony wielu podmiotów działających w sferze gospodarczej i naukowej oraz jednostek samorządu terytorialnego

W ramach RSI LORIS sformułowano trzy priorytety, a w nich cele operacyjne oraz działania służące ich realizacji. Dla oceny postępu w realizacji celów, stworzono obszerny system wskaźników strategicznych oraz operacyjnych. W dokumencie funkcjonują również wskaźniki kontekstowe, służące ocenie bieżącej sytuacji gospodarczej. Niniejszy raport z realizacji Strategii jest pierwszym, który powstał po jej uchwaleniu, obejmuje więc lata 2010-2015 w zakresie wskaźników statystycznych oraz lata 2014-2016 w zakresie oceny postępu rzeczowego i finansowego.

Zakres Raportu

Przedmiotem monitoringu jest całokształt podejmowanych działań, inicjatyw/realizowanych projektów na terenie województwa łódzkiego w zakresie pobudzania przedsiębiorczości, innowacyjności oraz prac w zakresie badań i rozwoju.

Raport z realizacji Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego obejmuje następujące obszary:

- Diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących innowacyjności,
- Poziom realizacji celu głównego i wskaźników kontekstowych,
- Stan realizacji RSI LORIS, w tym:
 - Realizację Planów Działań
 - Realizację projektów współfinansowanych ze środków UE
 - Realizację projektów zbieżnych
 - Realizację wskaźników strategicznych
- Podsumowanie

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa

Diagnoza została opracowana na podstawie wybranych wskaźników makroekonomicznych i obejmuje lata 2013 - 2015 tj. od przyjęcia Strategii do chwili powstania raportu (najbardziej aktualne dane publikowane przez GUS). W analizach uwzględniono wszystkie najistotniejsze zagadnienia ujęte w diagnozie RSI LORIS 2030: demografię, przedsiębiorczość, atrakcyjność inwestycyjną regionu, innowacyjność łódzkich przedsiębiorstw, kapitał ludzki, społeczeństwo informacyjne oraz działalność badawczo - rozwojową.

Poziom realizacji celu głównego i wskaźników kontekstowych

Wskaźnikiem realizacji celu głównego RSI LORIS jest pozycja zajmowana w rankingu Regional Innovation Scoreboard (RIS). Jest to wskaźnik syntetyczny opracowany przez Komisję Europejską, który klasyfikuje wszystkie regiony europejskie pod kątem poziomu rozwoju innowacyjności.

Poza miarą celu głównego, system monitorowania RSI LORIS przewiduje katalog wskaźników kontekstowych. Wskaźniki te nie posiadają ustalonej wartości docelowej, toteż ich analiza skupia się na wychwyceniu trendów w latach 2010-2014/15 (w zależności od dostępnych danych) oraz przedstawieniu pozycji województwa na tle kraju.

Stan realizacji RSI LORIS

Realizatorem Strategii RSI LORIS 2030 jest Samorząd Województwa łódzkiego, który koordynację realizacji strategii powierzył Departamentowi ds. Przedsiębiorczości. Podejmowane przez Departament działania realizujące zapisy strategii wynikały z rocznych planów działań. Od czasu zatwierdzenia dokumentu do chwili obecnej powstały dwa plany: Plan Działań 2015 oraz Plan Działań 2016. Projekty wykazane w planach zostały przypisane do odpowiednich celów RSI LORIS, jednak w wielu przypadkach miały kompleksowy i zintegrowany charakter, a ich realizacja spełniała kilka celów jednocześnie. Analiza działań podejmowanych w ramach rocznych planów pozwoliła również na ocenę stopnia realizacji wskaźników operacyjnych.

Najistotniejszym dokumentem wykonawczym polityki regionalnej, w tym w zakresie polityki innowacyjnej Samorządu Województwa, jest Regionalny Program Operacyjny Województwa łódzkiego, który stanowi odpowiedź na zdiagnozowane w dokumentach strategicznych, w tym RSI LORIS 2030 wyzwania rozwojowe. Projekty realizowane w latach 2014-2016 w ramach RPO Wł 2007-2013 oraz RPO Wł 2014-2020, zostały przeanalizowane pod kątem zbieżności z zapisami RSI LORIS 2030 oraz przypisane do odpowiadających im celów.

Podobną analizę przeprowadzono w odniesieniu do projektów realizowanych w ramach krajowych programów operacyjnych. Z powstałej puli działań wyłoniono projekty realizowane na terenie województwa lub przez lokalne podmioty. Ze względu na brak możliwości weryfikacji faktycznego postępu rzeczowego na terenie województwa łódzkiego, odrzucono projekty, których zasięg realizacji obejmował cały kraj, a realizatorem był podmiot spoza regionu. Analiza projektów pozwoliła na ocenę postępu rzeczowego oraz finansowego w realizacji Regionalnej Strategii Innowacji LORIS 2030.

Ponadto zebrano informacje na temat projektów i inicjatyw przyczyniających się do wdrażania Strategii, zbieżnych z jej celami, realizowanych przez różne grupy podmiotów, w tym jednostki naukowo-badawcze.

Stopień osiągnięcia celów strategicznych był oceniony na podstawie wybranej grupy wskaźników monitorujących (wskaźniki strategiczne). Ze względu na bardzo dużą liczbę wskaźników zaproponowanych w dokumencie oraz sugestie i rekomendacje zgłoszone przez członków Rady Innowacji Województwa łódzkiego, dotyczące ograniczenia liczby wskaźników w systemie monitorowania dokumentu, w niniejszym raporcie zmniejszono ich liczbę ze 140 do 86, łącznie z miarą celu głównego. Weryfikacji poddano głównie katalog wskaźników operacyjnych rezygnując z tych wskaźników, które opisywały działania nieuwzględnione w Rocznych Planach Działań RSI LORIS 2030.

Podsumowanie

Przeprowadzone analizy dotyczące oceny sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, stanu realizacji RSI LORIS oraz wskaźników monitoringowych Strategii pozwoliły na sformułowanie wniosków dotyczących m.in.: poziomu innowacyjności województwa łódzkiego, działań podejmowanych przez Samorząd Województwa i innych interesariuszy Strategii oraz systemu monitorowania Strategii.

Materiały źródłowe

Dane do monitorowania wskaźników RSI LORIS 2030 pochodzą w głównej mierze ze statystyki publicznej: Głównego Urzędu Statystycznego, w tym Banku Danych Lokalnych oraz z Eurostatu. Poza statystyką publiczną źródłem informacji był Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego (Departament ds. Przedsiębiorczości), który dostarczył danych na temat realizacji Rocznych Planów Działań. Ze względu na fakt, że najważniejszym źródłem finansowym realizacji Strategii są Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej wdrażane w ramach programów operacyjnych krajowych i regionalnych do oceny postępu rzeczowego i finansowego w realizacji Strategii wykorzystano dane z systemów: SIMIK 2007-2013 oraz SL 2014 dotyczące projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach perspektywy finansowej 2014-2020.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej województwa

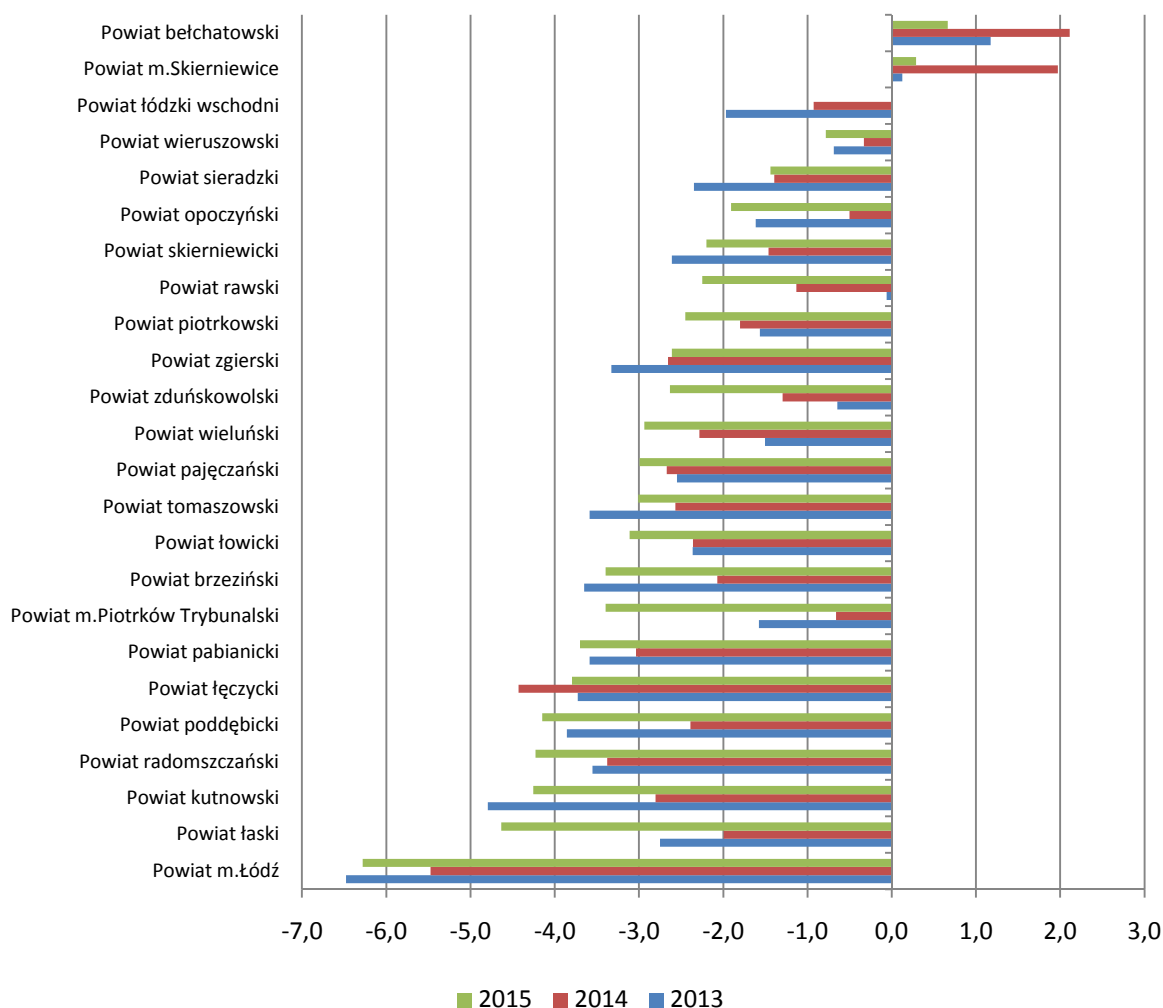
Demografia

W 2015 roku, liczba mieszkańców województwa wynosiła 2 493 603 osób, co dawało 5. pozycję w kraju. W okresie od 2013 do 2015 roku w regionie ubyło 19 490 osób, co stanowiło trzeci największy ubytek względny ludności spośród wszystkich województw (99,2% , 2013=100%).

W skali powiatów, najbardziej zaludnionym obszarem jest miasto Łódź (największe miasto regionu – 700 982 mieszkańców), które kumuluje 28,1% ogółu mieszkańców województwa, choć udział ten stopniowo maleje, w roku 2013 wynosił 28,3%. W dalszej kolejności, najludniejszymi powiatami są zgierski, pabianicki oraz sieradzki. Pozostałe duże miasta województwa to: Piotrków Trybunalski (75 183 mieszkańców), Pabianice (66 895 mieszkańców) oraz Tomaszów Mazowiecki (63 960 mieszkańców).

Poziom urbanizacji województwa łódzkiego w 2015 roku wynosił 63,1% i wykazywał tendencję spadkową: trzyletnia dynamika zmian liczby mieszkańców miast jest ujemna (98,7%), podczas gdy liczba mieszkańców obszarów wiejskich była w tym okresie stabilna, z lekką tendencją wzrostową (100,1%).

Wykres 1: Wskaźnik przyrostu naturalny w powiatach województwa łódzkiego w latach 2013, 2014 i 2015.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W analizowanym okresie przyrost naturalny województwa łódzkiego był najniższy w kraju. W 2015 roku wyniósł -3,6‰, co w porównaniu z rokiem 2014 (-2,8‰) oznacza dalsze pogłębianie się zjawiska. W całym województwie tylko dwa powiaty: bełchatowski oraz miasto Skierniewice wyróżniały się dodatnim przyrostem naturalnym. Najgorsza sytuacja jest w Łodzi, gdzie wskaźnik przyrostu naturalnego wyniósł w 2015 roku -6,3‰. Prognoza ludności opracowana w 2014 roku na lata 2014-2050 przez Główny Urząd Statystyczny szacuje, że w 2030 roku liczba ludności w województwie wyniesie 2 306 378 osób, co oznacza spadek liczby ludności o 7,5% w stosunku do 2015 roku.

Sytuacji nie poprawia również bardzo niekorzystna struktura wieku: w 2015 roku w województwie łódzkim osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 21,8% ludności, przy 16,8% udziale osób w wieku przedprodukcyjnym. Warto dodać, że trend ten się pogłębia – dynamika liczby osób w wieku przedprodukcyjnym z ostatnich trzech lat wynosi 98,2%, osób w wieku produkcyjnym 97,6%, gdy tymczasem dla liczby osób w wieku poprodukcyjnym wskaźnik ten wynosi 105,1%. (2013=100%). W związku z tymi zmianami w proporcjach grup wiekowych ludności, znacznie rośnie wskaźnik obciążenia demograficznego, którego wartość dla województwa łódzkiego coraz mocniej odbiega od wartości krajowej.

Tabela 1: Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym			
	2013	2014	2015
Polska	29,0	30,2	31,4
Łódzkie	33,0	34,2	35,6

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Saldo migracji również wypada dla regionu bardzo niekorzystnie: w 2014 roku było to -1 701 osób dla migracji wewnętrznych oraz -344 osób dla migracji zagranicznych. Współczynnik migracji wynosił w 2015 roku 2,41 osób wyjeżdżających na 1000 ludności. Dawało to 7. pozycję w rankingu województw.

Powyższe statystyki zarysowują bardzo niekorzystny obraz województwa łódzkiego pod względem demografii, co może przyczynić się do spowolnienia a nawet zahamowania wzrostu innowacyjności regionu. Niepokojące są zwłaszcza dane prognozy demograficznej, wedle których w 2030 roku pod względem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym łódzkie będzie zajmowało 13. miejsce w kraju, a pod względem udziału ludności w wieku produkcyjnym, ostatnie, 16. miejsce. Taka struktura ludności może oznaczać istotne problemy z dostępem do kadr dla innowacyjnej gospodarki a także obniżeniem popytu na innowacje, generowanym przede wszystkim przez ludzi młodych¹. Co istotne, wszystkie cytowane w powyższym ustępie dane demograficzne mają stabilne trendy w znacznie dłuższym, niż analizowany trzyletni szereg czasowy. Świadczy to o dużej sile i trwałości takich procesów jak wyludnianie i starzenie się społeczeństwa.

Kapitał ludzki

Podstawowym wskaźnikiem określającym jakość kapitału ludzkiego województwa łódzkiego jest odsetek osób w wieku 15-64 z wykształceniem wyższym, który w 2015 roku wyniósł 23,8%, co pozwoliło na zajęcie regionowi łódzkiemu 6. miejsca w kraju. Czynnikiem sprzyjającym akumulacji kapitału ludzkiego jest pozycja Łodzi jako ważnego krajowego ośrodka akademickiego. W województwie łódzkim w 2015 roku na wszystkich uczelniach wyższych pracowało ogółem 6 225 nauczycieli akademickich. Najwięcej pracowników związanych jest z naukami ogólnymi,

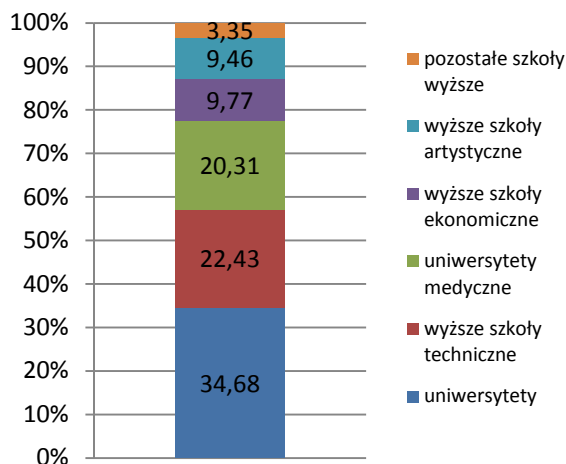
¹ *Konsumpcja i innowacje*, A. Olejniczuk-Merta (red), IBRKK, Warszawa 2015

reprezentowanymi w województwie przez Uniwersytet Łódzki, drugą dużą grupą są nauczyciele wykładający na Politechnice Łódzkiej. Trzecią najliczniejszą grupą pracowników są wykładowcy Uniwersytetu Medycznego.

Mapa 1: Udział ludności w wieku 15-64 lata z wykształceniem wyższym w 2015 r. [%]

Wykres 2: Struktura zatrudnienia nauczycieli akademickich wg dziedzin nauki w województwie łódzkim w 2015 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W 2015 roku liczba studentów w regionie wynosiła ogółem 82 202 osób, co w rankingu województw daje siódmą pozycję. Zdecydowana większość, bo aż 79%, to studenci szkół publicznych. Dynamika zmian liczby studentów z lat 2013 – 2015 w województwie łódzkim jest bardzo niekorzystna: liczba studentów w 2015 roku stanowi 89,2% wartości z roku 2013. Dla porównania, najmniejszym względnym spadkiem liczby studentów charakteryzowało się województwo pomorskie (93,74% wartości z 2013 roku).

Najpopularniejszym kierunkiem studiów był biznes i administracja, na którym studiowało w 2015 roku 20,3% studentów z województwa łódzkiego (16 646 słuchaczy), w tym 18,2% ogółu studiujących na uczelniach publicznych (12 118 słuchaczy) oraz 29,3% ogółu studiujących na uczelniach niepublicznych (4 528 słuchaczy). Drugim najpopularniejszym kierunkiem jest medycyna (12,5% ogółu studiujących w województwie łódzkim, z 10 298 studentami), natomiast trzecim kierunkiem studiowania są nauki społeczne (10,2% studiujących w województwie łódzkim, z liczbą 8 421 studentów). Czwartym kierunkiem pod względem popularności były ogólnie pojęte studia pedagogiczne (8,5% studiujących w województwie łódzkim). Ciekawostką może się wydać fakt, że w przypadku tego kierunku studiów, liczba studiujących na uczelniach publicznych i niepublicznych jest bardzo zbliżona (wynosi ok. 3,5 tys. studentów na uczelniach publicznych i niepublicznych), natomiast w strukturze studiujących jest to druga najpopularniejsza grupa studiów na uczelniach niepublicznych. Niewiele mniej liczna jest grupa studentów na kierunkach inżynieryjno - technicznych, jednak w tym przypadku widać już wyraźną przewagę szkół publicznych nad szkołami niepublicznymi.

Tabela 2: Struktura najważniejszych podgrup kierunków studiów w województwie łódzkim w podziale na szkoły publiczne i niepubliczne w 2015 roku wg liczby studentów [%]

Podgrupy kierunków studiów	Szkoły publiczne	Szkoły niepubliczne	Szkoły publiczne i niepubliczne łącznie
Biznes i administracja	18,2	29,3	20,3
Medyczne	12,9	10,9	12,5
Społeczne	11,0	7,1	10,2
Pedagogiczne	5,5	21,7	8,5
Inżynieryjno-techniczne	10,1	0,1	8,2
Pozostałe kierunki	42,4	30,9	40,3
Suma	100	100	100

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Liczba absolwentów w województwie łódzkim wynosiła w 2015 roku ogółem 21 905 osób, co w skali kraju daje ósmą pozycję. Zarówno w kraju, jak i we wszystkich regionach liczba absolwentów maleje z każdym rokiem. Wynika to głównie z przyczyn demograficznych, ale nie jest jedynym powodem. Z każdym rokiem liczba studentów jest coraz mniejsza, co siłą rzeczy powoduje wzrost konkurencji między krajowymi uczelniami. Z analizy liczby absolwentów w poszczególnych województwach z ostatnich trzech lat wynika, że łódzkie pogłębia dystans do regionów – liderów. Dobitnie pokazuje to dynamika zmian liczby absolwentów z lat 2013 – 2015. W województwie małopolskim wynosi ona 97%, a w województwie łódzkim 84% (rok 2013 = 100%).

Kierunkiem o największej liczbie absolwentów był biznes i administracja (23,4% absolwentów województwa łódzkiego kończyło ten kierunek) z liczbą 5 127 przyznanych dyplomów magisterskich. Drugim najpopularniejszym kierunkiem były ogólnie pojęte studia pedagogiczne z liczbą 2 683 absolwentów, co stanowiło 12,2% ogólnej liczby absolwentów w województwie łódzkim. Niewiele mniej liczne są grupy absolwentów nauk medycznych oraz społecznych, jednak na tych kierunkach widać już wyraźną przewagę szkół publicznych. Kierunki inżynieryjno-techniczne w 2015 roku ukończyło 1 236 absolwentów (5,6% absolwentów w województwie łódzkim), wszyscy uzyskali dyplomy na uczelniach publicznych.

Tabela 3: Struktura najważniejszych podgrup kierunków studiów w województwie łódzkim w podziale na szkoły publiczne i niepubliczne w 2015 roku wg liczby absolwentów [%]

Podgrupy kierunków studiów	Szkoły publiczne	Szkoły niepubliczne	Szkoły publiczne i niepubliczne łącznie
Biznes i administracja	22,2	27,1	23,4
Pedagogiczne	8,3	24,5	12,2
Medyczne	10,2	16,5	11,7
Społeczne	12,9	5,0	10,9
Inżynieryjno-techniczne	7,5	0,0	5,6
Pozostałe kierunki	39,0	27,0	36,1
Suma	100	100	100

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Struktura osób, które zdecydowały się kontynuować naukę na studiach podyplomowych przedstawia się dość podobnie. W 2015 roku w województwie łódzkim było ogółem 7 113 słuchaczy na kierunkach podyplomowych. Najpopularniejszymi placówkami są zdecydowanie wyższe szkoły ekonomiczne oraz niepubliczne uczelnie wyższe, na trzeciej pozycji studia oferowane przez uniwersytet. Małą popularnością cieszą się podyplomowe studia na uniwersytecie medycznym – w 2015 roku miały tylko 25 słuchaczy.

Tabela 4: Słuchacze studiów podyplomowych w podziale na typy szkół wyższych w województwie łódzkim w 2015 roku	
wyższe szkoły ekonomiczne	2 340
pozostałe szkoły wyższe	1 945
Uniwersytet Łódzki	1 725
Politechnika Łódzka	792
wyższe szkoły artystyczne	286
Uniwersytet Medyczny	25
ogółem	7 113

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Studia III go stopnia miały w województwie łódzkim w 2015 roku 2 670 słuchaczy. W zdecydowanej większości studia te prowadzone były przez Uniwersytet Łódzki oraz Politechnikę Łódzką. Dość znaczna była również liczba doktorantów na Uniwersytecie Medycznym. Najmniejsza grupa doktorantów znajduje się w łódzkich placówkach PAN oraz instytutach naukowo – badawczych.

Tabela 5: Studenci III stopnia w podziale na typy szkół wyższych w województwie łódzkim w 2015 roku	
Uniwersytet Łódzki	1 179
Politechnika Łódzka	677
Uniwersytet Medyczny	592
wyższe szkoły artystyczne	186
placówki PAN, instytuty naukowo badawcze	36
ogółem	2 670

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W 2014 roku w województwie łódzkim personel badawczo – rozwojowy wynosił 8 377 osób (0,89% ogółu pracujących w województwie), z czego pracownicy naukowo – badawczy stanowili 6 304 osoby, co stanowi 75,3% personelu B+R w regionie oraz 5,5% w kraju. W rankingu województw daje to środkową, 8. pozycję. Wskaźnik zatrudnienia pracowników naukowo-badawczych w sferze B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo wynosi 8,87. Warto zauważyć, że aż 94% pracowników naukowo – badawczych zatrudnionych jest na pełen etat.

Zasoby ludzkie dla nauki i techniki (Human Resources in Science and Technology – HRST) tworzą osoby aktualnie zajmujące się lub potencjalnie mogące zająć się pracami związanymi z tworzeniem, rozwojem, rozpowszechnianiem i zastosowaniem wiedzy naukowo-technicznej². Do grupy tej zalicza się osoby wykształcone w dziedzinach nauki i techniki lub pracujące w zawodach nauki i techniki. Dla porządku rozróżnia się te cechy jako dwie osobne kategorie. Dodatkowo, wyróżnia się także rdzeń zasobów ludzkich, a więc grupę ludzi, którzy mają obie te cechy (wykształcenie kierunkowe oraz zawód związany z nauką i techniką). Osobną kategorią są specjaliści i inżynierowie do których zalicza się pracujących w sferze nauka i technika:

² Nauka i technika w 2014 r., GUS

- Specjalistów nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
- Specjalistów do spraw zdrowia
- Specjalistów do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych

Zasoby dla nauki i techniki w województwie łódzkim stanowiły w 2014 roku 7,4% zasobów krajowych, co plasowało region na piątej pozycji w Polsce.

Taki sam był regionalny udział rdzenia zasobów ludzkich (HRSTC) w zasobach krajowych. Osoby wykształcone w kierunkach nauki i techniki stanowiły ponad 1/3 ludności aktywnej zawodowo w regionie oraz 7,4% ogółu zasobów HRSTE w kraju. Nieco większy jest udział regionu łódzkiego w krajowym rynku specjalistów i inżynierów – w 2014 roku wynosił on 8,5% (5. pozycja w kraju). Ciekawostką jest, że to jedyna grupa zasobów ludzkich dla nauki i techniki województwa łódzkiego, w której nie dominują kobiety. Studia III go stopnia miały w województwie łódzkim w 2015 roku 2 670 słuchaczy. W zdecydowanej większości studia te prowadzone były przez Uniwersytet Łódzki oraz Politechnikę Łódzką. Dość znaczna była również liczba doktorantów na Uniwersytecie Medycznym. Najmniejsza grupa doktorantów znajduje się w łódzkich placówkach PAN oraz instytutach naukowo – badawczych.

Tabela 6: Zasoby ludzkie dla nauki i techniki wyróżnione wedle kategorii jako odsetek ludności aktywnej zawodowo w województwie łódzkim w 2014 roku		
Kategoria	Udział w ludności aktywnej zawodowo w regionie	Średnia dla Polski
Zasoby ludzkie dla nauki i techniki (HRST)	42,7%	46,5%
Rdzeń zasobów ludzkich (HRSTC)	18,3%	20,0%
Wyróżnione ze względu na wykształcenie (HRSTE)	35,4%	38,6%
Wyróżnione ze względu na zawód (HRSTO)	25,6%	27,9%

Źródło: Nauka i technika 2014, GUS

Wartość brutto aparatury badawczej (zaliczanej do środków trwałych) w województwie łódzkim wyceniono w 2014 roku na kwotę 793 423,1 tysięcy złotych, zaś jej stopień zużycia określono na około 65,6%.³ O ile wartość środków trwałych nie sugeruje zbyt mocnej pozycji województwa łódzkiego, (8. pozycja w rankingu województw), to stan zużycia aparatury jest jednym z najniższych w Polsce. Sytuacja uległa więc znaczącej poprawie w porównaniu do 2010 roku, kiedy to wysoka wartość wskaźnika zużycia aparatury (81,7%) była uważana za przyczynę braku badań na wysokim poziomie. W roku 2014 w województwie łódzkim zakupiono aparaturę badawczą na kwotę 513,278 milionów złotych (9. pozycja w kraju).

Podsumowując, najważniejszym problemem w zakresie kapitału ludzkiego, niezbędnego innowacyjnej gospodarce, jest postępująca depopulacja regionu. Obecnie przekłada się ona na dynamicznie zmniejszającą się liczbę studentów, w przyszłości najprawdopodobniej negatywnie wpłynie także na wskaźniki HRST. Istotnym zagrożeniem może być również marginalizacja Łodzi jako ośrodka akademickiego, tak w kontekście dotychczas notowanego ubytku studentów, jak i planów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego reformujących system finansowania uczelni wyższych⁴.

Spółeczeństwo informacyjne

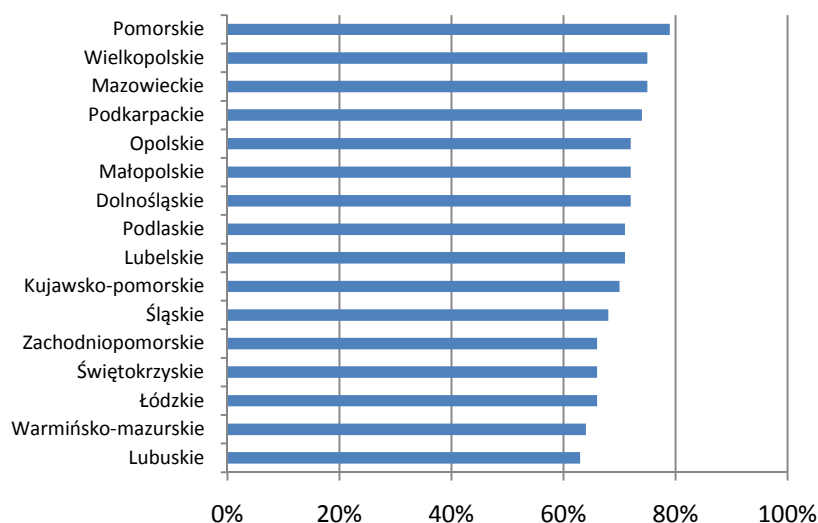
Pod względem zaawansowania cyfrowego mieszkańców i rozwoju społeczeństwa informacyjnego region łódzki niekorzystnie odstaje od średniej krajowej. Udział gospodarstw

³ Nauka i technika w 2014 r., GUS

⁴ Reforma ma dotyczyć m.in. algorytmu obliczania dotacji finansowania uczelni wyższych.

domowych posiadających dostęp do szerokopasmowego Internetu wynosi w województwie 66%⁵ (14. miejsce w kraju). Dane te ulegają każdego roku niewielkim, ale niekorzystnym trendom pogłębiającym zjawisko: w ciągu ostatnich czterech lat odsetek ten spadł o 2,2 p.p. Za główne przyczyny braku dostępu do Internetu respondenci uznali: brak technicznych możliwości podłączenia oraz brak potrzeb korzystania z Internetu. Zwłaszcza druga przyczyna wskazuje na brak wiedzy i świadomości wielu mieszkańców województwa w zakresie możliwości wykorzystania sieci.⁶ 35% mieszkańców regionu nie posiada żadnych umiejętności internetowych, co stanowi trzeci najwyższy wynik w kraju. Województwo ma też najwyższy w kraju wskaźnik osób, które niekorzystanie z Internetu motywują brakiem umiejętności. Bardzo wysoki (trzecie miejsce w kraju) jest także odsetek osób, które nigdy nie korzystały z Internetu: w 2015 roku wyniósł on 31%.

Wykres 3: Udział gospodarstw domowych z dostępem do szerokopasmowego Internetu w 2015 roku [%]

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Województwo ma więc dużą grupę mieszkańców wykluczonych cyfrowo. Jednocześnie istnieje znacząca grupa osób sprawnie korzystających z możliwości jakie daje dostęp do Internetu. Wartości wskaźnikowe poszczególnych aspektów użytkowania Internetu są bardzo zbliżone, bądź wyższe do średniej krajowej.

Tabela 7: Umiejętności użytkowników Internetu w Polsce i w województwie łódzkim				
	Osoby z wysokimi umiejętnościami komputerowymi	Osoby z wysokimi umiejętnościami internetowymi	Poszukujący w Internecie informacji nt. edukacji, ofert szkoleniowych	Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi
Polska	21%	10%	18%	47,6%
Łódzkie	20%	11%	16%	39,45%
	Szukający pracy lub wysyłający aplikacje przez Internet	Publikujący w Internecie stworzone przez siebie teksty, zdjęcia, filmy	Czytający lub umieszczający w Internecie własne opinie w sprawach społeczno - politycznych	Korzystający z usług bankowych
Polska	12%	12%	5%	33%
Łódzkie	12%	13%	4%	33%

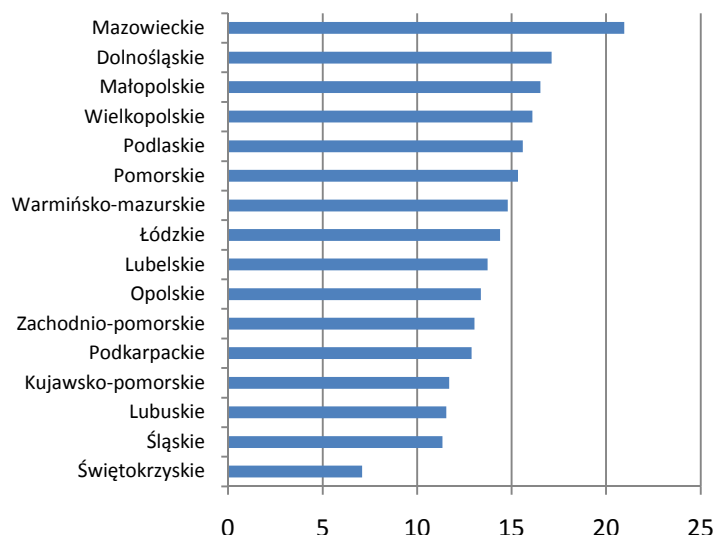
Źródło: Społeczeństwo informacyjne w liczbach, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2015

⁵ Społeczeństwo informacyjne w liczbach, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2015

⁶ Wykorzystanie technologii informacyjno-(tele)komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2015 r., GUS, 2015

Gorzej przedstawia się porównanie odsetka specjalistów, a więc osób posiadających ponadprzeciętne umiejętności informacyjne, komunikacyjne, cyfrowe, oraz związane z oprogramowaniem lub rozwiązywaniem problemów.

Wykres 4: Osoby posiadające ponadpodstawowe umiejętności cyfrowe [%]

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w liczbach, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2015

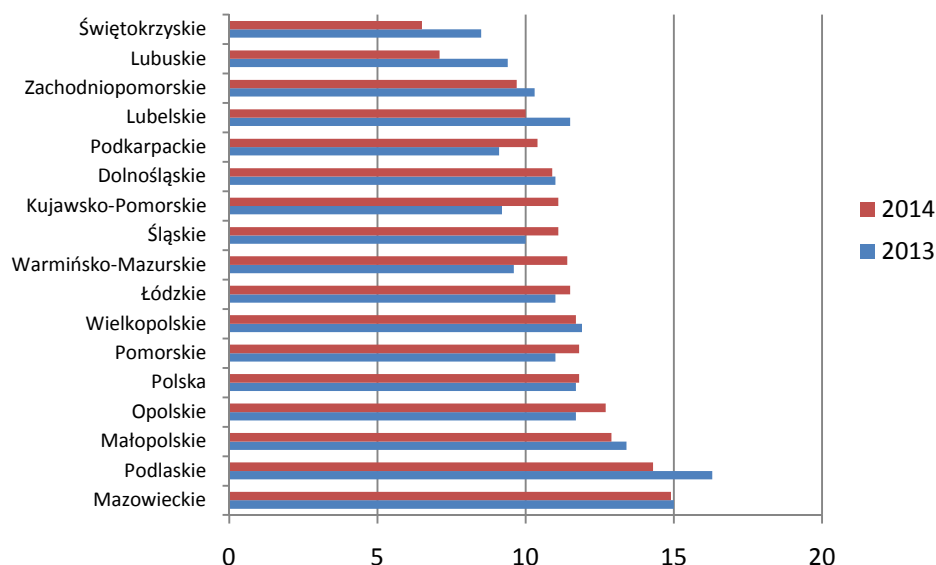
W ujęciu względnym miary osób sprawnie korzystających z komputera z dostępem do Internetu, województwo łódzkie znajduje się w grupie województw przeciętnych, w których liczba specjalistów nie jest ani rażąco niższa, ani wyższa od przeciętnej.

Według danych za 2014 rok, 92% firm w regionie wykorzystuje komputery w swojej działalności, zaś 89% ma dostęp do szerokopasmowego Internetu, co stanowi wzrost o 5% w stosunku do danych z 2013 roku. Własną stronę internetową posiada 65% firm w regionie, zaś 12% prowadzi e-sprzedaż (otrzymuje zamówienie poprzez stronę komputerową lub systemy typu EDI). W porównaniu z innymi województwami, łódzkie zajmuje środkową pozycję w rankingu, jednak dystans do przodujących województw, takich jak podlaskie czy mazowieckie, jest relatywnie niewielki i wynosi około 5 p.p. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku analizy przedsiębiorstw, które prowadząc e-sprzedaż, umożliwiają płatność on-line lub za pomocą karty kredytowej (off-line). Również w przypadkach bardziej zaawansowanych aspektów korzystania z technologii w przedsiębiorstwach, takich jak specjalistyczne oprogramowanie służące do zarządzania firmą (ERP) lub relacjami z klientem (CRM), to przedsiębiorstwa w województwie łódzkim osiągają poziom zbliżony do średniej krajowej. Reasumując, jako grupa społeczna, łódzcy przedsiębiorcy i ich firmy nie odbiegają zaawansowaniem cyfrowym od reszty kraju, co dobrze ukazują przedstawione dane.

Tabela 8: Wykorzystanie oprogramowania w firmach oraz nakłady na ICT w Polsce i w województwie łódzkim			
Jednostka	Firmy wykorzystujące oprogramowanie do relacji z klientem (CRM)	Firmy wykorzystujące oprogramowanie do zarządzania firmą (ERP)	Firmy ponoszące nakłady na ICT
Polska	21%	17%	35%
Łódzkie	18%	18%	33%

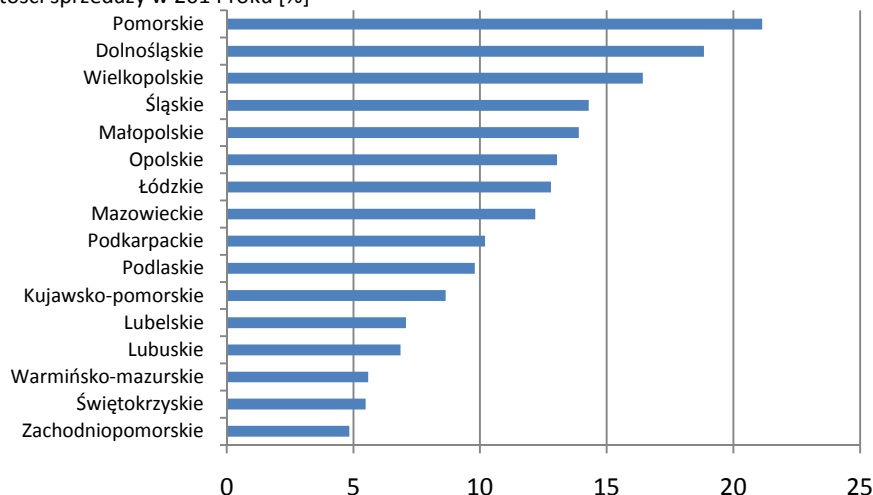
Źródło: Społeczeństwo informacyjne w liczbach, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2015

Wykres 5: Udział przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemu typu EDI) [%]

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w liczbach, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2015

Wykres 6: Udział wartości netto przychodów z e-sprzedaży poprzez stronę internetową, aplikacje mobilne bądź wiadomości typu EDI w ogólnej wartości sprzedaży w 2014 roku [%]

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w liczbach, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2015

Województwo łódzkie ma najniższy w Polsce wskaźnik skuteczności cyfryzacji w urzędach. W rankingu województw urzędy administracji państwowej, marszałkowskie oraz urzędy lokalne z województwa łódzkiego, są najmniej zainteresowane posiadaniem kompetencji informatycznych w trakcie naboru pracowników oraz ich rozwojem poprzez szkolenia (2015). Województwo ma również najniższy w kraju wskaźnik urzędów promujących wykorzystanie ICT wśród pracowników.

Internauci z regionu łódzkiego, w rankingu województw, są na ostatnim miejscu w zakresie chęci załatwiania spraw urzędowych przez Internet, tylko 21% badanych jest zwolennikami takiej formy. Dystans do mieszkańców przodującego województwa pomorskiego, w którym zwolenników tej formy jest aż 72%, jest bardzo znaczny.

Urzędy świadczące i rozwijające usługi elektroniczne stanowią 46% wszystkich urzędów w regionie. Wskaźnik ten nieznacznie przewyższa średnią krajową na rok 2014 (44%). Jednocześnie, zaledwie 19% urzędów posiada użyteczną stronę www, taki sam jest też odsetek urzędów stosujących dobre praktyki zarządzania, niższy od krajowego (średnia krajowa wynosi w tym przypadku 23%).

Województwo łódzkie, obok podlaskiego i dolnośląskiego może się jednak pochwalić najwyższym (12%) udziałem dokumentów elektronicznych wśród wszystkich pism wpływających do urzędu. Innymi słowy, korespondencja mailowa zyskuje powoli coraz większą popularność, zarówno wśród zwykłych użytkowników, jak i pomiędzy poszczególnymi instytucjami.

Tabela 9: ICT w urzędach w Polsce i w województwie łódzkim			
Jednostka	Urzędy wspierające e-integrację	Urzędy konsekwentnie wdrażające ICT	Urzędy osiągające zadowalające rezultaty stosowania ICT
Polska	25%	38%	25%
Łódzkie	25%	39%	23%

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w liczbach, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2015

Reasumując, niedostateczny rozwój społeczeństwa cyfrowego w regionie łódzkim również może stanowić barierę dla rozwoju innowacyjnej gospodarki. Co prawda udział mieszkańców o ponadpodstawowych umiejętnościach cyfrowych nie odbiega znacząco od średniej krajowej, niemniej problemy związane z niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą telekomunikacyjną czy zacofaniem cyfrowym urzędów regionu łódzkiego może stanowić barierę dla lokalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw. Także sam poziom nasycenia technologiami informatycznymi w przedsiębiorstwach regionu łódzkiego, choć nie odbiega znacznie od średniej krajowej, to nie daje również żadnej przewagi.

Gospodarka

Województwo łódzkie jest dość dobrze rozwinięte gospodarczo, ponadto od kilku lat ma niezmiennie wysoki wskaźnik aktywności zawodowej osób w wieku produkcyjnym (2. miejsce w kraju, za województwem mazowieckim). W 2014 roku województwo wypracowało 6,1% produktu krajowego brutto, co stanowi 6. pozycję w kraju. Warto zauważyć, że udział ten jest niemal niezmienny od kilkunastu lat (2000 r – 6,1%, 2010 – 6%, 2014 – 6,1%) Roczna dynamika wzrostu PKB za 2014 roku wyniosła 103,8% i była równa krajowej. W rankingu województw wartość ta lokuje region na 7 pozycji, Pod względem PKB na jednego mieszkańca, województwo zajmuje 6 miejsce w kraju z PKB regionalnym stanowiącym 93,6% średniej krajowej (Polska – 44 672 zł). Roczna dynamika wzrostu PKB per capita za 2014 rok wyniosła 104,2% i była wyższa od krajowej. Należy założyć, że za wyższą dynamikę PKB per capita w stosunku do wzrostu PKB ogółem odpowiada wyludnianie województwa.

W analizie przedstawionej w Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030 Łódzkie zostało sklasyfikowane jako region znajdujący się w grupie doganiającej, co oznacza, że regionalne PKB rośnie szybciej niż średnia dla kraju, jednak jego wartość wciąż jest niższa od wartości krajowej.

Mapa 2: PKB per capita w województwach w stosunku do PKB per capita w Polsce w 2014 r. [%]

Tabela 10: PKB w Polsce i w województwie łódzkim

Dynamika przyrostu PKB per capita, rok poprzedni = 100 [%]					
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	105,5	108,4	103,9	101,8	103,8
Łódzkie	105,8	107,9	104,4	101,9	104,2
PKB per capita dla Polski w porównaniu z wartością PKB per capita województwa łódzkiego [zł]					
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	37 512	40 662	42 274	43 020	44 672
Łódzkie	34 738	37 615	39 392	40 127	41 823

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Dynamika produkcji przemysłowej w ostatnich latach wyraźnie spada: w 2012 roku wartość wskaźnika wynosiła 107,9%, zaś w 2014 r. 100,45, co jest to najgorszym wynikiem w rankingu województw. W 2015 roku według rejestru REGON w regionie działało 241 462 przedsiębiorstw, co stanowiło ok. 5,8% wszystkich firm zarejestrowanych w kraju (7. pozycja w rankingu województw). Daje to wskaźnik 968 podmiotów na 10 tysięcy mieszkańców województwa, co plasuje region na 10. miejscu w kraju.

Przez ostatnie lata liczba zatrudnionych w regionie nieznacznie rosła i w 2014 roku wynosiła 944 104 osoby przy trzyletniej dynamice wynoszącej 102,1%. Struktura zatrudnienia w województwie różni się nieco od krajowej: w 2014 roku region miał nieco wyższe wskaźniki zatrudnienia w rolnictwie (19%) oraz przemyśle i budownictwie (27,4%), natomiast niższe w pozostałych działach, a więc handlu, usługach oraz działalności finansowej. Podobne proporcje utrzymują się od lat i świadczą o specjalizacji regionu w kierunku działalności rolniczej oraz przemysłowo – budowlanej.

Tabela 11: Struktura zatrudnienia w województwie łódzkim w 2014 roku

2014	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	handel; naprawa samochodów; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	finanse i ubezpieczenia; obsługa rynku nieruchomości	pozostałe usługi
Polska	16,8%	26,4%	24,4%	4,0%	28,5%
Łódzkie	19,0%	27,4%	23,1%	3,5%	27,0%

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2015 roku w regionie funkcjonowało 3 288 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego. W ciągu ostatnich trzech lat w regionie zanotowano trend wzrostowy w liczbie spółek sięgający 20%, jednak w skali kraju udział spółek działających na terenie regionu łódzkiego stanowi zaledwie 3,1% (10. pozycja w kraju). Podmioty z udziałem handlu zagranicznego stanowiły w 2014 roku 3,97% podmiotów z kapitałem zagranicznym w Polsce. Kapitał zagraniczny na 1 mieszkańca regionu wynosił w 2014 roku 3 220 złotych (10. pozycja w kraju), co wyraźnie pokazuje jego niską koncentrację w województwie, a więc i niską atrakcyjność dla inwestorów zagranicznych.

Co ciekawe, podregion łódzki⁷ jest dość wysoko oceniany pod względem atrakcyjności inwestycyjnej – w latach 2014 - 2015 zajmował 3. miejsce w rankingu atrakcyjności województw dla działalności przemysłowej Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową. Za mocne strony podregionu uważa się jego dostępność transportową, wielkość i jakość zasobów pracy oraz poziom rozwoju gospodarki, a w szczególności korzystną strukturę gospodarczą. Najlepiej ocenianym elementem lokalnego rynku są zasoby i koszty pracy (4. miejsce w 2015 roku w rankingu Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową)⁸. Pozostałe aspekty gospodarki lokalnej zajmują środkowe pozycje w rankingach. Do słabych stron podregionu łódzkiego zalicza się poziom bezpieczeństwa, a w szczególności bardzo niski poziom wykrywalności przestępstw.

Atrakcyjność inwestycyjna podregionu łódzkiego dla działalności usługowej została w 2015 roku oceniona jeszcze wyżej - na drugim miejscu. W uzasadnieniu, poza opisanymi wcześniej mocnymi stronami, wspomniano także o chłonności rynku w podregionie łódzkim, rozumianej jako wysokie nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw.

Nieco niższe są oceny atrakcyjności inwestycyjnej podregionu łódzkiego dla działalności zaawansowanej technologicznie. W 2015 roku podregion zajął czwarte miejsce, podobnie jak w poprzednich dwóch latach, co jednak jest bardzo dobrym rezultatem, zważywszy że liczba podregionów biorących udział w badaniu wyniosła 54.

W tym samym rankingu, województwo łódzkie jako całość wypada dość przeciętnie (8. miejsce w kraju), a w niektórych przypadkach poniżej przeciętnej. Szczególnie złe oceny dotyczą takich aspektów gospodarki jak poziom bezpieczeństwa wewnętrznego, a w dokładniej wykrywalność przestępstw. Ogólną ocenę regionu zaniża również poziom rozwoju infrastruktury społecznej i gospodarczej. Najwyższe oceny dotyczą zasobów i kosztów pracy.

Tabela 12: Składniki konkurencyjności województwa łódzkiego							
Oceniane czynniki	zasoby i koszty pracy	aktywność regionów wobec inwestorów	dostępność transportowa	wielkość rynku zbytu	poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej	poziom rozwoju infrastruktury społecznej	poziom bezpieczeństwa powszechnego
Pozycja województwa łódzkiego	4	6	7	8	8	8	11

Źródło: Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

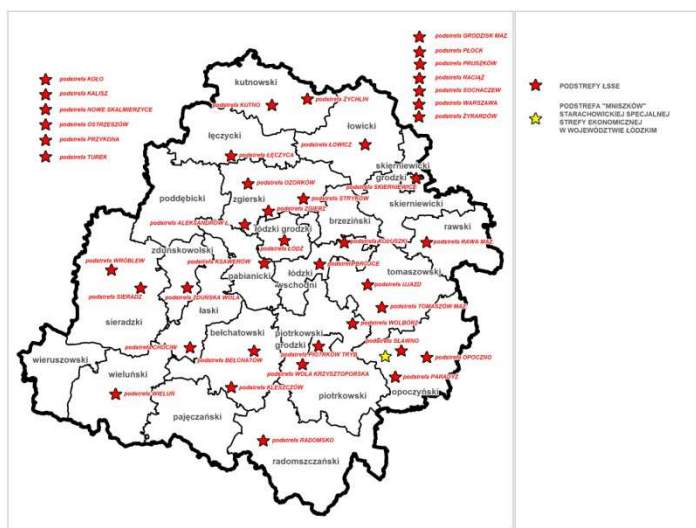
W województwie działają dwie Specjalne Strefy Ekonomiczne: Łódzka oraz Starachowicka (podstrefa Mniszków). Łódzka SSE zajmuje powierzchnię 1 339 ha w trzech województwach: łódzkim, mazowieckim i wielkopolskim. Jest podzielona na 44 podstrefy, rozsiane w całym województwie. Przedsiębiorcy zainteresowani rozpoczęciem działalności w ŁSSE mogą skorzystać z pomocy publicznej sięgającej nawet 55% kwalifikowanych kosztów inwestycji lub dwuletnich kosztów pracy. Łączna wartość nakładów inwestycyjnych wyniosła do tej pory ponad 13 mld złotych, generując ponad 33 200 miejsc pracy. W 2015 roku ŁSSE po raz drugi została uznana najlepszą SSE dla MŚP w Europie w rankingu Global Free Zones of the Year 2015 (raport fDi Magazine, Grupa Financial Times). Strefa skupia przedsiębiorców wielu branż, zarówno przemysłowych, jak i usługowych. Wśród

⁷ Łódź oraz powiaty: brzeziński, łódzki wschodni, pabianicki i zgierski.

⁸ Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski, IBnGR, 2015

inwestorów znajdują się największe i najbardziej innowacyjne firmy województwa. W branży medycyna, farmacja, kosmetyki działa 16 firm, z których najbardziej innowacyjne są Grupa Adamed,

Mapa 3: Lokalizacja podstref ŁSSE w województwie łódzkim.

Aflofarm Farmacja Polska Sp. z o.o., Delia Cosmetics Distribution Sp. z o.o. Firmy z branży materiałów budowlanych to około 20 podmiotów, a wśród nich Grupa Ceramika Paradyż, Grupa Ceramika Tubądzin, Quick-mix Sp. z o.o., S i A Pietrucha Sp. z o.o. Nowoczesny przemysł włókienniczy i modowy reprezentuje pięciu inwestorów: Cornette Underwear Sp. z o.o. Sp. k., Ferax Sp z o.o., G.W. & Crystal

Fashion Włodzimierz Gronowalski Sp. Jawna, P. P. H. U. Vertex oraz najbardziej zaawansowany technologicznie Creative Web Sp. z o.o. Energetykę reprezentuje firma Hapam Poland Sp. z o.o. W branży informatyka i telekomunikacja działają dwie firmy: AMG.lab oraz Ericpol Sp. z o.o. Przetwórstwo rolno – spożywcze stanowi 15 firm, zajmujących się między innymi produkcją pasz, wyrobami cukierniczymi oraz przetwórstwem mięsa. Najbardziej wyspecjalizowaną firmą z tej branży jest Pini Polska Sp. z o.o., zajmująca się przetwórstwem mięsa wieprzowego. W Strefie działa też wiele firm logistycznych oraz instytucji otoczenia biznesu, a także specjalistycznych usług dla przemysłu.

Spowolnieniu ulega dynamika wartości wskaźników pokazujących poziom rozwoju przedsiębiorczości, takich np. jak liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności. W województwie łódzkim w 2015 roku wartość ta wynosiła 968 firm (znacząco mniej stosunku do poziomu kraju - 1089 podmiotów). W rankingu województw łódzkie zajęło 10. pozycję. W ciągu ostatnich trzech lat wskaźnik ten zwiększył się zaledwie o 4%. Analiza wartości bezwzględnych wykazała, że w tym okresie liczba podmiotów w województwie nie tylko nie zwiększa się, lecz dość znacznie spadła. Oznacza to, że pozytywną dynamikę wzrostu liczby podmiotów na 10 tysięcy ludności województwo łódzkie zawdzięcza tylko temu, że jego zaludnienie systematycznie maleje.

W 2015 roku, w regionie działało 241 462 przedsiębiorstw. Podobnie jak w całym kraju, zdecydowana większość podmiotów, bo aż 95,18% to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników. Stanowią one 5,49% wszystkich przedsiębiorstw w kraju. Przedsiębiorstwa takie charakteryzują się zazwyczaj niskim potencjałem innowacyjnym i brakiem własnego zaplecza badawczo – rozwojowego. Drugą największą grupę stanowią przedsiębiorstwa średniej wielkości, w których liczba pracowników nie przekracza 49 osób. Proporcje te są bardzo zbliżone do struktury krajowej.

Tabela 13: Podmioty wg klas wielkości w województwie łódzkim						
	Jednostka	0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej
Łódzkie	Liczba firm	229 813	9 609	1 786	215	39
Łódzkie	Udział [%]	95,18%	3,98%	0,74%	0,09%	0,02%
Polska	Udział [%]	95,68%	3,52%	0,70%	0,09%	0,02%

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

W 2014 roku zaledwie 15,2% łódzkich przedsiębiorstw można określić jako innowacyjne, a więc takie, które w badanym okresie wprowadziły na rynek przynajmniej jedną innowację produktową lub procesową (nowy lub istotnie ulepszony produkt bądź nowy lub istotnie ulepszony proces). Jest to wartość poniżej średniej krajowej (17,5%), a w rankingu województw zapewnia regionowi daleką, 13. pozycję. Zdecydowana większość przedsiębiorstw wprowadzających innowacje to przedsiębiorstwa duże, zatrudniające ponad 250 osób (57,7%). Najmniej, bo zaledwie 10,3%, stanowią małe i średnie firmy, zatrudniające od 10 do 49 osób. Innowacje wprowadzone na rynek przez łódzkie firmy to niemal w równej mierze nowe lub istotnie ulepszone procesy, (w tym głównie metody wytwarzania produktów) oraz nowe lub istotnie ulepszone produkty (w tym produkty nowe dla rynku stanowią 6%).⁹

Tabela 14: Struktura podmiotów w sekcji przetwórstwo przemysłowe według poziomów techniki w województwie łódzkim w latach 2013 - 2014				
	Poziom techniki			
2013	wysoki	średnio wysoki	średnio niski	niski
Polska	2,3	13,7	36,4	47,5
Łódzkie	2,1	12,0	24,0	62,0
2014	wysoki	średnio wysoki	średnio niski	niski
Polska	2,3	13,5	36,6	47,5
Łódzkie	1,9	11,7	24,7	61,8

Źródło: Nauka i technika 2014, GUS

Na rynku przedsiębiorstw usługowych sytuacja przedstawia się nieco inaczej. W latach 2012 – 2014 w województwie łódzkim tylko 11,9% badanych przedsiębiorstw usługowych wprowadziło innowacje. Jest to wartość nieznacznie powyżej średniej krajowej (11,4%), ale w rankingu województw zapewnia regionowi 4. pozycję. Innowacje wprowadzone na rynek przez łódzkie firmy usługowe to głównie nowe lub istotnie ulepszone procesy, w tym przede wszystkim metody wspierające funkcjonowanie przedsiębiorstwa: systemy utrzymania (konserwacji) lub systemy operacyjne związane z zakupami, rachunkowością (księgowością) bądź systemy obliczeniowe. Nowe lub istotnie ulepszone produkty stanowiły tylko 4,7% innowacji w regionie (w tym produkty nowe dla rynku stanowią 1,3%). Wynikałoby z tego, że łódzkie przedsiębiorstwa innowacyjne specjalizują się głównie w innowacjach procesowych, polegających na ulepszaniu już istniejących metod produkcji lub zasad funkcjonowania danej firmy.

⁹ Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2012-2014, GUS

W 2014 roku, przedsiębiorstwa przemysłowe, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną stanowiły w województwie łódzkim zaledwie 10,7%. Jest to wartość znacznie poniżej średniej krajowej (13,3%), która w rankingu województw plasuje łódzkie na 14. pozycji. Nieco lepiej przedstawia się sytuacja w przedsiębiorstwach usługowych: w 2014 roku, udział tych, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną również stanowił w województwie łódzkim 10,7%. Jednak w tym przypadku jest to wartość powyżej średniej krajowej (10,1%), która w rankingu województw plasuje łódzkie na 5. pozycji.

Województwo łódzkie ma drugi z najwyższych wskaźników wsparcia publicznego dla działalności innowacyjnej w przedsiębiorstwach przemysłowych w kraju. W latach 2012 – 2014 wynosił on 42,4% i był znacznie wyższy od średniej krajowej (29,4%). Wsparcie to w największym stopniu pochodzi ze środków Unii Europejskiej (35,9%, drugi wynik w kraju), zaś w najmniejszym od jednostek szczebla lokalnego (3,0%, 13. miejsce w kraju). Świadczy to o dużej umiejętności zdobywania oraz absorpcji środków unijnych przez przedsiębiorstwa przemysłowe.

Podobnie przedstawia się wsparcie publiczne dla działalności innowacyjnej w przedsiębiorstwach usługowych w kraju. W latach 2012 – 2014 udział przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia wynosił 33,7% i był znacznie wyższy od średniej krajowej (21,2%). Wsparcie to w największym stopniu pochodzi ze środków Unii Europejskiej (19,8%, 8. miejsce w kraju), zaś w najmniejszym od jednostek szczebla lokalnego (5,4%, 5. miejsce w kraju).

Województwo ma bardzo niski wskaźnik przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej: w latach 2012 – 2014 było to zaledwie 3,9% ogółu przedsiębiorstw, co stanowi najgorszy wynik w kraju. Jednocześnie, jeśli badamy tylko przedsiębiorstwa aktywne innowacyjnie, to wskaźnik współpracy wzrasta do 24,7%, co jednak nie zmienia pozycji województwa w rankingu regionów. Przedsiębiorstwa przemysłowe w regionie jako najbardziej korzystną ocenili współpracę (w zakresie działalności innowacyjnej) ze szkołami wyższymi, przedsiębiorstwami należącymi do tej samej grupy lub dostawcami (wyposażenia, materiałów, komponentów i oprogramowania) oraz instytucjami badawczymi. Najmniej korzystnie oceniano współpracę z sektorem publicznym oraz zagranicznymi publicznymi instytucjami B+R. Warto tu zwrócić uwagę, że spośród ogółu przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej, niespełna 17,5% stanowiły inicjatywy klastrowe. W rankingu regionów jest to trzecia wartość w kraju.

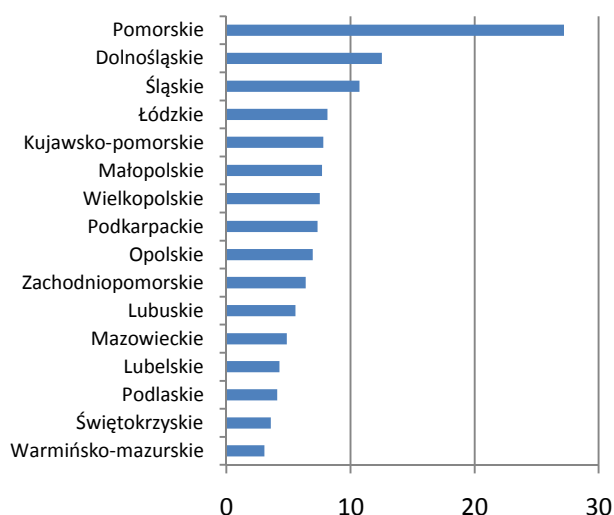
Podobne prawidłowości można zaobserwować przy współpracy w zakresie działalności innowacyjnej wśród przedsiębiorstw usługowych: w województwie łódzkim jest to 1,3% ogółu przedsiębiorstw oraz 10,4% ogółu przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie. W obu ujęciach stanowi to przedostatni wynik w kraju. Przedsiębiorstwa usługowe w regionie jako najbardziej korzystną ocenili współpracę (w zakresie działalności innowacyjnej) ze szkołami wyższymi i dostawcami (wyposażenia, materiałów, komponentów i oprogramowania) oraz klientami z sektora prywatnego. Najmniej korzystnie oceniano współpracę z instytucjami badawczymi oraz firmami konsultingowymi. Warto tu zwrócić uwagę, że spośród ogółu przedsiębiorstw usługowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej, niespełna 9,5% stanowiły inicjatywy klastrowe. W rankingu regionów jest to dziewiąta wartość w kraju, znacznie poniżej średniej krajowej (13,4%).

Przebadani przedsiębiorcy sektora przemysłowego w zaskakujący sposób tłumaczą przyczyny niewdrażania innowacji. Wśród przedsiębiorstw nieinnowacyjnych, a więc takich, które nie wdrożyły w badanym okresie (2012 -2014) żadnych innowacji ani nie prowadziły działalności badawczo-rozwojowej oraz działalności innowacyjnej (zaniechanej lub niezakończonych) najczęściej podawaną przyczyną nie wdrażania innowacji jest „brak przekonującego powodu” dla takiego działania.

W województwie łódzkim takiej odpowiedzi udzieliło 66,3% badanych przedsiębiorstw; w skali kraju wartość ta wzrasta do 71,2%. Innymi czynnikami o dużym znaczeniu dla łódzkich przedsiębiorstw był niski popyt na innowacje na rynku. W pozostałych przedsiębiorstwach rozważano wdrożenie innowacji, ale bariery okazały się za wysokie. Bariery te wydają się nie do końca przekonujące: najczęściej badanych wspominało o braku możliwości finansowania innowacji ze źródeł wewnętrznych przedsiębiorstwa, niepewny popyt na rynku na pomysły danego przedsiębiorstwa na innowacje oraz zbyt dużą konkurencję na rynku. Dopiero kolejnymi argumentami są brak możliwości finansowania innowacji ze źródeł zewnętrznych – kredytów bądź środków w ramach finansowania private equity (w tym venture capital) oraz trudności w pozyskaniu publicznych grantów bądź subsydiów na innowacje. Budzi to podejrzenie, że brak wdrażania innowacji w dużej mierze związany jest z asekuracyjną strategią przedsiębiorstw, które nie chcą ryzykować inwestowania w niesprawdzone produkty i unikają sięgania po zewnętrzne źródła finansowania.

Nieco inaczej przedstawia się w regionie podejście do innowacji wśród przedsiębiorstw usługowych. Wśród przedsiębiorstw nieinnowacyjnych najczęściej podawaną przyczyną nie wdrażania innowacji również jest „brak przekonującego powodu” dla takiego działania. W województwie łódzkim takiej odpowiedzi udzieliło 85,8% badanych przedsiębiorstw; w skali kraju wartość ta maleje do 81,5%. Innym czynnikiem o dużym znaczeniu dla łódzkich przedsiębiorstw był brak dobrych pomysłów na innowacje. W przedsiębiorstwach, w których rozważano wdrożenie innowacji, decydującymi barierami okazały się zbyt duża konkurencja na rynku oraz brak możliwości finansowania innowacji ze źródeł wewnętrznych przedsiębiorstwa, a w dalszej kolejności brak możliwości finansowania innowacji ze źródeł zewnętrznych – kredytów bądź środków w ramach finansowania private equity (w tym venture capital). Czwartym argumentem jest trudność w pozyskaniu publicznych grantów bądź subsydiów na innowacje. Wydaje się, że brak wdrażania innowacji w przedsiębiorstwach usługowych w większym stopniu związany jest z brakiem kreatywności lub realnych perspektyw na rozwój własnej firmy.

Wykres 7: Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w 2014 roku

Źródło: Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2012-2014, GUS

Analiza udziału przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży w województwach wykazuje dość silną, czwartą w kraju pozycję regionu łódzkiego. Zarazem wartość jaką wypracowało województwo (8,1%), jest niższa od średniej krajowej (8,8%), jednak przez ostatnie trzy lata wykazywała dodatnią dynamikę wzrostu (131,3%, 2011=100%), można więc założyć, że w kolejnych latach, o ile trend nie ulegnie zmianom, nastąpi przekroczenie wartości krajowej.

Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem w 2014 roku wynosił 11%. Dynamika tego

wskaźnika jest bardzo duża – w latach 2011 – 2014 wyniosła aż 181,2%. Wzrost ten powoli prowadzi wartość wskaźnika do przekroczenia poziomu średniej krajowej. W chwili obecnej w rankingu

województw łódzkie zajmuje 4. pozycję, jednak dystans do lidera (województwo pomorskie: 31,76%) wciąż jest bardzo znaczny.

Struktura przychodów netto ze sprzedaży produktów na eksport w sekcji przetwórstwo przemysłowe według poziomów techniki w województwach w bardzo ciekawy sposób pokazuje ogólną kondycję gospodarczą poszczególnych województw i ich odporność na wahania koniunktury. W 2013 roku, aż 63,4% produkcji sprzedanej na eksport w sekcji przetwórstwo przemysłowe w regionie łódzkim stanowiły produkty wysokiej i średnio – wysokiej techniki. Jest to wartość nieco poniżej skali kraju (64,6%), która w rankingu regionów stawiała łódzkie na 5. miejscu. Rok później, w tym samym rankingu region zajmował już 13. miejsce z wartością 44,3%. Dynamika zjawiska w ujęciu regionalnym wskazuje, że tylko regiony o stabilnej sytuacji z silnym zapleczem przemysłowym (mazowieckie, śląskie, wielkopolskie, dolnośląskie, pomorskie) zanotowały w 2014 roku wzrost produkcji sprzedanej. Pozostałe, doganiające regiony miały ujemną dynamikę wskaźnika. Warto nadmienić, że w skali kraju produkcja sprzedana przemysłu z zakresu wysokiej i średnio wysokiej techniki stanowiła w 2014 roku zaledwie 3,6% produkcji krajowej. Podobnie niewielki jest udział przychodów ze sprzedaży produktów w usługach angażujących wiedzę (KIS)¹⁰ – przychody przedsiębiorstw usługowych z województwa łódzkiego z usług wysokiej techniki stanowiły w 2014 roku zaledwie 1,6% przychodów krajowych, zaś rynkowe usługi oparte na wiedzy tylko 2,3%. Mniej wiodo chłonne usługi (LKIS)¹¹ rynkowe zapewniły w województwie łódzkim 4,9% krajowych przychodów ze sprzedaży. Świadczy to przede wszystkim o bardzo małej specjalizacji województwa w tym zakresie.¹²

Analiza środków automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle wskazuje, że w 2014 roku w regionie funkcjonowało 8,4% wszystkich automatycznych oraz 8,5% sterowanych komputerem linii produkcyjnych w kraju. Łódzkie centra obróbkowe stanowiły 13,7% krajowych, w województwie funkcjonuje 6,0% obrabiarek laserowych sterowanych numerycznie, 5% robotów i manipulatorów przemysłowych, oraz 12% komputerów do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

W 2014 roku łódzkie przedsiębiorstwa przemysłowe stanowiły stosunkowo niewielki odsetek nabywców nowych technologii w skali kraju. Do regionu trafiło 7,0% wszystkich zakupionych w Polsce licencji oraz 5,6% zakupionych w krajach UE. Zamówione w Łódzkiem prace badawczo – rozwojowe opracowane w kraju stanowiły 3,7% wszystkich zakupionych w kraju oraz 5,1% zakupionych z krajów UE. Środki automatyzacji zakupione przez łódzkie firmy stanowiły 4,8% wszystkich nabytych w kraju oraz 4,5% nabytych z Unii Europejskiej. Równie niewielki jest odsetek usług konsultingowych, zakupionych przez łódzkie przedsiębiorstwa w skali kraju: 3,5% zakupów z rynku krajowego oraz 7,6% z rynku UE.

Tabela 15: Zakup nowych technologii w przedsiębiorstwach przemysłowych w województwie łódzkim w 2014 roku					
Liczba przedsiębiorstw, które zakupiły:	licencje	prace badawczo-rozwojowe	środki automatyzacji	usługi konsultingowe	inne
Z Polski	62	16	34	20	10
Z krajów UE	13	6	20	13	4

Źródło: Nauka i technika 2014, GUS

¹⁰ Knowledge-intensive services

¹¹ Less knowledge-intensive services

¹² Źródło: Nauka i technika w 2014 r., GUS

Analiza drugiej strony transakcji nowymi technologiami, a więc ich sprzedaż przez przedsiębiorstwa w województwie łódzkim również nie wydaje się korzystna w liczbach bezwzględnych, jeśli jednak porównamy te transakcje w skali regionów, okaże się, że łódzkie ma dość znaczący udział w rynku nowych technologii. Niestety, bardziej wynika to z dość niewielkiej sprzedaży na rynku krajowym w ogóle. Siedem licencji sprzedanych w kraju przez łódzkie firmy, to aż 17,9% wszystkich licencji sprzedanych w kraju, zaś jedna licencja sprzedana do UE stanowi 14,3% sprzedaży krajowej. Sprzedane prace rozwojowe stanowiły odpowiednio 30,2% krajowej sprzedaży oraz 4% sprzedaży zagranicznej. Sprzedane środki automatyzacji stanowiły odpowiednio 9,9% sprzedaży krajowej oraz 7,0% sprzedaży zagranicznej. Największy udział ze wszystkich typów działalności miały usługi konsultingowe – produkty opracowane i sprzedane przez łódzkie firmy stanowiły aż 44,1% sprzedaży krajowej. Należy jednak pamiętać, że wartości te nie odzwierciedlają silnej pozycji regionu, a raczej słabą pozycję Polski jako sprzedawcy nowych technologii.

Tabela 16: Sprzedaż nowych technologii w przedsiębiorstwach przemysłowych w województwie łódzkim w 2014 roku					
Liczba przedsiębiorstw, które sprzedały:	licencje	prace badawczo-rozwojowe	środki automatyzacji	usługi konsultingowe	inne
w Polsce	7	19	7	15	2
w krajach UE	1	1	3	-	-

Źródło: Nauka i technika 2014, GUS

W 2014 roku, w województwie działało 198 **jednostek badawczo – rozwojowych**, w tym zdecydowana większość, bo aż 167 w sektorze przedsiębiorstw. Nakłady na prace B+R wyniosły 703,7 mln złotych, co daje regionowi 8. pozycję w rankingu województw. Udział nakładów ponoszonych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach na działalność B+R ogółem wynosi w województwie 30,3% i jest znacząco niższy od udziału krajowego (46,6%). Nakłady na działalność B+R w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynoszą 280,5 złotych. Wskaźnik ten jest znacznie niższy od średniej krajowej (420,1 złotych).

Łódzkie od kilku lat ma malejący udział w liczbie zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów. W 2015 roku udział zgłoszeń wynalazków w regionie w liczbie zgłoszeń wynalazków ogółem dla kraju wynosił 3,9%. W tym samym roku, udział patentów udzielonych w regionie w ogólnej liczbie udzielonych patentów na wynalazki wynosił 4,1%.

W latach 2013 – 2014 łódzkie jednostki naukowe i badawczo – rozwojowe aktywnie uczestniczyły w konkursach i grantach organizowanych przez Narodowe Centrum Nauki¹³. W roku 2013 województwo łódzkie uzyskało dofinansowanie dla 139 wniosków o łącznej kwocie 62,1 mln złotych, zaś w 2014 roku dla 108 wniosków o łącznej kwocie 42,3 mln złotych. W rankingu województw w obu rocznikach pozycjonowało to region na 5. miejscu.

Podobnie stabilną pozycję ma Uniwersytet Łódzki, największy regionalny beneficjent programów NCN. W latach 2013 – 2014 Uniwersytet Łódzki znalazł się na 9. miejscu listy jednostek, którym przyznano finansowanie dla największej liczby projektów badawczych, stypendiów i staży w konkursach Narodowego Centrum Nauki. W 2013 roku uczelnia dostała finansowanie dla 58 wniosków konkursowych, otrzymując łącznie kwotę 17,4 mln złotych, zaś w 2014 roku dofinansowanie dostało 46 projektów na kwotę 14,9 mln złotych.

Ponadto, wśród jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk, którym przyznano finansowanie na największą liczbę projektów badawczych, stypendiów i staży w konkursach NCN

¹³ Statystyki konkursów 2013, 2014 – Narodowe Centrum Nauki

rozstrzygniętych w 2014 roku, 10. pozycję zajmuje Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN, które dostało dofinansowanie dla 11 projektów, na łączną kwotę 6,5 mln złotych.

Podsumowując sytuacja gospodarcza województwa łódzkiego jest przeciętna. Z jednej strony łódzkie jest regionem „doganiającym” i dąży do przekroczenia krajowej wartości PKB per capita, z drugiej strony wszelkie wskaźniki gospodarcze przekształcone do wartości względnych wykazują nadmierny wzrost spowodowany dynamicznym wyludnianiem województwa. Pod względem parametrów charakteryzujących innowacyjność gospodarki, łódzkie wypada na ogół przeciętnie z wyjątkiem kilku bardzo korzystnie wyglądających wskaźników, np.: sprzedaży produktów innowacyjnych, produktów nowych i istotnie ulepszonych oraz sprzedaży technologii w przedsiębiorstwach przemysłowych. Szczególnie dobrze wypada podregion łódzki w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności przemysłowej, usługowej i zaawansowanej technologicznie. Niestety wysokie pozycje w tych rankingach nie przekładają się na zainteresowanie inwestorów zagranicznych, bowiem odsetek spółek z udziałem kapitału zagranicznego jest w Łódzkiem znacznie niższy od średniej krajowej.

Transport

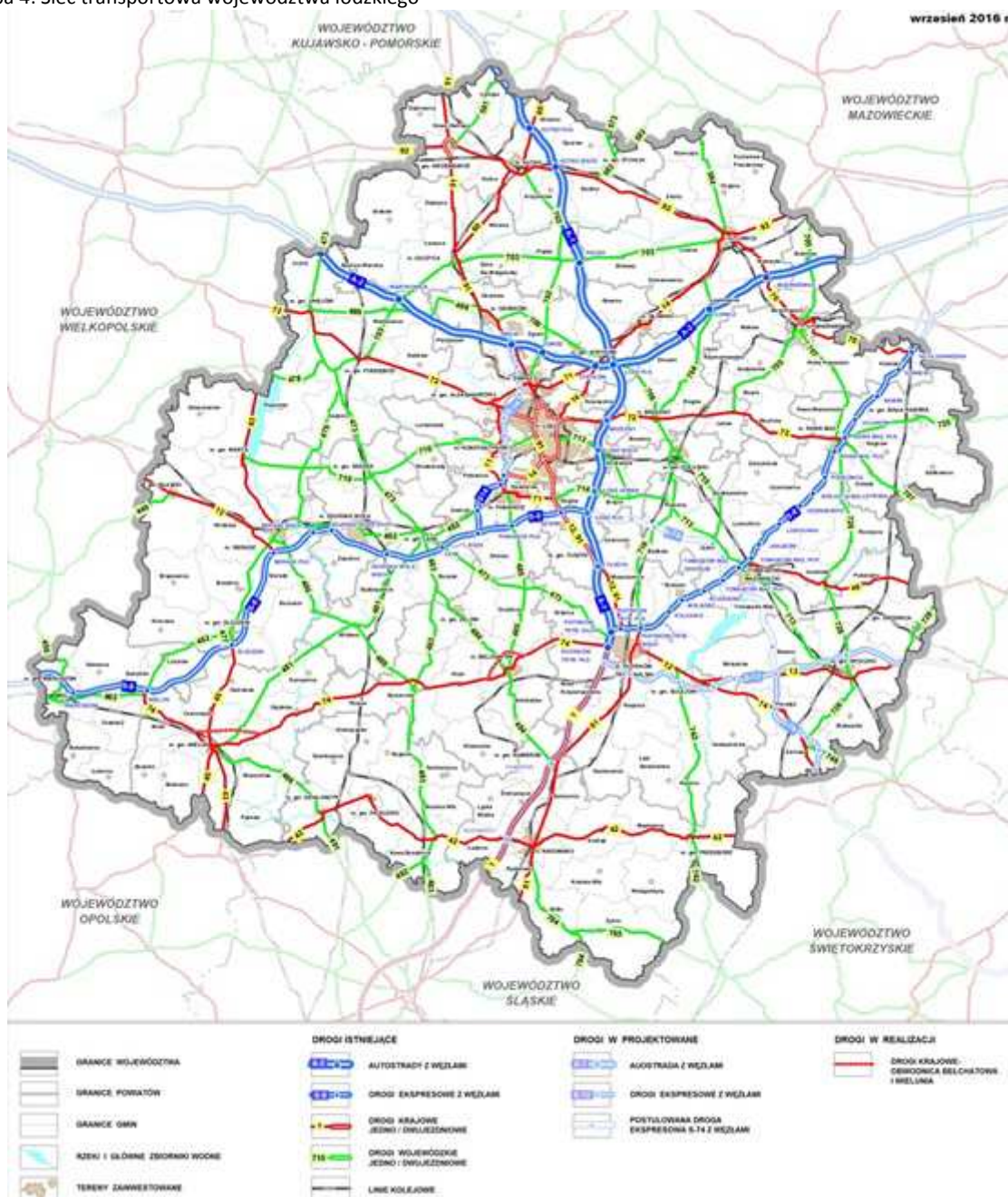
Dostępność transportowa województwa jest jego wielkim atutem i jednym z ważniejszych czynników rozwoju gospodarczego. Region leży na przecięciu dwóch europejskich korytarzy transportowych sieci TEN-T, których częścią są autostrady częściowo zrealizowana A1 oraz A2. Przebiegają tędy również ważne drogi ekspresowe (S8 i częściowo zrealizowana S14) oraz krajowe (DK nr 1, 12, 14, 42, 43, 45, 48, 60, 70, 71, 72, 74, 83, 91, 92). Długość autostrad wynosiła w 2014 roku 187,6 km, zaś dróg ekspresowych 217,8 km: są to najwyższe wartości w kraju. Również gęstość dróg ekspresowych i autostrad ($2,22 \text{ km}/100 \text{ km}^2$) lokuje region na wysokiej, drugiej pozycji, tuż za województwem śląskim. Region ma więc dogodne i sprawne połączenia drogowe z Warszawą i Poznaniem, (i dalej do Niemiec autostradą A2), Trójmiastem (A1) oraz Wrocławiem drogą ekspresową (S8). Układ drogowy dodatkowo usprawniono poprzez budowę obwodnic w ciągu dróg krajowych: Kutna (DK60), Rawy Mazowieckiej (DK72), Krośniewic (DK91/92), Opoczna (DK12), Nieborowa (DK 70), Pabianic (S14) i Sieradza (S8). Ponadto trwa budowa obwodnic Wielunia (DK74) i Bełchatowa (DK74). Aktualną sieć transportową województwa łódzkiego przedstawia mapa 4.

Również transport kolejowy podlega dużym zmianom oraz modernizacjom, które polegają głównie na poprawie parametrów istniejących szlaków, a nie budowie nowych odcinków. W 2014 roku gęstość dróg kolejowych wynosiła w województwie łódzkim $5,9 \text{ km}/100 \text{ km}^2$). Była to wartość niższa od wskaźnika krajowego ($6,2 \text{ km}/100 \text{ km}^2$) i plasowała region na dziesiątej pozycji. Według danych na 2015 rok, około 30% sieci kolejowej na obszarze województwa łódzkiego została zmodernizowana bądź zrewitalizowana. Do najważniejszych inwestycji ostatnich lat należy modernizacja linii Łódź – Warszawa, której elementem jest budowa podziemnej stacji Łódź Fabryczna wraz z multimodalnym węzłem komunikacyjnym, połączonej tunelem ze stacją Łódź Widzew oraz prace przygotowawcze pod planowaną budowę tunelu średnicowego ze stacji Łódź Fabryczna w stronę linii nr 15 oraz stacji Łódź Kaliska i Łódź Żabieniec.

Pogorszeniu uległa natomiast sytuacja w województwie pod względem transportu lotniczego. Liczba pasażerów Portu Lotniczego Łódź im. W. Reymonta wynosiła w 2015 roku 297 tysięcy, co stanowi spadek o niemal 30% w stosunku do roku 2010. Jest to jeden z najgorszych wyników w kraju - województwo łódzkie jest jedynym regionem, który nie zanotował wzrostu liczby

pasażerów. W tym samym okresie liczba pasażerów ogółem w Polsce zwiększyła się o 50%. Oznacza to, że łódzkie lotnisko zdecydowanie przegrywa konkurencję z innymi krajowymi porami lotniczymi.

Mapa 4: Sieć transportowa województwa łódzkiego

Źródło: Opracowanie własne BPPWŁ

Reasumując, poza podpadającym na znaczeniu łódzkim porcie lotniczym, kwestie związane z transportem i dostępnością komunikacyjną stanowią istotny atut województwa łódzkiego. Rozwój gospodarki innowacyjnej wymaga jak najlepszej dostępności komunikacyjnej a region łódzki praktycznie nie posiada obszarów problemowych w tym zakresie. Planowane i obecnie realizowane inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej i kolejowej w najbliższych latach jeszcze bardziej zwiększą atrakcyjność inwestycyjną województwa.

Poziom realizacji celu głównego i wskaźników kontekstowych

Wskaźnikiem realizacji celu głównego RSI LORIS jest **Regional Innovation Scoreboard (RIS)**, który jest rozwinięciem **European Innovation Scoreboard**¹⁴ o komponent regionalny (NUTS 2). Katalog wskaźników, na których opierają się powyższe badania, został dobrany pod kątem ważności z punktu widzenia europejskiej polityki innowacyjności (w tym realizacji celów Strategii Lizbońskiej), dostępności dla jak największej liczby krajów, oraz możliwości systematycznego aktualizowania. Różnica pomiędzy wskaźnikami RIS a EIS wynika z dostępności do danych na poziomie NUTS 2 i została zaprezentowana w tabeli 17.

Tabela 17: Porównanie katalogu wskaźników European Innovation Scoreboard (EIS) i Regional Innovation Scoreboard (RIS) ¹⁵				
L.p.	Kategoria wskaźnika	Nazwa wskaźnika	EIS	RIS
1	Siły sprawcze innowacji / zasoby ludzkie	Liczba osób posiadających stopień doktora w naukach ścisłych i technicznych oraz społecznych i humanistycznych na 1000 mieszkańców w grupie wiekowej 25-34		
2	Siły sprawcze innowacji / zasoby ludzkie	Udział (%) osób z wyższym wykształceniem w grupie wiekowej 30-34		
3	Siły sprawcze innowacji / zasoby ludzkie	Udział (%) osób w grupie wiekowej 20-24, które skończyły edukację co najmniej na poziomie szkoły średniej		
4	Siły sprawcze innowacji / otwarte i atrakcyjne systemy badawcze	Międzynarodowa współpraca naukowa: publikacje na milion mieszkańców		
5	Siły sprawcze innowacji / otwarte i atrakcyjne systemy badawcze	Publikacje naukowe wśród najlepszych 10% najczęściej cytowanych publikacji na całym świecie		
6	Siły sprawcze innowacji / otwarte i atrakcyjne systemy badawcze	Doktoranci spoza UE jako procent wszystkich doktorantów		
7	Siły sprawcze innowacji / Wsparcie i finansowanie	Wydatki na badania i rozwój w sektorze publicznym jako procent PKB		
8	Siły sprawcze innowacji / Wsparcie i finansowanie	Nakłady venture capital jako procent PKB		
9	Aktywność przedsiębiorstw / Inwestycje przedsiębiorstw	Wydatki na B + R w sektorze biznesu (% PKB)		
10	Aktywność przedsiębiorstw / Inwestycje przedsiębiorstw	Wydatki na innowacje nie związane z pracami B + R (% obrotów)		
11	Aktywność przedsiębiorstw / Powiązania i przedsiębiorczość	Odsetek innowacyjnych MŚP w liczbie MŚP ogółem		
12	Aktywność przedsiębiorstw / Powiązania i przedsiębiorczość	Odsetek innowacyjnych MŚP współpracujące z innymi w liczbie MŚP ogółem		
13	Aktywność przedsiębiorstw / Powiązania i przedsiębiorczość	Liczba międzynarodowych publiczno-prywatnych wydawnictw na milion mieszkańców		
14	Aktywność przedsiębiorstw / Kapitał intelektualny	Liczba wniosków patentowych w relacji do PKB		
15	Aktywność przedsiębiorstw / Kapitał intelektualny	Liczba wniosków patentowych (wyzwania społeczne) w relacji do PKB		

¹⁴ Na podstawie http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/regional_pl, dostęp 10-11-2016.

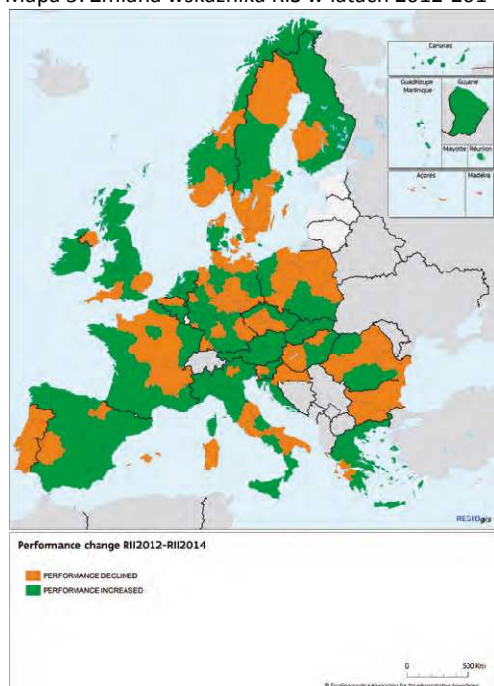
¹⁵ Na podstawie Regional Innovation Scoreboard 2016.

16	Aktywność przedsiębiorstw / Kapitał intelektualny	Liczba znaków towarowych w relacji do PKB		
17	Aktywność przedsiębiorstw / Kapitał intelektualny	Liczba wzorów użytkowych w relacji do PKB		
18	Wyniki / Innowatorzy	Udział MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe w liczbie MŚP ogółem		
19	Wyniki / Innowatorzy	Udział MŚP wprowadzających do obrotu innowacje organizacyjne lub marketingowe w liczbie MŚP ogółem		
20	Wyniki / Innowatorzy	Zatrudnienie w dynamicznie rozwijających się firmach sektora innowacyjnego		
21	Wyniki / Efekty ekonomiczne	Udział zatrudnionych w produkcji i usługach opartych na wiedzy w liczbie zatrudnionych ogółem		
22	Wyniki / Efekty ekonomiczne	Udział eksportu produkcji średnio-wysokich i wysokich technologii przemysłowych jako procent całości eksportu przemysłowego		
23	Wyniki / Efekty ekonomiczne	Udział wartości eksportu usług opartych na wiedzy w wartości eksportu ogółem		
24	Wyniki / Efekty ekonomiczne	Udział sprzedaży wyrobów nowych lub zmodernizowanych dla rynku i dla przedsiębiorstw w sprzedaży przedsiębiorstw ogółem		
25	Wyniki / Efekty ekonomiczne	Przychody z licencji i patentów jako procent PKB		

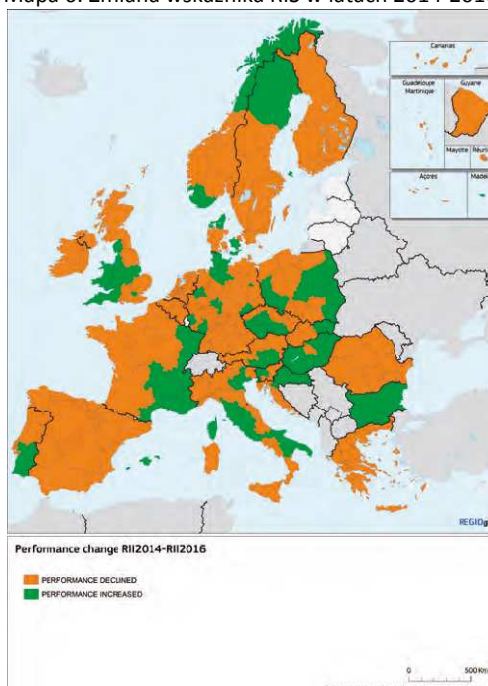
	Dane dostępne
	Dane niedostępne na poziomie NUTS2

W strategii rozwoju innowacji LORIS 2030 przyjęto, że dużym wyzwaniem będzie zmiana pozycji województwa łódzkiego w rankingu RIS ze „słaby innowator – poziom średni” na „umiarkowany innowator – poziom średni”. Raporty Komisji Europejskiej dotyczące RIS ukazały się w latach: 2009, 2012, 2014 i – najnowszy raport – w 2016 roku. Począwszy od raportu z 2014 roku zaprzestano podziału wewnętrznego grup na stany wysokie, średnie i niskie, toteż nie jest i najprawdopodobniej nie będzie możliwa ocena realizacji celu głównego RSI LORIS, chyba że region łódzki osiągnie poziom doganiającego innowatora. Według najnowszego raportu, województwo łódzkie awansowało z grupy słabego innowatora do grupy umiarkowanego innowatora. Globalne zmiany wskaźnika innowacyjności w regionach Unii Europejskiej w latach 2012-2014 i 2014-2016 prezentują poniższe rysunki.

Mapa 5: Zmiana wskaźnika RIS w latach 2012-2014

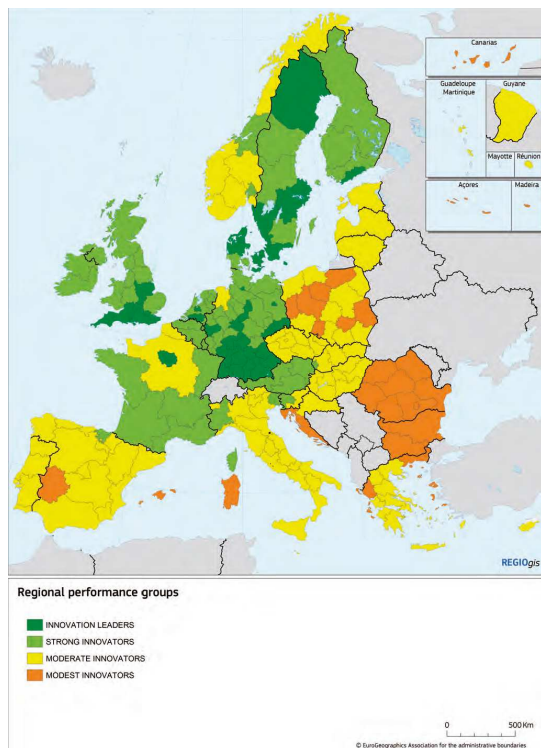
Mapa 6: Zmiana wskaźnika RIS w latach 2014-2016

Źródło: Regional Innovation Scoreboard 2016

W całym analizowanym okresie województwo łódzkie jako jeden z trzech regionów Polski (prócz województw lubuskiego i podkarpackiego) zanotował stabilny wzrost innowacyjności w latach 2012-

Mapa 7: Klasyfikacja regionów europejskich wg wskaźnika RIS w 2016 roku.

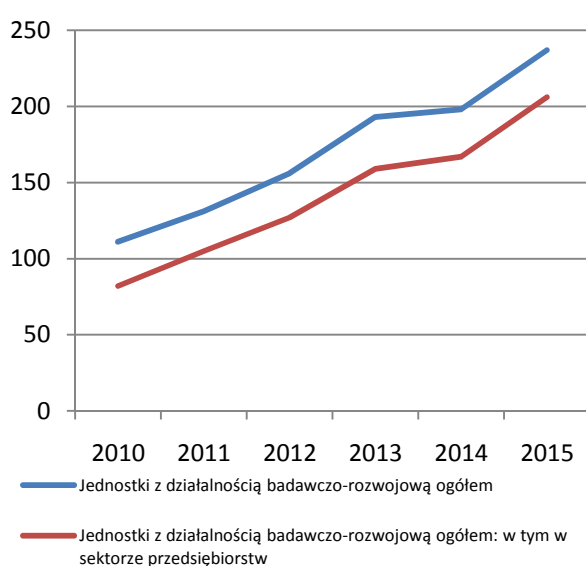

2014 i 2014-2016 i w rezultacie poprawił pozycję w rankingu. Analiza cząstkowych wskaźników tworzących Regional Innovation Scoreboard (dalej: RIS) wskazuje, że mocnymi stronami województwa łódzkiego są: udział osób z wyższym wykształceniem, nakłady na innowacje niezwiązane z B + R oraz udział eksportu produkcji średnio-wysokiej i wysokiej technologii przemysłowej. Z kolei najsłabsze strony województwa opisują wskaźniki: wydatki na B + R w sektorze biznesu, udział MŚP wprowadzających do obrotu innowacje organizacyjne lub marketingowe oraz udział sprzedaży wyrobów nowych lub zmodernizowanych dla rynku i dla przedsiębiorstw. Konkludując można stwierdzić, że mocne strony regionu koncentrują się na kapitale ludzkim i jego wykorzystaniu, natomiast słabości dotyczą przede wszystkim niskiego poziomu innowacyjności w biznesie.

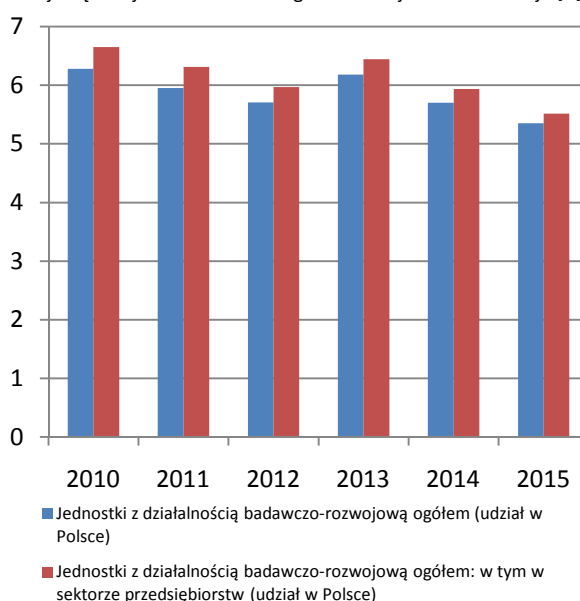
Poza miarą celu głównego, system monitorowania RSI LORIS przewiduje katalog wskaźników kontekstowych. Wskaźniki te nie posiadają ustalonej wartości docelowej, toteż ich analiza zostanie ograniczona do stwierdzenia kierunku zmian w latach 2010-2014/15, w zależności od dostępności danych.

Działalność badawczo-rozwojową charakteryzuje sześć wskaźników kontekstowych wraz z agregatami. Pierwszym z nich jest liczba jednostek z działalnością badawczo-rozwojową ogółem wraz z dodatkową agregacją w sektorze przedsiębiorstw. Wartość wskaźnika w 2015 roku wyniosła 237 jednostek z działalnością badawczo-rozwojową oraz 206 jednostek tego rodzaju w sektorze przedsiębiorstw. Wskaźnik ten do 2013 roku rósł dość dynamicznie, w 2014 roku zanotowano także dodatnią dynamikę, jednak była ona znacznie niższa niż w latach poprzednich. Wartość wskaźnika ogółem w 2015 roku stanowiła 5,4% takich jednostek ogółem w kraju, co odpowiada potencjałowi ludnościowemu województwa łódzkiego, należy jednak zauważyć, że choć liczba jednostek ogółem od 2010 roku rośnie (wykres 9), to udział jednostek z województwa łódzkiego w liczbie jednostek w kraju maleje (wykres 10). Oznacza to ich dynamiczniejszy przyrost ogółem w kraju niż w województwie łódzkim.

Wykres 9: Jednostki z działalnością badawczo-rozwojową w województwie łódzkim ogółem [szt.]

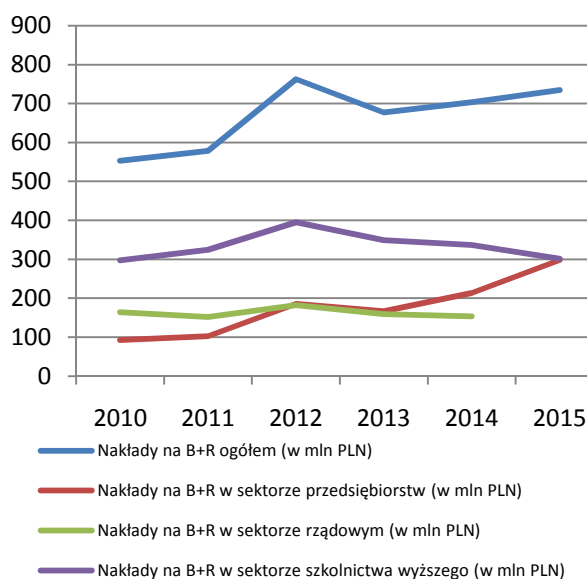
Wykres 10: Udział liczby jednostek z działalnością badawczo-rozwojową z województwa łódzkiego w liczbie jednostek w kraju [%]

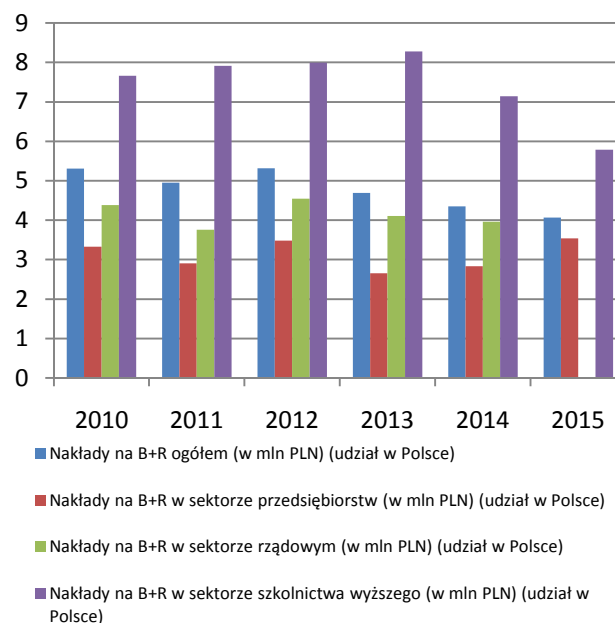
Źródło: BDL, GUS

Drugim wskaźnikiem opisującym działalność badawczo-rozwojową są nakłady na B+R ogółem oraz w sektorze przedsiębiorstw, rządowym, szkolnictwa wyższego, a także w przeliczeniu na 1 mieszkańca oraz w przeliczeniu na 1 zatrudnionego. Wartość nakładów ogółem (wykres 11) systematycznie rośnie (w 2015 osiągnęła poziom 734,6 mln zł), głównie za sprawą wzrastających nakładów w sektorze przedsiębiorstw (297,9 mln zł). Nakłady w sektorze rządowym pozostają na stabilnym poziomie (153,4 mln zł w 2014 roku), natomiast wartość nakładów na B+R w sektorze szkolnictwa wyższego od 2012 roku maleje (spadek 394,9 mln w 2012 roku do 301,6 mln w 2015 roku). Nakłady na B+R ogółem w województwie łódzkim stanowią jedynie 4,1% wydatków na B+R ogółem w kraju, wydają się więc niewystarczające w stosunku do potencjału województwa (wykres 12). Jeszcze gorsza proporcja utrzymuje się w przypadku nakładów w sektorze przedsiębiorstw (łódzkie = 3,5% nakładów w Polsce, choć o rosnącej tendencji), nieco lepiej wyglądają nakłady w sektorze rządowym (łódzkie = 4% nakładów w Polsce). Do 2014 roku utrzymywał się także stosunkowo wysoki udział (ok. 7%) nakładów w sektorze szkolnictwa wyższego, jednak w 2015 jego wartość spadła do 5,8%. Świadczy to pogarszającej się relacji pomiędzy wielkościami nakładów na B+R w województwie łódzkim a wielkościami nakładów na B+R w kraju.

Wykres 11: Nakłady na B+R w województwie łódzkim [mln zł]

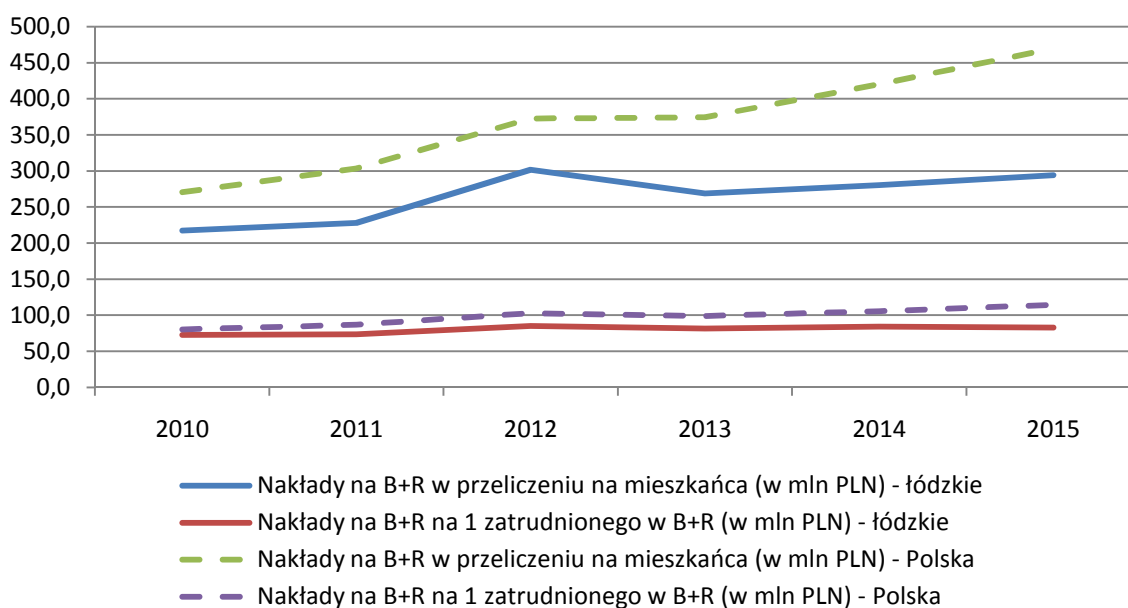
Wykres 12: Udział nakładów na B+R w województwie łódzkim w nakładach na B+R w kraju [%]

Źródło: BDL, GUS

Wartość nakładów na B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca i na 1 zatrudnionego w B+R w analizowanym szeregu czasowym nawiązuje do nakładów na B+R ogółem: widoczny jest wzrost w 2012 roku (szczególnie we wskaźniku przeliczonym liczbą ludności), spadek dynamiki w 2013 roku i ponowny wzrost w 2014 roku. Niestety obydwa wskaźniki osiągają w województwie łódzkim wartości poniżej średniej krajowej (wykres 13). W 2015 roku nakłady na B+R w przeliczeniu na mieszkańca wyniosły w województwie łódzkim 294 zł (469,7 zł w Polsce), zaś w przeliczeniu na 1 zatrudnionego 83 zł (114,4 zł w Polsce). Co gorsza, łódzkie systematycznie traci dystans do wartości krajowych.

Wykres 13: Przeliczone nakłady na B+R

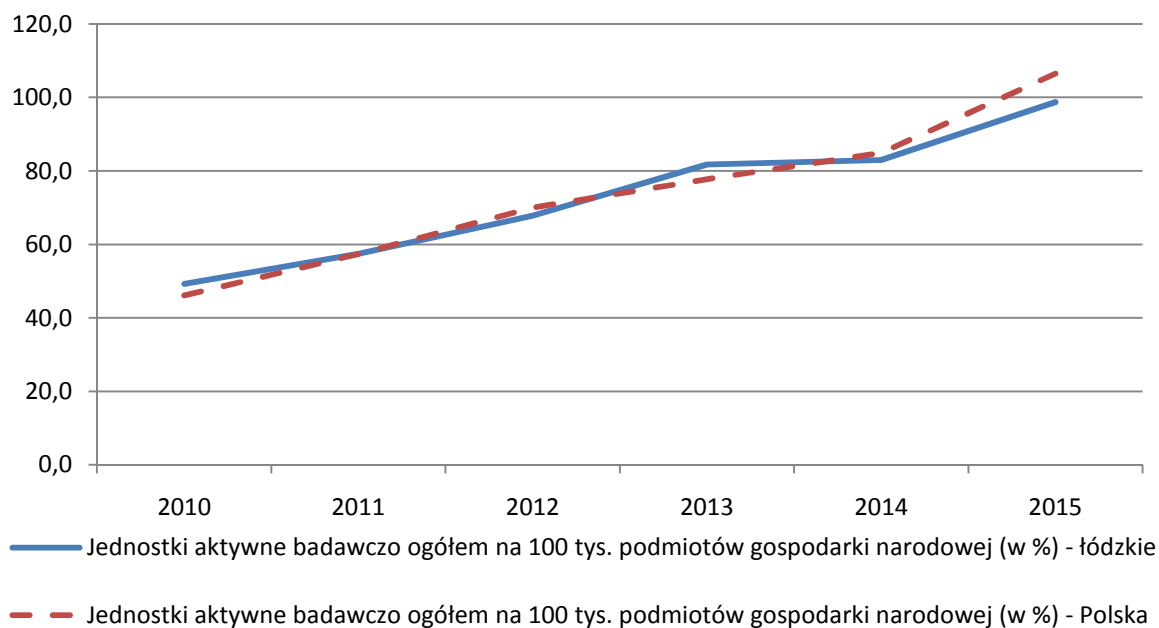

Źródło: BDL, GUS

Następne agregacja nakładów na B+R odniesiona została do PKB w cenach bieżących. Wskaźnik ten wykazuje dość stabilny wzrost: od 0,63% w 2010 roku do 0,67% w roku 2014. Niestety, również ten wskaźnik osiąga gorsze wartości w regionie niż przeciętnie w Polsce (0,94 w Polsce w 2014 roku), co więcej dystans do średniej krajowej od 2010 roku zwiększył się o 0,18 p.p.

Kolejny kontekstowy wskaźnik zaproponowany w RSI LORIS 2030, czyli udział podmiotów gospodarczych ponoszących nakłady na działalność B+R w ogólnej liczbie podmiotów, budzi wiele wątpliwości. Jako źródło autorzy strategii wskazali Główny Urząd Statystyczny, a dokładniej rzecz ujmując Bank Danych Lokalnych. Niestety statystyka publiczna nie dysponuje wskaźnikiem o takiej konstrukcji. Najbliższym wskaźnikiem, odpowiadającym merytorycznie powyższemu jest udział jednostek aktywnych badawczo na 100 tys. podmiotów gospodarki narodowej (%). Wskaźnik ten systematycznie rośnie, choć jego dynamika w 2014 roku znacznie osłabła. Od 2015 roku dystans województwa łódzkiego do średniej krajowej znacznie się zwiększył.

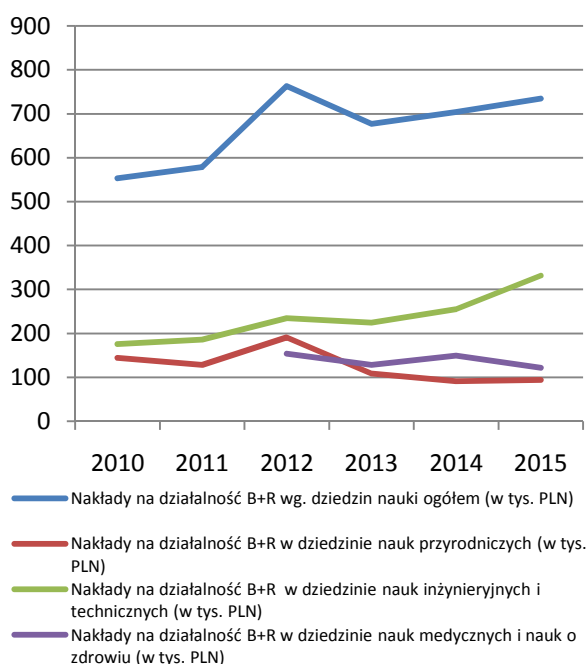
Wykres 14: Jednostki aktywne badawczo

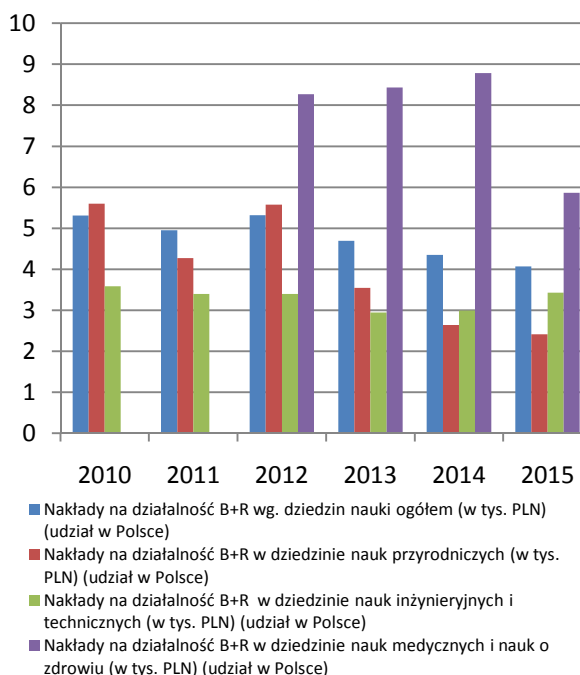
Źródło: BDL, GUS

Kolejnym wskaźnikiem charakteryzującym działalność badawczo-rozwojową są nakłady na działalność B+R wg dziedzin nauki. Liderem pod względem nakładów ogółem (wykres 15) jest dziedzina nauk inżynieryjnych i technicznych (331 mln zł w 2015 roku), jednak w porównaniu do wielkości nakładów na tę dziedzinę ogólnie w kraju (3,4% środków krajowych) sytuacja wcale nie wydaje się dobra (wykres 16). W nakładach na nauki medyczne i o zdrowiu do 2014 roku widoczny był pozytywny wzrostowy trend. W przypadku tej dziedziny nauki wielkość nakładów w województwie łódzkim jest wysoka i wynosi 122 mln zł, co stanowi 5,9% nakładów krajowych. Nakłady na nauki przyrodnicze osiągają w województwie łódzkim najniższe wartości tak bezwzględne jak i względne; 94,4 mln zł w 2015 roku a ich udział wynosi jedynie 2,4% nakładów krajowych. Poza dziedziną nauk medycznych, poziom finansowania B+R w województwie łódzkim wydaje się być niewystarczający.

Wykres 15: Nakłady na B+R w województwie łódzkim wg dziedzin nauki [tys. zł]

Wykres 16: Udział nakładów na B+R w województwie łódzkim wg dziedzin nauki w nakładach na B+R wg dziedzin nauki w kraju [%]

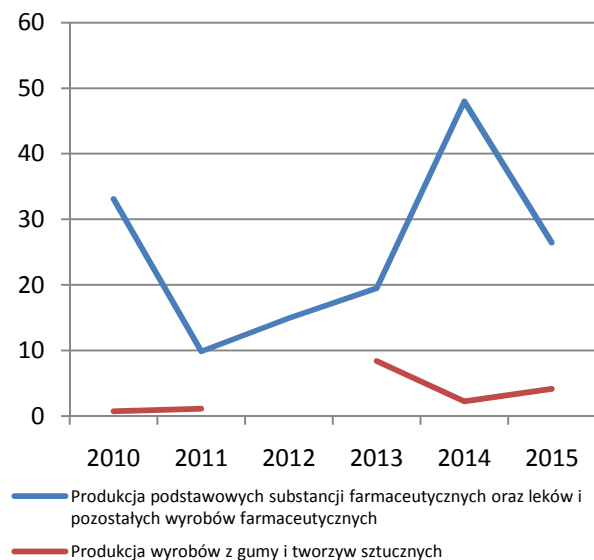
Źródło: BDL, GUS

Analiza kolejnego zaproponowanego w RSI LORIS wskaźnika kontekstowego, tj. nakładów w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działania jest praktycznie niemożliwa ze względu na tajemnicę statystyczną i liczne braki danych. Analiza jest niemożliwa w następujących sekcjach PKD:

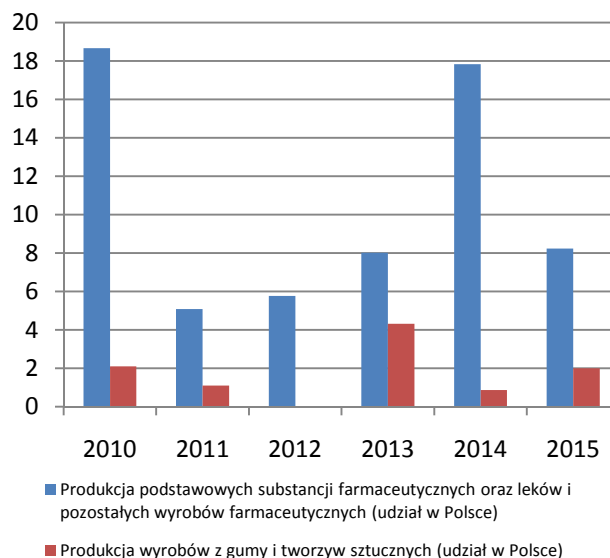
- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową ;
- produkcja artykułów spożywczych;
- produkcja wyrobów tekstylnych;
- produkcja odzieży;
- produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych;

Analizę można natomiast przeprowadzić dla produkcji podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych oraz produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Z danych wynika, że nakłady na B+R w sektorze przedsiębiorstw produkujących podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne, choć dość zmienna w czasie, to jednak utrzymuje się na dość wysokim poziomie (wykres 17). Udział nakładów przedsiębiorstw województwa łódzkiego do nakładów krajowych w tym sektorze także jest bardzo wysoki i w latach 2010-2015 wahał się od ok. 5% w 2011 roku do ok. 18% w roku 2010 i 2014 (wykres 19). Świadczy to o wysokim rozwoju sektora farmacji i kosmetyków w województwie łódzkim. Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja w sektorze produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Poziom nakładów na B+R jest tu stosunkowo niski i ustabilizowany. W skali kraju nakłady przedsiębiorstw z tego sektora w województwie łódzkim wahają się od 0,9% do 4,3% nakładów krajowych.

Wykres 17: Nakłady na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw wg kierunków działania [tys. zł]

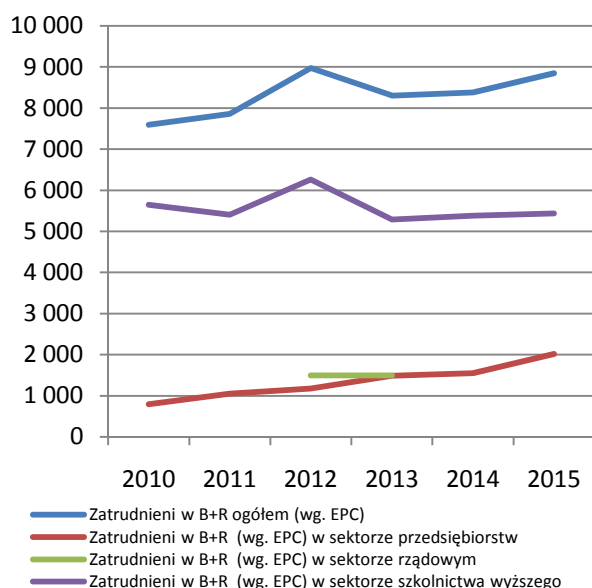
Wykres 18: Udział nakładów na działalność B+R w sektorze przedsiębiorstw województwie łódzkim wg kierunków działania w nakładach na B+R w sektorze przedsiębiorstw wg kierunków działania w kraju [%]

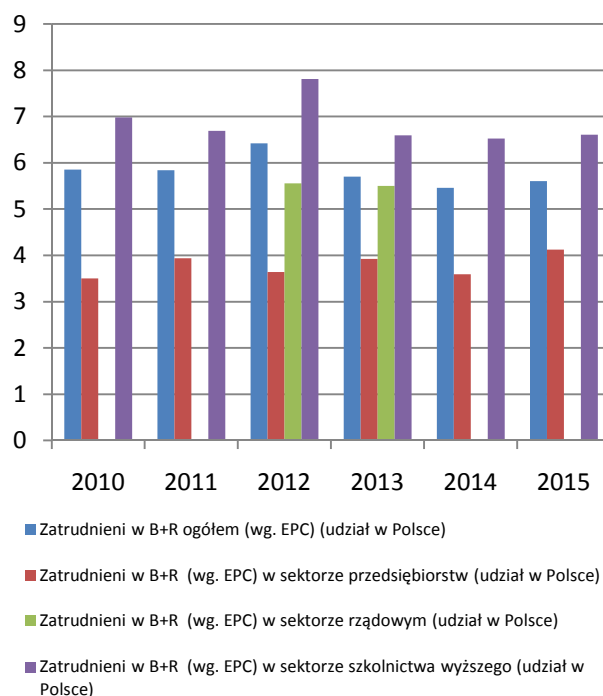
Źródło: BDL, GUS

Ostatnim wskaźnikiem kontekstowym charakteryzującym działalność badawczo-rozwojową jest liczba zatrudnionych w B+R (wg EPC) ogółem oraz w sektorze przedsiębiorstw, rządowym i szkolnictwa wyższego.

Wykres 19: Zatrudnieni w B+R w województwie łódzkim [wg EPC]

Wykres 20: Udział zatrudnionych w B+R województwie łódzkim w liczbie zatrudnionych w B+R w kraju [%]

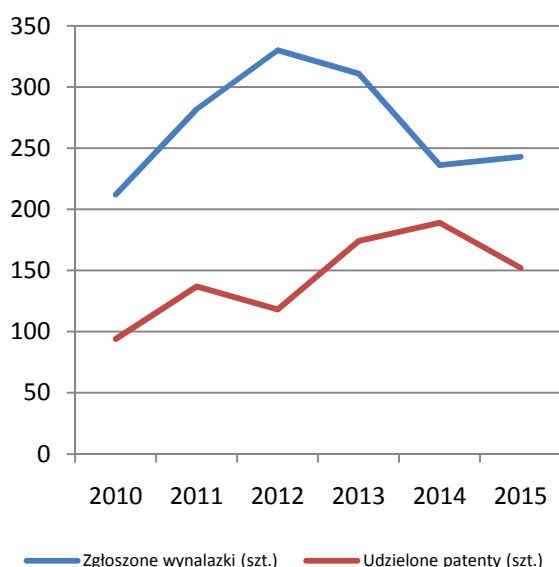
Źródło: BDL, GUS

Największy udział zatrudnienia w B+R, spośród analizowanych sektorów wykonawczych, mają pracownicy szkolnictwa wyższego (5 436 osób zatrudnionych w 2015 roku, wykres 19). Stanowią oni 6,6% zatrudnionych w tym sektorze w kraju (wykres 20). Pracujący w B+R w sektorze przedsiębiorstw

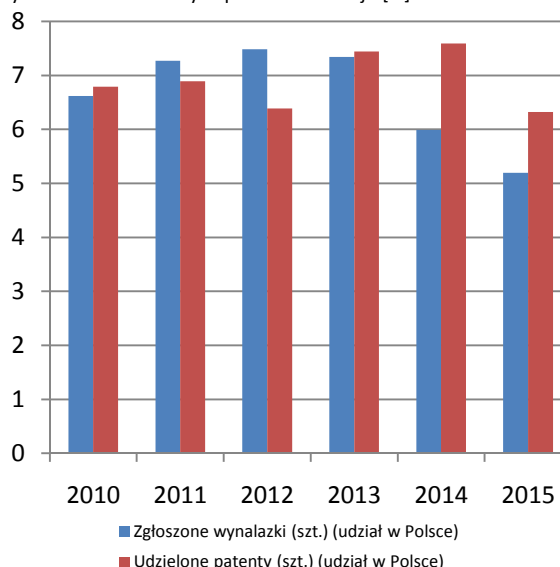
(2 020 osób zatrudnionych w 2015 roku) stanowią jedynie 4,1% zatrudnionych w tym sektorze w kraju, choć ich bezwzględna liczba stabilnie się zwiększa. Dużych trudności nastręcza analiza zatrudnionych w B+R w sektorze rządowym, bowiem ze względu na tajemnicę statystyczną dane dostępne są jedynie dla roku 2012 i 2013. W 2013 zatrudnionych w tym sektorze w łódzkim było 1 495 osób i stanowili oni 5,5% zatrudnionych w kraju.

Następna grupa wskaźników kontekstowych charakteryzuje **ochronę własności przemysłowej**. Tak pod względem zgłoszonych wynalazków jak i udzielonych patentów szczyt aktywności przypadł na lata 2012-2014 (wykres 21). W 2015 liczba udzielonych patentów i zgłoszonych wynalazków spadła do poziomu z 2010 roku.

Wykres 21: Liczba zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów w województwie łódzkim [szt.]

Wykres 22: Udział liczby zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów w województwie łódzkim do liczby zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów w kraju [%]

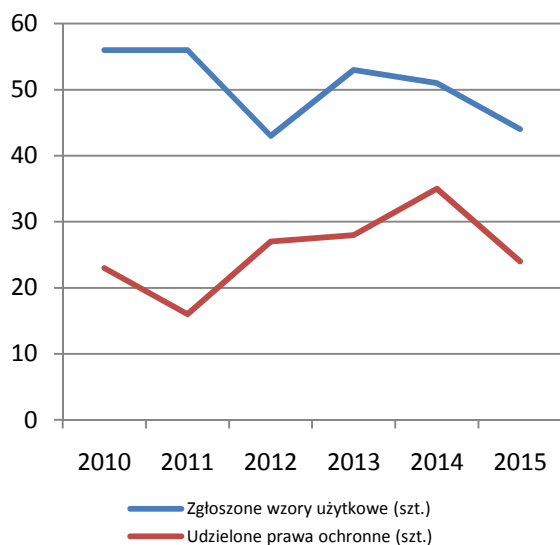

Źródło: BDL, GUS

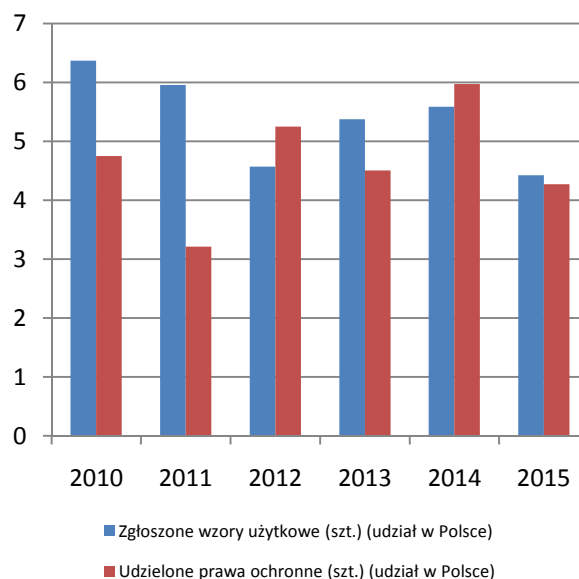
W 2015 roku liczba zgłoszonych w województwie łódzkim wynalazków wyniosła 243 i stanowiła 5,2% zgłoszeń w Polsce, natomiast liczba udzielonych patentów wyniosła 152 i stanowiła 6,3% udzielonych patentów w Polsce. O ile udział województwa łódzkiego w zgłoszeniach wynalazków w Polsce ma tendencję malejącą, to odsetek udzielonych patentów w województwie łódzkim w liczbie udzielonych patentów w kraju utrzymuje się na zadowalającym poziomie.

Podobnie wygląda sytuacja pod względem zgłoszonych wzorów użytkowych i udzielonych praw chronionych. Tak jak w przypadku wynalazków i patentów w roku 2015 zanotowano znaczny spadek dynamiki zgłaszania wzorów użytkowych i udzielania praw chronionych. W 2015 zgłoszone wzory użytkowe z województwa łódzkiego (44 szt., wykres 23) stanowiły 4,4% zgłoszonych wzorów w kraju (wykres 24), a liczba udzielonych praw chronionych w województwie łódzkim (24 szt., wykres 23) stanowiła 4,3% udzielonych praw chronionych w kraju (wykres 24).

Wykres 23: Liczba zgłoszonych wzorów użytkowych i udzielonych praw chronionych w województwie łódzkim [szt.]

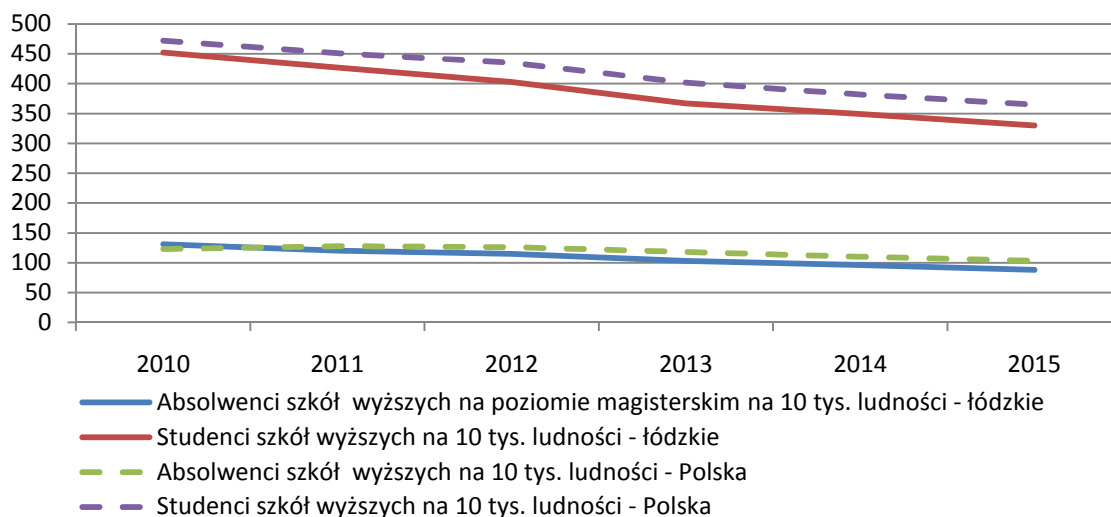
Wykres 24: Udział liczby zgłoszonych wzorów użytkowych i udzielonych praw chronionych w województwie łódzkim do liczby zgłoszonych wzorów użytkowych i udzielonych praw chronionych w kraju [%]

Źródło: BDL, GUS

Ostatnia grupa wskaźników kontekstowych dotyczy **szkolnictwa wyższego**. W analizowanym okresie w regionie łódzkim podobnie jak w kraju spadła zarówno liczba studentów jak i absolwentów uczelni wyższych do wartości odpowiednio 330 i 88 osób na 10 tys. mieszkańców.

Wykres 25: Studenci i absolwenci szkół wyższych na 10 tys. ludności

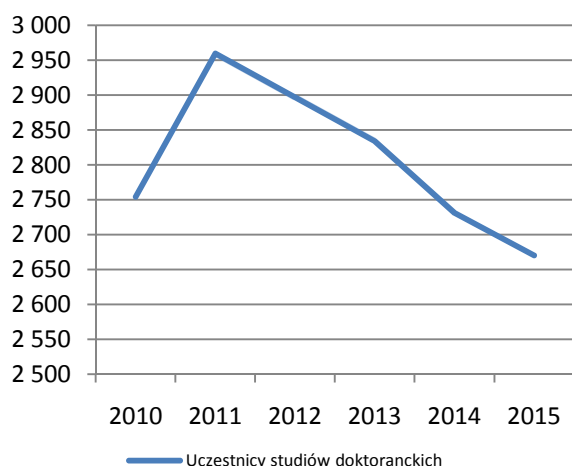
Źródło: BDL, GUS

Przyczyn należy upatrywać w zaawansowanych procesach depopulacyjnych oraz gorszej konkurencyjności łódzkiego ośrodka akademickiego, gdzie spadek liczby studentów na 10 tys. mieszkańców był bardzo znaczący (w 2015 wartość wskaźnika wyniosła 73% wartości z 2010 roku). Zmniejszenie liczby studentów nastąpiło we wszystkich ośrodkach, jednak nasilenie tego procesu było zróżnicowane. Najbardziej (w 2015 <65% wartości z 2010 roku) straciły na znaczeniu mniejsze ośrodki akademickie: kielecki, zielonogórski, opolski, najmniejszy spadek liczby studentów na 10 tys.

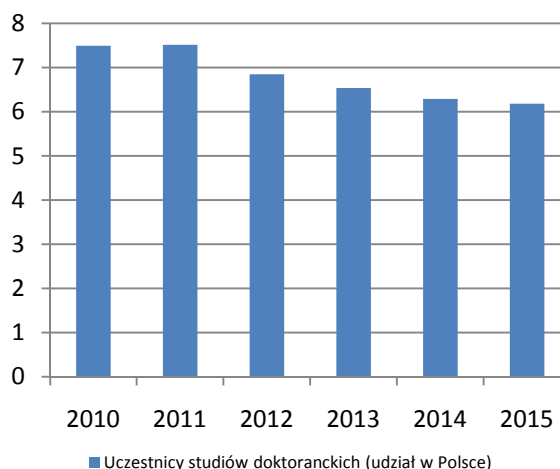
mieszkańców (w 2015 >80% wartości z 2010 roku) nastąpił w najsilniejszych i najatrakcyjniejszych ośrodkach: gdańskim, warszawskim, krakowskim i poznańskim. Jeszcze szybciej spada w województwie łódzkim liczba absolwentów na 10 tys. mieszkańców: ich liczba w województwie łódzkim w 2015 roku wyniosła 67,2% wartości z roku 2010 (Polska 83,7% wartości z 2010 roku).

Ostatnim analizowanym wskaźnikiem jest liczba uczestników studiów doktoranckich. Po jednorazowym wzroście liczby ogółem w 2011 roku (wykres 26), wartość wskaźnika dynamicznie się obniża (w 2015 roku osiągnęła wartość 2670 osób), choć nadal utrzymuje stosunkowo dobrą relację wobec liczby uczestników studiów doktoranckich w kraju: doktoranci z województwa łódzkiego stanowili w 2015 roku 6,2% krajowej liczby doktorantów (wykres 27).

Wykres 26: Liczba uczestników studiów doktoranckich w województwie łódzkim [szt.]

Wykres 27: Udział uczestników studiów doktoranckich w województwie łódzkim do uczestników studiów doktoranckich w kraju [%]

Źródło: BDL, GUS

Podsumowanie

Poziom innowacyjności województwa łódzkiego, wyrażony miarą celu głównego RSI LORIS, czyli wskaźnikiem Regional Innovation Scoreboard (RIS), stopniowo zwiększa się. Region łódzki, w ostatniej edycji wskaźnika RIS, został zakwalifikowany jako umiarkowany innowator. Wzrost innowacyjności w okresie od 2010 do 2015 roku potwierdzają także w większości wskaźniki kontekstowe, choć należy mieć na uwadze bardzo niską innowacyjność regionu łódzkiego w punkcie wyjścia. Korzystnie kształtują się trendy w zakresie dynamiki: jednostek z działalnością B+R, nakładów na B+R oraz wzrostu zatrudnienia w B+R, natomiast problemy zdiagnozowano w zakresie ochrony własności przemysłowej oraz szkolnictwa wyższego.

Łącząc te dane z wynikami diagnozy, kształtuje się obraz dość dobrze rozwiniętego województwa, którego gospodarka nadal jednak nie jest innowacyjna i nowoczesna, choć proces modernizacji w tym kierunku jest widoczny. Region charakteryzuje się także przeciętnym poziomem rozwoju kapitału ludzkiego w skali całego województwa, choć niewątpliwym zagrożeniem dla dalszej jego akumulacji jest zaawansowana depopulacja, potencjalny drenaż specjalistów poza granice województwa oraz marginalizacja Łodzi jako ośrodka akademickiego o znaczeniu krajowym. Należy mieć jednak na uwadze, iż z uwagi na okres tworzenia niniejszego raportu, nie obejmuje on efektów wprowadzenia aktualnej perspektywy finansowej, która opiera się na nowym podejściu do finansowania innowacyjności, m.in. poprzez wdrażanie koncepcji regionalnych inteligentnych specjalizacji.

Stan realizacji RSI LORIS

Niniejszy rozdział opisuje stan realizacji RSI LORIS na podstawie czterech elementów: (1) realizacji Rocznych Planów Działań realizowanych przez Departament ds. Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (na lata 2015 – 2016), (2) projektów wpisujących się w zapisy Strategii a realizowanych przez podmioty gospodarcze, które otrzymały dofinansowanie w ramach środków unijnych, (3) realizacji przez interesariuszy strategii projektów zbieżnych z jej zapisami oraz (4) realizacji postępu wskaźników strategicznych. Postęp w realizacji poszczególnych elementów dotyczy okresu od 2014 do 2016 roku.

Realizacja Planów Działań

Projekty realizowane przez Departament ds. Przedsiębiorczości w ramach rocznych Planów Działań mają często horyzontalny charakter, realizując działania nie tylko w obrębie różnych celów operacyjnych ale także w obrębie różnych priorytetów. Najczęściej dotyczą one działań miękkich i są współfinansowane z Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Zgodnie z układem priorytetów i celów RSI LORIS 2030 poszczególne cele operacyjne dotyczą pięciu obszarów: świadomości, wiedzy, komunikacji, współpracy oraz finansowania.

Tabela 18: Układ priorytetów i celów operacyjnych dla RSI LORIS

OBSZAR PROCESU	ŚWIADOMOŚĆ	WIEDZA	KOMUNIKACJA	WSPÓŁPRACA	FINANSOWANIE
CELE STRATEGICZNE	Cele operacyjne				
PRIORYTET 1. SPECJALIZACJA REGIONALNA	Cel: Zbudowanie przewag konkurencyjnych – lokomotywy rozwoju gospodarczego, które będą wyróżnikiem regionu				
	1.1. Budowa świadomości w zakresie specjalizacji regionalnej	1.2. Budowa potencjału intelektualnego w zakresie specjalizacji regionalnej	1.3. Poprawa komunikacji w obszarze specjalizacji regionalnej	1.4. Wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów i obszarów specjalizacji	1.5. Zapewnienie systemu finansowania projektów mających na celu specjalizację regionu
PRIORYTET 2. ROZWÓJ POTENCJAŁU INNOWACYJNEGO REGIONU	Cel: Wykorzystanie wewnętrznych potencjałów regionu dla poprawy innowacyjności gospodarki				
	2.1. Podnoszenie świadomości o korzyściach z innowacji	2.2. Promocja wiedzy o innowacyjności i przedsiębiorczości	2.3. Platformy wymiany doświadczeń i komunikacji	2.4. Promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych	2.5. Zapewnienie systemu finansowania rozwoju potencjału innowacyjnego regionu
PRIORYTET 3. ZARZĄDZANIE INNOWACJAMI W REGIONIE	Cel: Poprawa zarządzania innowacjami w regionie				
	3.1. Budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji	3.2. Budowa systemu zarządzania innowacjami	3.3. Stworzenie systemu komunikacji oraz doradztwa	3.4. Budowa ram systemu pobudzania współpracy i przedsiębiorczości	3.5. Zapewnienie zintegrowanego systemu finansowania innowacji w regionie

Źródło: Regionalna Strategia Innowacji LORIS 2030, str. 105

Na podstawie ustaleń z Departamentem ds. Przedsiębiorczości każde działanie opisane w projektach i zadaniach z Planów Działań przypisano do celów operacyjnych RSI LORIS

realizowanych przezeń. Wiele z opisywanych działań ma charakter cykliczny (np. Kongres Biogospodarki, Europejskie Forum Gospodarcze) i była realizowana także w latach wcześniejszych.

Plan Działań 2015

Dokument został przyjęty jako informacja dla Zarządu Województwa Łódzkiego w dniu 12 listopada 2014 roku. Składa się z jedenastu projektów realizowanych oraz koordynowanych przez Departament ds. Przedsiębiorczości. Projekty te są finansowane w większości przez środki własne budżetu Województwa Łódzkiego oraz środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

(P1) Opracowanie Polityk Sektorowych Województwa Łódzkiego

Projekt był finansowany z Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013. Wartość projektu wynosiła 1.53 mln zł. Województwo łódzkie jako jedno z pierwszych w kraju opracowało polityki rozwoju dla każdej z 6 inteligentnych specjalizacji regionu. W ramach tego projektu dokonano identyfikacji nisz specjalizacyjnych czyli obszarów preferowanych do wsparcia środkami unijnymi z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Łódzkiego 2014-2020. Projekty realizowane w obszarach poszczególnych nisz specjalizacyjnych, będą mogły otrzymać dodatkowe punkty na etapie oceny projektów składanych w ramach konkursów w osiach I i II RPO WŁ. Jest to zgodne z koncepcją regionalnych inteligentnych specjalizacji stworzoną przez Komisję Europejską i realizowaną we wszystkich województwach w Polsce. Projekt realizowano przy dużym zaangażowaniu przedstawicieli biznesu, nauki, oraz IOB. Zadaniem polityk sektorowych było wskazanie wizji poszczególnych branż strategicznych regionu, kierunków ich rozwoju (wraz ze wskazaniem w jaki sposób dane działania powinny być realizowane), scenariuszy rozwojowych oraz informacji na temat połączeń między branżami a technologiami kluczowymi. Opracowania te uszczegółowiają zapisy RSI LORIS 2030 w zakresie kluczowych branż regionu łódzkiego. Ogromne znaczenie z punktu widzenia RPO WŁ ma określenie kluczowych kierunków rozwoju branż i grup technologii priorytetowych (wskazanych w RSI 2030) w województwie łódzkim, a także wskazanie obszarów, w ramach których generowane będą specjalizacje regionalne. Na rezultat projektu składa się Raport z badania wskazującego konkretne możliwości powiązania kluczowych grup technologii z branżami kluczowymi oraz sześć Polityk sektorowych (dla każdej z branż, wskazanych w dokumencie RSI 2030). Konsultacje społeczne projektów dokumentów prowadzone były od września do października 2015 roku, zaś przyjęcie finalnych dokumentów Polityk sektorowych nastąpiło uchwałą Zarządu Województwa Łódzkiego 1459/15 z dnia 22 grudnia 2015 r. w sprawie: przyjęcia Polityk Sektorowych Województwa Łódzkiego.

Opracowanie Polityk Sektorowych wpisuje się głównie w realizację priorytetu 1 RSI LORIS, dotyczącego specjalizacji regionalnych (realizuje wszystkie jego cele operacyjne), realizuje cel związany ze współpracą i kooperacją podmiotów gospodarczych wskazany w priorytecie 2 oraz budowę ram systemu pobudzania współpracy i zapewnia zintegrowany system finansowania innowacyjności w regionie wskazany w priorytecie 3.

(P2) Kompleksowa organizacja spotkań, seminariów, konferencji wspierających proces wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030

Projekt P2 był finansowany z Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013. Wartość projektu wynosiła 1,38 mln zł. W ciągu 2015 roku zorganizowano 34 z planowanych 42 spotkań w całym województwie łódzkim, w tym:

- 6 konferencji dedykowanych poszczególnym branżom kluczowym województwa łódzkiego (po 1 konferencji dla każdej branży) w których uczestniczyło około 1800 osób;
- 6 seminariów warsztatowych poruszających zagadnienia związane z poszczególnymi branżami kluczowymi województwa łódzkiego (po jednym seminarium dla każdej branży) w których uczestniczyło około 360 osób;
- 6 spotkań informacyjnych, dotyczących wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030, kreowania innowacji, wspierania specjalizacji regionalnych oraz realizacji innowacyjnych pomysłów, w których uczestniczyło około 600 osób;
- 4 spotkania informacyjne, dotyczące tworzenia start-upów ze szczególnym uwzględnieniem branż uznanych za kluczowe z punktu widzenia rozwoju gospodarki regionu łódzkiego w których uczestniczyło około 400 osób;
- 2 stacjonarne seminaria warsztatowe dedykowane budowaniu współpracy nauki z biznesem oraz aspektów prawnych procesu komercjalizacji wiedzy, w których uczestniczyło około 120 osób;
- 10 seminariów warsztatowych w formie on-line poświęconych zagadnieniom związanym z generowaniem i wdrażaniem innowacji, budowaniem i realizacją projektów przez wszystkie środowiska funkcjonujące w gospodarce, motywowaniem jako istotnym elementem tworzenia i wdrażania innowacji, realizacją procesów wskazanych w RSI 2030, wspieraniem specjalizacji regionalnych.

Konferencje, seminaria i spotkania wpisują się głównie w realizację priorytetu 1 dotyczącego specjalizacji regionalnych (cel 1.1, 1.2 i 1.3). Prócz tego projekt P2 wpisywał się w promocję współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych (cel 2.4, priorytet 2) oraz wspierał budowanie świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji (cel 3.1, priorytet 3).

(P3) Działania informacyjno – promocyjne realizowane w ramach projektu: „Przedsiębiorcze Łódzkie – promocja marki regionalnej ŁÓDZKIE poprzez zastosowanie narzędzi promocyjnych: Międzynarodowego Sympozjum Ecohydrology, Biotechnology and Engineering, Międzynarodowego Kongresu Bioekonomii oraz Łódzkiej Platformy Transferu Wiedzy”

Projekt był finansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 w ramach Osi Priorytetowej III. Gospodarka, Innowacyjność, Przedsiębiorczość. Wartość projektu wynosiła 593 tys. zł. Projekt został zrealizowany jedynie w zakresie kampanii promującej Łódzką Platformę Transferu Wiedzy. Celem kampanii było rozpropagowanie w środowisku naukowym i biznesowym kluczowych informacji na temat oferowanych przez ŁPTW funkcjonalności ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności przekładania wiedzy naukowej na działalność biznesową, kreowanie innowacji, rozwój społeczny i intelektualny oraz rozwój przedsiębiorczości.

Celem kampanii promocyjnej było zachęcanie osób należących do grup docelowych (studenci, doktoranci, kadra akademicka oraz przedsiębiorcy) do zgłaszania i rejestrowania na platformie:

- popytu na technologię, analizę, wiedzę, umiejętności;
- tematu swojej pracy magisterskiej, doktorskiej wraz ze zgodą na jej umieszczenie w serwisie;
- zamówień na określone prace magisterskie lub doktorskie albo informacji na temat oferowanych przez przedsiębiorcę staży wraz ze zgodą na jej umieszczenie w serwisie.

Kampania promocyjna została zrealizowana poprzez następujące działania:

- wyświetlanie reklam w serwisach internetowych;

- reklamę „banerową”;
- mailing;
- optymalizację SEO¹⁶, audyt strony, budowę popularności serwisu;

Dla zwiększenia zasięgu kampanii, przez dwa miesiące prowadzono również profil fan page’owy na portalu społecznościowym.

Efektem kampanii było zgłoszenie aktywności w serwisie przez ok. 400 nowych użytkowników funkcjonujących (studiujących, pracujących, prowadzących działalność) na terenie województwa łódzkiego.

Zrealizowane działania informacyjno-promocyjne wpisują się głównie w realizację priorytetu 2 dotyczącego rozwoju potencjału innowacyjnego regionu (cele 2.1 i 2.3) oraz priorytetu 3 dotyczącego zarządzania innowacjami w regionie (cele 3.1 i 3.3).

(P4) Prace wspierające proces tworzenia i inkubacji start-upów

Projekt został zrealizowany pod hasłem „Łódzkie promuje startupy”. Wartość projektu wynosiła 6,6 tys. zł. i pochodziła ze środków własnych Województwa Łódzkiego. Był to cykl spotkań, zainicjowany przez Samorząd Województwa Łódzkiego podczas VII Europejskiego Forum Gospodarczego w 2014 roku. Są to spotkania informacyjne skierowane do licealistów i studentów z regionu łódzkiego mające na celu integrację i promowanie wśród młodych ludzi idei start-upów. Głównym zadaniem powyższych spotkań jest budowanie postaw przedsiębiorczych oraz inspirowanie do podejmowania własnej działalności gospodarczej. Każde ze spotkań informacyjnych odbywało się na innej Uczelni, a w ich organizację i promocję włączone były wszystkie 4 uczelnie będące współorganizatorami cyklu (Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka, Uniwersytet Medyczny w Łodzi oraz Akademia Sztuk Pięknych). Wydarzenie to stanowiło okazję do pogłębienia swojej wiedzy merytorycznej, ale także do nawiązania ciekawych kontaktów, skutkujących możliwością podjęcia współpracy. W 2015 roku miały miejsce 3 takie spotkania: w marcu na terenie Politechniki Łódzkiej, w październiku na terenie Uniwersytetu Łódzkiego oraz w grudniu na terenie Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Projekt realizuje głównie priorytet 2 dotyczący rozwoju potencjału innowacyjnego regionu (cele 2.2 i 2.4), a także priorytetu 3 – zarządzania innowacjami w regionie – w zakresie celu 3.1 i 3.5.

(P5) VIII Europejskie Forum Gospodarcze

Europejskie Forum Gospodarcze jest cyklicznym wydarzeniem, którego celem jest wymiana doświadczeń właścicieli małych, średnich i dużych polskich przedsiębiorstw, promowanie innowacji w biznesie oraz integracja środowisk biznesowych, naukowych i samorządowych. W 2015 roku Forum odbywało się w dniach 28-29 września i zgromadziło około 2500 uczestników. Program Forum składał się z 14 paneli oraz 2 sesji plenarnych. Ponadto, w trakcie Forum wręczono nagrody gospodarcze województwa łódzkiego.

Projekt realizuje zapisy wszystkich trzech priorytetów (1.1, 1.5, 2.4 i 3.1), choć w największym stopniu dotyczy specjalizacji regionalnych.

(P6) Organizacja III Tygodnia Bioekonomii

Projekt nie był realizowany.

¹⁶ SEO (ang. search engine optimization) - procesy zmierzające do osiągnięcia przez dany serwis internetowy jak najwyższej pozycji w wynikach organicznych wyszukiwarek internetowych dla wybranych słów i fraz kluczowych.

(P7) Projekt strategiczny „Regionalne Biuro Innowacji”

Projekt ten został przyjęty do Kontraktu Terytorialnego Województwa łódzkiego z największą liczbą punktów, spośród projektów zgłoszonych w regionie. Z uwagi na niewytypowanie go do realizacji w wyniku procesu negocjacji Kontraktu Terytorialnego Departament ds. Przedsiębiorczości nie był w posiadaniu środków, które pozwoliłyby na podjęcie działań przewidzianych w projekcie. Część spośród nich realizowana jest w ramach projektów finansowanych z RPO Wł 2014-2020 (II i XII Oś Priorytetowa).

(P8) Zaplanowanie Systemu Zarządzania Innowacjami w regionie, m.in. uporządkowanie struktury i przypisanie ról i zadań poszczególnym graczom życia gospodarczego w regionie w zakresie realizacji zapisów strategii LORIS 2030 oraz utworzenie sieci 22 instytucji otoczenia biznesu w Regionie.

W 2015 r. rozpoczęto przygotowania do projektu pilotażowego, polegającego na uruchomieniu 7 Instytucji Otoczenia Biznesu – Centrów Innowacji Biznesowej. Centra te rozpoczęły swoją działalność w listopadzie 2016 roku, a ich koordynatorami zostali pracownicy lokalnych instytucji otoczenia biznesu. Założenie to pozwoli na funkcjonowanie centrów także po okresie inicjacji, już po zakończeniu finansowania w ramach projektu. Projekt był kontynuowany w 2016 roku jako część zadania P1 (Promocja gospodarcza województwa łódzkiego), natomiast pozostałe założenia projektu P8 nie zostały zrealizowane.

W obecnym zakresie projekt realizuje priorytet 3 dotyczący zarządzania innowacjami w regionie (cele 3.1, 3.2, 3.3 i 3.4) oraz cel 1.1 i 1.3 z priorytetu 1 dotyczące specjalizacji regionalnych.

(P9) Udział w Grupach Roboczych opracowujących kryteria naboru wniosków do RPO 2014 – 2020

W 2015 roku Departament ds. Przedsiębiorczości nie uczestniczył w Grupach Roboczych opracowujących kryteria naboru wniosków do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa łódzkiego na lata 2014 – 2020. Współpraca przy RPO Wł dotyczyła opiniowania dokumentów dotyczących Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych do RPO Wł 2014 – 2020.

Projekt powinien realizować zapisy wszystkich 3 priorytetów w zakresie zapewnienia systemu finansowania innowacji w regionie (cele 1.5, 2.5 i 3.5), jednak brak uczestnictwa Departamentu ds. Przedsiębiorczości w grupach roboczych skutkuje brakiem realizacji projektu.

(P10) Rada innowacji

Realizacja tego zadania została przesunięta na rok 2016.

(P11) Pozostałe działania wdrażające strategię LORIS 2030 realizowane przez pracowników Departamentu ds. Przedsiębiorczości, m.in. przez koordynatorów poszczególnych specjalizacji wytypowanych w ramach Departamentu.

W ramach tego projektu miały miejsce następujące działania:

- Forum inspiracji dla branży medycyna, farmacja, kosmetyki (4 - 5 listopada 2015);
- Administrowanie serwisem internetowym Łódzkiej Platformy Transferu Wiedzy.

Ponadto pracownicy Departamentu ds. Przedsiębiorczości UMWł brali udział w następujących wydarzeniach:

- XXII Giełda Wynalazków, Centrum Nauki Kopernik, 17-18 luty 2015 r. Warszawa;
- Międzynarodowe Targi Wynalazczości „Concours Lépine”, 29 kwietnia - 10 maja 2015 roku w Paryżu, Francja;

- Międzynarodowe Targi Wynalazczości Badań Naukowych i Nowych Technologii BRUSSELS INNOVA, 19-21 listopada 2015 r. Brukseli w Belgii;
- Światowa Wystawa EXPO 2015, 8-15 czerwca 2015, Mediolan;
- Organizacja wizyty studyjnej przedstawicieli Urzędu i przedsiębiorców branży rolno-spożywczej na Białorusi (Mińsk, Witebsk) w dniach 23-26 lutego 2015 r.

Projekt realizował zapisy wszystkich 3 priorytetów: cele 1.1 i 1.3 z priorytetu 1, cel 2.1 z priorytetu 2, jednak w największym stopniu dotyczył zarządzania innowacjami w regionie (cele 3.2, 3.3 i 3.4).

Plan Działań 2016

Dokument został przyjęty przez Zarząd Województwa Łódzkiego jako informacja w lutym 2016 roku. Składa się z sześciu projektów (P1-P6) i czterech zadań (Z1-Z4) realizowanych oraz koordynowanych przez Departament ds. Przedsiębiorczości. Projekty te są finansowane w większości przez środki własne budżetu Województwa Łódzkiego oraz środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

(P1) Promocja gospodarcza Województwa Łódzkiego poprzez organizację i udział w Europejskim Forum Gospodarczym, Międzynarodowym Kongresie Biogospodarki, Łódzkie Innovation Days, szkoleniach oraz stworzenie systemu komunikacji i doradztwa dla przedsiębiorców.

Projekt był finansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej II. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka. Wartość projektu wynosiła 5 mln zł. Celem głównym projektu było podwyższenie poziomu handlu zagranicznego regionalnych przedsiębiorstw zaliczanych do grupy MŚP poprzez rozwój systemu informacji gospodarczej oraz organizację przedsięwzięć ukierunkowanych na zwiększenie rangi gospodarczej regionu. W ramach projektu realizowano następujące przedsięwzięcia:

- IX Europejskie Forum Gospodarcze: cykliczne wydarzenie, którego celem jest wymiana doświadczeń właścicieli małych, średnich i dużych polskich przedsiębiorstw, promowanie innowacji w biznesie oraz integracja środowisk biznesowych, naukowych i samorządowych. W 2016 roku Forum odbywało się w dniach 14-15 listopada. Program Forum składał się z 24 paneli, 2 sesji plenarnych oraz dwóch międzynarodowych konferencji towarzyszących. Ponadto, wydarzenie uświetniła gala wręczenia nagród gospodarczych województwa łódzkiego. W forum udział wzięło ok. 2700 uczestników.
- IV Międzynarodowy Kongres Biogospodarki: dwudniowe wydarzenie skupiające się na tematyce Biogospodarki oraz promowaniu idei zrównoważonego rozwoju. Program Kongresu składał się z 6 paneli, dwóch sesji plenarnych oraz dwóch konferencji towarzyszących zorganizowanych w ramach Forum Bioregionów Europy Środkowej i Wschodniej. Wydarzenie uświetniły ceremonia podpisania Listu Intencyjnego Forum Bioregionów Europy Środkowej i Wschodniej, oraz ceremonia podpisania listu intencyjnego z Regionem Winnica (Ukraina). W kongresie udział wzięło 600 uczestników.
- Łódzkie Innovation Days: pięciodniowe wydarzenie dedykowane zagadnieniom związanym z innowacyjnością, które w 2016 roku zostało zorganizowane po raz pierwszy gromadząc 1200 uczestników. Podczas realizacji tego Projektu, miało miejsce około 10 spotkań panelowych oraz konferencji, a także dwie duże imprezy towarzyszące, związane z tematyką nowoczesnych technologii: Festiwal Wirtualnej Rzeczywistości UNIT9 VR Challenge oraz Military Day, Łódzki Dystrykt Zbrojeniowy, Heimdall Combat Systems. Miały także miejsce warsztaty, spotkania networkingowe, meet-upy oraz różnorodne wydarzenia tematyczne skupiające uczestników z

całego świata, mające na celu sieciowanie środowisk, wymianę wiedzy oraz promocję oferty technologicznej przedsiębiorstw i jednostek naukowo-badawczych z regionu celem pozyskania międzynarodowych partnerów i kontrahentów.

- Szkolenia (w roku 2016 z kontynuacją w roku 2017) dla MŚP z Wł chcących nabyć kompetencje w biznesie międzynarodowym. Celem szkoleń jest podniesienie poziomu wiedzy MŚP z zakresu działalności eksportowej od momentu badania potencjalnych rynków zagranicznych poprzez przygotowanie oferty handlowej do momentu podpisania kontraktu handlowego i jego zabezpieczenia.
- System komunikacji i doradztwa dla przedsiębiorstw(2016-2018), polegający na uruchomieniu 7 Centrów Innowacji Biznesowej (patrz P8 RPD 2015), które obsługiwane są obecnie (dane na grudzień 2016 r.) przez 8 pracowników. Aby zapewnić maksymalną trwałość projektu, zatrudnieni pracownicy wybrani zostali spośród osób już pracujących w placówkach, które wzięły na siebie obowiązki związane z prowadzeniem poszczególnych CIB. W ten sposób, nawet po zakończeniu finansowania projektu, wiedza i doświadczenie zebrane podczas jego trwania, mają szansę pozostać w danej jednostce.

Mapa 8: Centra Innowacji Biznesowej w województwie łódzkim

Źródło: Urząd Marszałkowski w Łodzi

Główne zadania CIB to:

- wypracowanie kompleksowej oferty promocji gospodarczej;
- przygotowanie firm do wejścia na rynki światowe;
- poszukiwanie projektów i partnerów zagranicznych w obszarach specjalizacji regionalnych Województwa Łódzkiego;
- wdrażanie zapisów RSI 2030.

Działanie jest częścią projektu skupiającego się na wsparciu procesu internacjonalizacji regionalnych przedsiębiorstw z sektora MŚP, finansowanego ze środków pochodzących z RPO

Wł 2014-2020. Projekt jest pilotażem w ramach, którego w IV kwartale 2016 r. rozpoczęły swoją działalność Centra Innowacji Biznesowej umiejscowione w 7 lokalizacjach województwa łódzkiego.

Oczekiwanym efektem projektu ma być wzrost liczby MŚP podejmujących się internacjonalizacji, a także zwiększenie międzynarodowej rangi gospodarczej województwa łódzkiego i umacnianie jego wizerunku jako miejsca atrakcyjnego dla przedsiębiorców i inwestorów zagranicznych.

Liczba i różnorodność działań realizowanych w ramach projektu „Promocja gospodarcza Województwa Łódzkiego poprzez organizację i udział...” zapewnia zgodność ze wszystkimi celami strategicznymi Regionalnej Strategii Innowacji LORIS 2030.

(P2) Kompleksowa organizacja spotkań

Projekt „Kompleksowa organizacja spotkań” finansowany jest ze środków Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Celem spotkań jest zapewnienie efektywnego wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 w regionie łódzkim poprzez realizację zapisów Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030 w obszarach Wiedza, Komunikacja, Współpraca.

W 2016 roku zorganizowanych zostało 16 spotkań:

- 6 spotkań „Forum Inspiracji dla Zrównoważonego Rozwoju Regionu Łódzkiego” dedykowane wspieraniu rozwoju inteligentnych specjalizacji regionalnych. W spotkaniach uczestniczą przedstawiciele przedsiębiorstw, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowo-badawczych oraz centrów transferu technologii. W przypadku przedstawicieli przedsiębiorstw są to w szczególności osoby posiadające wiedzę strategiczną dla danego sektora, zajmujące w przedsiębiorstwie lub organizacji kierownicze stanowisko (właściciel, sukcesor prawny właściciela, prezes, wiceprezes, itd.). W 2016 roku odbyło się sześć takich spotkań, po jednym dla każdej branży kluczowej z RSI LORIS 2030:
 - 19-20 września, ICT
 - 26-27 września, Energetyka
 - 17-18 października, Zaawansowane Materiały Budowlane
 - 3-4 listopada, Przemysł Rolno – Spożywczy
 - 21-22 listopada, Włókiennictwo
 - 28-29 listopada, Medycyna Farmacja Kosmetyka
- 10 spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z generowaniem i wdrażaniem innowacji, motywowaniem (istotnym elementem tworzenia i wdrażania innowacji), realizacją procesów wskazanych w RSI 2030, wspieraniem specjalizacji regionalnych, dotyczących tworzenia start-up ze szczególnym uwzględnieniem branż uznanych za kluczowe z punktu widzenia rozwoju gospodarki regionu łódzkiego. Spotkania kierowane były do mieszkańców województwa łódzkiego, a w szczególności pracownikom uczelni wyższych, doktorantom, studentom, uczniom szkół ponadgimnazjalnych, średnich oraz przedstawicielom biznesu z branż pełniących w Województwie Łódzkim funkcję specjalizacji regionalnych. Wszystkie spotkania miały miejsce w II połowie 2016 roku. Spotkania zgromadziły łącznie 445 uczestników.

Projekt „Kompleksowa organizacja spotkań” realizuje zapisy priorytetów dotyczące zarówno specjalizacji regionalnych (priorytet 1, cele 1.1, 1.2, 1.3 i 1.4) jak i potencjału innowacyjnego regionu (priorytet 2, cele 2.1, 2.2, 2.3 i 2.4), sprzyja także budowaniu świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji (cel 3.1) oraz wspiera pobudzanie współpracy i przedsiębiorczości (cel 3.4).

(P3) Monitoring, ewaluacja i aktualizacja RSI LORIS 2030

Celem Projektu były następujące działania wykonywane w ramach nadzoru strategicznego nad wdrażaniem RSI LORIS 2030:

- Analiza całokształtu działań realizowanych w województwie w obszarze określonym w Strategii, z punktu widzenia możliwości osiągnięcia wartości wskaźników docelowych;
- Przeprowadzenie ewaluacji RSI LORIS 2030, która ma zdecydować o konieczności aktualizacji dokumentu. Jednocześnie, niniejszy dokument jest pierwszą próbą analizy całości działań wdrażających RSI LORIS 2030;
- Aktualizacja Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030 oraz dokumentów Polityk Sektorowych dla powstałych ewentualnie nowych branż kluczowych Województwa (specjalizacji regionalnych);
- Stworzenie regionalnego systemu sprawozdawczości w zakresie monitoringu, dzięki czemu możliwe będzie regularne pozyskiwanie wiedzy na temat danych opisujących postęp i efekty Strategii.
- Stworzenie efektywnych mechanizmów nadzoru i zarządzania realizacją zadań poszczególnych podmiotów wchodzących w skład Regionalnego Systemu Innowacji;
- Stworzenie narzędzi umożliwiających monitoring innowacyjności w województwie łódzkim w kontekście przedsiębiorczego odkrywania i aktualizacji RSI LORIS 2030.

Projekt ten nadal jest w początkowej fazie realizacji.

Projekt „Monitoring, ewaluacja i aktualizacja RSI LORIS 2030” w największym stopniu realizuje priorytet 3 dotyczący zarządzania innowacjami w regionie (cele 3.1, 3.2 i 3.3). Jego wartością dodaną jest budowa potencjału intelektualnego oraz poprawa komunikacji w obszarze specjalizacji regionalnych w ramach priorytetu 1 (cele 1.2 i 1.3).

(P4) SHOES MADE in EU: The European Shoemaker.

Jest to dwuletni projekt realizowany w ramach programu ERASMUS+ Kształcenie i szkolenia zawodowe, przygotowany z inicjatywy Europejskiej Konfederacji Przemysłu Obuwniczego. Koordynatorem projektu jest Polska Izba Przemysłu Skórzanego. Celem projektu jest opracowanie innowacyjnego programu nauczania w sektorze obuwniczym, dopasowanego do potrzeb współczesnego rynku pracy (zarówno dla nowych pracowników, jak i już zatrudnionych). Partnerami Izby w projekcie są: Instytut Przemysłu Skórzanego w Łodzi (Polska), Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego (Polska), Europejska Konfederacja Przemysłu Obuwniczego CEC (Belgia), Centro Tecnológico do Calçado de Portugal (Portugalia), ISC International Shoe Competence Center Pirmasens (Niemcy), Crystal Clear Soft Anonymos Etaireia Parochis Ypiresion Logismikou (Grecja) oraz Eurocrea Merchant srl (Włochy).

W ramach projektu realizowane będzie m.in. pilotażowe szkolenie teoretyczne (za pośrednictwem platformy e-learningowej) dla 40 osób planowane w okresie od marca do sierpnia 2017 roku oraz szkolenie praktyczne na stanowisku pracy. Zwieńczeniem projektu będzie wydanie podręcznika do nauki zawodu obuwnika.

Udział Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego polegał na koordynacji wydarzeń oraz organizacji konferencji. W dniach 20-21 października 2016 roku odbyła się konferencja upowszechniająca rezultaty pracy intelektualnej projektu Erasmus+, w ramach której zorganizowano „The European Shomaker Launch”.

Projekt wpisuje się w realizację priorytetu 2 (cele 2.1, 2.2 i 2.4).

(P5) Wzmacnianie konkurencyjności sektora MŚP i zrównoważony rozwój w sektorze produkcji ekologicznej: EKOLOGICZNE MŚP (SME-ORGANICS)

Ogólnym celem Projektu - EKOLOGICZNE MŚP (SME-ORGANICS) jest optymalizacja wspólnego wykorzystania różnych instrumentów finansowania UE z zamiarem poprawy konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju MŚP w sektorze produkcji ekologicznej. Projekt jest realizowany z programu Interreg 4C jako wymiana doświadczeń międzyregionalnych i został zatwierdzony do dofinansowania we wrześniu 2016 roku z perspektywą realizacyjną do 2020 roku. Liderem projektu jest Hiszpania. Łączny budżet 8 partnerów wynosi ok. 10 mln zł, w tym łódzkie ma do dyspozycji 450 tys. zł. Lokalnym koordynatorem projektu jest Regionalne Biuro Województwa Łódzkiego w Brukseli. Polskimi partnerami projektu są także uczelnie wyższe, instytucje otoczenia biznesu skupione na tematyce ekologicznej, jednostki samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorcy.

We wrześniu w Urzędzie Marszałkowskim odbyło się pierwsze spotkanie producentów i przetwórców ekologicznej żywności zainteresowanych wzięciem udziału w tym przedsięwzięciu. W marcu 2017 roku planowane jest zakończenie prac i publikacja raportu dotyczącego ekologicznej gospodarki. Odbędą się również dwie wizyty studyjne (w marcu 2018 roku partnerzy projektu przyjadą z wizytą do Łodzi).

Program realizuje działania ze wszystkich 3 priorytetów RSI LORIS. W największym stopniu wpływa na rozwój potencjału innowacyjnego regionu (priorytet 2, cele 2.1, 2.2 i 2.4), jednak przyczynia się także do wzmacniania specjalizacji regionalnych (priorytet 1, cele 1.1 i 1.4) oraz lepszego zarządzania innowacjami w regionie (priorytet 3, cel 3.1).

(P6) BEYOND EDP

Projekt został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu 1.2 „Improving innovation delivery proces” Programu INTERREG EUROPE. Jego całkowita wartość wynosi 1,9 mln euro. Ze strony polskiej, projekt ten jest koordynowany przez Departament Polityki Regionalnej UMWŁ we współpracy z Departamentem ds. Przedsiębiorczości, który odpowiada za materiały merytoryczne związane z procesem przedsiębiorczego odkrywania.

Głównym założeniem projektu pn. „BEYOND EDP” jest dostosowanie polityki (poprzez regionalne strategie innowacyjności) do regionalnych potrzeb i wyzwań z wykorzystaniem procesu przedsiębiorczego odkrywania (ang. Entrepreneurial Discovery Proces). Realizacja projektu planowana jest na okres pięciu lat. Rozpoczęcie prac nastąpiło 1 kwietnia 2016 roku, zakończenie planowane jest na 31 marca 2021. Przedsięwzięcie składa się z dwóch faz. Pierwsza, zaplanowana do 2019 roku, zakłada zbadanie oraz zidentyfikowanie procesów przedsiębiorczego odkrywania we wszystkich 11 regionach partnerskich współpracujących przy projekcie. Efektem końcowym tego etapu ma być opracowanie indywidualnego Planu Akcji w zakresie procesu przedsiębiorczego odkrywania dla każdego regionu. Druga faza projektu ma potrwać dwa lata i zakłada wdrażanie oraz monitorowanie założeń zawartych w Planach Akcji.

W 2016 roku miały miejsce dwie wizyty studyjne: w dniach 14-15 czerwca we Francji (spotkanie inauguracyjne i konferencja) oraz w dniach 21-23 listopada w Holandii, gdzie

zorganizowane zostały warsztaty pogłębione na temat innowacyjności i procesu przedsiębiorczego odkrywania w regionie północnej Holandii. Kolejne spotkanie uczestników projektu planowane jest w terminie 21-23 marca 2017 roku we Hiszpanii. Spotkanie to również będzie miało formę pogłębionych warsztatów dotyczących innowacji i procesu przedsiębiorczego odkrywania w regionach Kastylia i León. W czerwcu planowane jest spotkanie w Szwecji. Jesienią 2017 roku planowana jest wizyta w Łodzi. Spotkanie to będzie dotyczyło analizy RSI LORIS 2030 i zostanie połączone ze spotkaniem Komitetu Sterującego RSI.

Projekt Beyond EDP dedykowany jest realizacji priorytetu 1, dotyczącego specjalizacji regionalnych (cele 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 i 1.5), jednak proces przedsiębiorczego odkrywania jest otwarty na wszystkie sekcje gospodarki mające potencjał by stać się inteligentnymi specjalizacjami. Prócz tego projekt wspiera rozwój potencjału innowacyjnego regionu (priorytet 2, cele 2.1, 2.4 i 2.5) oraz przyczynia się do polepszenia zarządzania innowacjami w regionie (priorytet 3, cele 3.1 i 3.2).

(Z1) Wspieranie rozwoju potencjału innowacyjnego regionu

Do działań podejmowanych w ramach realizacji tego zadania należały:

- Spotkania dla klastrów w ramach wsparcia klastrów funkcjonujących w województwie łódzkim, poprzez promocję, organizację spotkań i doradztwa (zadanie dotychczas nie rozpoczęte);
- Wykorzystanie Łódzkiej Platformy Transferu Wiedzy, jako interaktywnego narzędzia do przepływu informacji i wspierania komunikacji pomiędzy podmiotami w obszarach funkcjonalnych oraz subregionalnych ośrodkach wzrostu województwa łódzkiego;
- Opracowanie kalendarza wydarzeń innowacyjnych w województwie łódzkim we współpracy z Departamentem ds. Promocji (zadanie dotychczas nie rozpoczęte).

Ze względu na dużą ogólnikowość i szeroki zakres przedmiotowy projekt docelowo ma realizować niemal wszystkie cele RSI LORIS. Dotychczas zrealizowane działania wpisują się jednak jedynie w obszar komunikacji (cele 1.3, 2.3 i 3.3).

(Z2) Rada ds. innowacji

Stosownie do zapisów RSI LORIS 2030, Rada ds. innowacji Województwa Łódzkiego, jest organem opiniotwórczo-doradczym Zarządu Województwa Łódzkiego w sprawach związanych z programowaniem, koordynacją, realizacją, monitorowaniem i oceną polityki rozwoju Województwa w zakresie innowacji.

W skład Rady wchodzi:

1. Marszałek Województwa albo osoba przez niego wskazana jako Przewodniczący Rady,
2. wybrani przedstawiciele Rady Gospodarczej Województwa Łódzkiego
3. przedstawiciele środowisk naukowych,
4. przedstawiciele środowisk gospodarczych,
5. przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu,
6. przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego,
7. przedstawiciele organizacji pozarządowych,

Rada ds. Innowacji została powołana do życia w marcu 2016 roku. Wewnątrz Rady stworzono grupy zajmujące się problematyką poszczególnych specjalizacji regionalnych. W 2016 roku odbyły się dwa spotkania Rady, podczas których członkowie Rady mieli m.in. okazję zapoznać się z propozycją

wstępnego wyboru wskaźników monitorujących RSI LORIS 2030, przedstawioną przez Biuro Planowania Przestrzennego w Łodzi, oraz spotkać się z przedstawicielami Banku Światowego celem omówienia raportu dotyczącego wdrożenia Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania w polskich warunkach.

Jako organ opiniodawczo-doradczy działalność Rady ds. innowacji w największym stopniu wpisuje się w obszary budowania świadomości, realizując cele 1.1 w ramach priorytetu 1, 2.1 w ramach priorytetu 2 i 3.1 w ramach priorytetu 3.

(Z3) Łódzkie Promuje Startupy

Jest to kontynuacja projektu P4 „Prace wspierające proces tworzenia i inkubacji start-upów” z Roczego Planu Działań 2015. Elementem projektu jest cykl spotkań informacyjnych skierowanych do studentów i licealistów z regionu łódzkiego mających na celu integrację i promowanie wśród młodych ludzi idei startupowych. W 2016 roku odbyły się dwa takie spotkania, w dniach 19 marca oraz 22 kwietnia.

Każde ze spotkań informacyjnych dla studentów i licealistów odbywa się na innej Uczelni, a w ich organizację i promocję włączone są wszystkie uczelnie będące współorganizatorami cyklu (Akademia Sztuk Pięknych, Politechnika Łódzka, Uniwersytet Łódzki oraz Uniwersytet Medyczny w Łodzi). W programie przewidziano przede wszystkim profesjonalny networking, który pozwoli młodym ludziom na wymianę kontaktów i nawiązanie niezbędnych znajomości poza obrębem macierzystej Uczelni.

Projekt realizuje głównie priorytet 2 dotyczący rozwoju potencjału innowacyjnego regionu (cele 2.2 i 2.4), jednak bardzo istotny jest także jego walor dotyczący budowy świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji w ramach priorytetu 3 (cel 3.1) oraz zapewnienie zintegrowanego systemu finansowania innowacji w regionie (cel 3.5).

(Z4) Pozostałe działania wdrażające strategię LORIS 2030 realizowane przez pracowników Departamentu ds. Przedsiębiorczości, m.in. przez koordynatorów poszczególnych specjalizacji wytypowanych w ramach Departamentu

Do działań podejmowanych w ramach realizacji tego zadania należą:

- Współpraca z innymi podmiotami, których działalność może przyczynić się do realizacji założeń RSI LORIS 2030, skutkującymi możliwością realizacji projektów;
- Wykonywanie działań będących wynikiem prac Rady ds. Innowacji oraz koordynatorów regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa łódzkiego;
- Raportowanie właściwym instytucjom stanu realizacji RSI LORIS 2030 i przedstawianie planowanych działań w celu wdrażania postanowień Strategii;
- Polepszanie warunków dla potencjalnych inwestycji zagranicznych;
- Wsparcie dla realizacji Polityk Sektorowych dla województwa łódzkiego, m.in. poprzez udzielanie informacji niezbędnych do prawidłowego procesu ich wdrażania, przekazywania informacji umożliwiających realizację planów akcji Polityk Sektorowych właściwym podmiotom, spotkania z liderami projektów, w związku z potrzebą ich wdrożeń;
- Pozostałe działania wdrażające strategię LORIS 2030 realizowane są przez pracowników Departamentu ds. Przedsiębiorczości, m.in. przez koordynatorów poszczególnych specjalizacji wytypowanych w ramach Departamentu.

Ze względu na dużą ogólnikowość i szeroki zakres przedmiotowy projekt docelowo ma realizować niemal wszystkie obszary działań RSI LORIS (cele 1.2, i 1.4 z priorytetu 1, 2.1, 2.3 i 2.4 z priorytetu 2 oraz wszystkie cele z priorytetu 3).

Podsumowanie realizacji Rocznych Planów Działań

Projekty podejmowane przez Departament ds. Przedsiębiorczości w ramach Rocznych Planów Działań wpisywały się we wszystkie cele operacyjne, realizując każdy z pięciu obszarów procesu kreowania innowacyjności, jednak nie z jednakową intensywnością.

Tabela 19: Projekty i działania realizowane w ramach Planów Działań, wpisujące się w poszczególne obszary, priorytety i cele operacyjne RSI LORIS 2030						
OBSZAR PROCESU	ŚWIADOMOŚĆ	WIEDZA	KOMUNIKACJA	WSPÓŁPRACA	FINANSOWANE	SUMA
Priorytet 1 Specjalizacja regionalna	1.1 Budowa świadomości w zakresie specjalizacji regionalnej	1.2 Budowa potencjału intelektualnego w zakresie specjalizacji regionalnej	1.3 Poprawa komunikacji w obszarze specjalizacji regionalnej	1.4 Wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów i obszarów specjalizacji	1.5 Zapewnienie systemu finansowania projektów mających na celu specjalizację regionu	
Plan Działań 2015	P1, P2, P5, P8, P11	P1, P2	P1, P2, P8, P11	P1	P1, P5	14
Plan Działań 2016	P1, P2, P5, P6, Z2	P1, P2, P3, P6, Z4	P1, P2, P3, P6, Z1	P1, P2, P5, P6, Z4	P1, P6	22
Priorytet 2 Rozwój potencjału innowacyjnego regionu	2.1 Podnoszenie świadomości o korzyściach z innowacji	2.2 Promocja wiedzy o innowacyjności i przedsiębiorczości	2.3 Platformy wymiany doświadczeń i komunikacji	2.4 Promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych	2.5 Zapewnienie systemu finansowania rozwoju potencjału innowacyjnego regionu	
Plan Działań 2015	P3, P11	P4	P3	P1, P2, P4, P5	-	8
Plan Działań 2016	P1, P2, P4, P5, P6, Z2, Z4	P1, P2, P4, P5, Z3,	P1, P2, Z1, Z4	P1, P2, P4, P5, P6, Z3, Z4	P1, P6	25
Priorytet 3 Zarządzanie innowacjami w regionie	3.1 Budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji	3.2 Budowa systemu zarządzania innowacjami	3.3 Stworzenie systemu komunikacji oraz doradztwa	3.4 Budowa ram systemu pobudzania współpracy	3.5 Zapewnienie zintegrowanego systemu finansowania innowacji w regionie	
Plan Działań 2015	P2, P3, P4, P5, P8,	P8, P11	P3, P8, P11	P1, P8, P11	P1, P4	15
Plan Działań 2016	P1, P2, P3, P5, P6, Z2, Z3, Z4	P1, P3, P6, Z4	P1, Z1, Z4	P1, P2, Z4	P1, P3, Z3, Z4	22
SUMA	32	19	20	23	12	106

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu ds. Przedsiębiorczości

Podsumowanie ilości prowadzonych działań w celach operacyjnych w ramach Planów Działań pozwala stwierdzić, że największy akcent został położony na budowanie świadomości i współpracy (32 i 23 działania). Najwięcej działań realizowało priorytet 3 (Zarządzanie innowacjami w regionie) i 1 (Specjalizacja regionalna) – odpowiednio 37 i 36. Najwięcej projektów realizowało cel związany z budową świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji. Podjęcie intensywnych działań w ramach tego Priorytetu było celowe, bowiem jedną z istotniejszych barier zdiagnozowanych w LORIS 2030 były problemy już na etapie uświadomienia potrzeby innowacji. Warunkiem koniecznym podnoszenia innowacyjności w regionie są kadry, które zajmą się wdrażaniem innowacji oraz społeczeństwo, które będzie na nie otwarte.

Elementem zamykającym dotychczasowe wykonanie Planów Działań jest analiza wskaźników operacyjnych, bezpośrednio odnoszących się do działań zapisanych w RSI LORIS 2030. Wartości wszystkich wskaźników operacyjnych są prezentowane w sposób kumulatywny, tj. wartości danego wskaźnika dla całego okresu obowiązywania RSI LORIS są sumowane latami. Np. wskaźnik „Liczba zorganizowanych wydarzeń mających na celu promocję kluczowych branż i specjalizacji regionu” osiągnął w 2016 roku wartość 60. Oznacza to, że w latach 2014, 2015 i 2016 zorganizowano łącznie 60 takich wydarzeń. Wartość docelowa na 2030 rok wynosi 680, co oznacza, że od momentu uchwalenia strategii do 2030 roku powinno zostać zrealizowane 680 spotkań promocyjnych. Postęp w realizacji tego zadania przez pierwsze trzy lata obowiązywania strategii wyniósł 8,8% założonej wartości docelowej, jednak te trzy lata stanowią niemal 18% czasu docelowego obowiązywania RSI LORIS (17 lat), co oznacza, że przy utrzymaniu obecnego trendu, wskaźnik nie ma szans na osiągnięcie wartości docelowej do 2030 roku. Postęp w realizacji takich wskaźników został oznaczony czerwonym kolorem. Kolorem zielonym oznaczono natomiast postęp realizacji tych wskaźników, w przypadku których utrzymanie obecnego tempa realizacji pozwoli na osiągnięcie wartości założonej na 2030 rok.

Priorytet 1 – Specjalizacja regionalna

Tabela 20: Wskaźniki operacyjne dla priorytetu 1

Cel operacyjny	Wskaźniki operacyjne	Wartość docelowa 2030	Wartość 2016	% wartości docelowej
1.1 Budowa świadomości w zakresie specjalizacji regionalnej	R. Liczba zawiązanych sieci współpracy w zakresie specjalizacji regionalnej	5	6	120%
1.1 Budowa świadomości w zakresie specjalizacji regionalnej	R. Liczba zorganizowanych wydarzeń mających na celu promocję kluczowych branż i specjalizacji regionu	680	60	8,8%
1.2 Budowa potencjału intelektualnego w zakresie specjalizacji regionalnej	P. Liczba przygotowanych projektów szkoleniowo – doradczych z zakresu specjalizacji regionu	340	6	1,8%
1.3 Poprawa komunikacji w obszarze specjalizacji regionalnej	P. Liczba zorganizowanych spotkań szkoleniowo-brokerskich w ramach specjalizacji	340	6	1,8%
1.4 Wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów i obszarów specjalizacji	R. Liczba podmiotów świadczących wyspecjalizowane usługi w zakresie transferu technologii	22	7	31,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu ds. Przedsiębiorczości

Należy zauważyć, że stan realizacji priorytetu 1 mierzony wartościami wskaźników operacyjnych jest niewystarczający. Dotychczas zorganizowano zbyt mało spotkań szkoleniowo-brokerskich oraz przygotowano zbyt mało projektów szkoleniowo-doradczych z zakresu specjalizacji regionu. Założona wartość docelowa, wynosząca w przypadku obydwu wskaźników 340 oznacza, że rocznie powinno być realizowanych około 20 projektów / spotkań we wszystkich specjalizacjach. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku liczby zorganizowanych wydarzeń, mających na celu promocję kluczowych branż i specjalizacji regionu, z tym że przyjęta wartość docelowa oznacza

konieczność realizowania 40 wydarzeń rocznie dla wszystkich specjalizacji. Pozostałe dwa wskaźniki operacyjne co prawda wykazują duży postęp w realizacji celów, jednak 120% postęp w liczbie zawiązanych sieci współpracy w zakresie specjalizacji regionalnej świadczy tylko o tym, że autorzy RSI LORIS nie uwzględnili wszystkich 6 specjalizacji przy ustalaniu wartości docelowych wskaźników. Niemniej docelowa wartość wskaźnika została już osiągnięta. Natomiast w zakresie liczby podmiotów świadczących wyspecjalizowane usługi w zakresie transferu technologii, pomimo wysokiego poziomu wskaźnika na 2016 rok, istnieje ryzyko że wartość docelowa nie zostanie osiągnięta. Wskaźnik ten opisuje jeden z elementów zadania P8 z Planu Działań na 2015 rok czyli otwarcie Centrów Innowacji Biznesowej. Według wiedzy i doświadczenia Departamentu ds. Przedsiębiorczości docelowa sieć Centrów Innowacji Biznesowej nie musi pokrywać się z podziałem administracyjnym województwa i założona wartość docelowa (22) jest zbyt duża. Należy ponadto mieć na uwadze, że dotychczas otwarte centra stanowią pilotaż projektu a ich dalsze funkcjonowanie będzie uzależnione od osiągniętych rezultatów.

Priorytet 2- Rozwój potencjału innowacyjnego regionu

Tabela 21: Wskaźniki operacyjne dla priorytetu 2				
Cel operacyjny	Wskaźniki operacyjne	Wartość docelowa 2030	Wartość 2016	% wartości docelowej
2.1. Podnoszenie świadomości o korzyściach z innowacji	P. Liczba konkursów / imprez mających na celu promocję innowacyjności regionu	170	22	12,9%
2.3. Platformy wymiany doświadczeń i komunikacji	P. Liczba uruchomionych specjalistycznych platform wymiany informacji i komunikacji	5	6	120%
2.3. Platformy wymiany doświadczeń i komunikacji	P. Liczba zorganizowanych spotkań szkoleniowo-brokerskich	340	3	0,9%
2.4. Promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych	P. Liczba projektów mających na celu promowanie oraz animowanie inicjatyw klastrowych / sieci współpracy	680	8	1,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu ds. Przedsiębiorczości

Podobnie jak w przypadku priorytetu 1, także poziom realizacji wskaźników z priorytetu 2 kształtuje się poniżej oczekiwań. O ile widać wzrost, choć niewystarczający, liczby konkursów / imprez mających na celu promocję innowacyjności regionu, o tyle liczba zorganizowanych spotkań szkoleniowo brokerskich czy liczba projektów mających na celu promowanie oraz animowanie inicjatyw klastrowych / sieci współpracy mają wykonanie na poziomie ok 1%. Natomiast w przypadku liczby uruchomionych specjalistycznych platform wymiany informacji i komunikacji, występuje analogiczna sytuacja co dla wskaźnika 1.1 (Liczba zawiązanych sieci współpracy w zakresie specjalizacji regionalnej) – przekroczenie poziomu docelowego spowodowane jest nie uwzględnieniem wszystkich 6 specjalizacji na etapie szacowania wartości docelowych wskaźników. Stosunkowo niski poziom realizacji priorytetu 2 potwierdza, że akcenty w realizowaniu strategii rozłożone są przede wszystkim na zarządzanie innowacjami w regionie oraz specjalizacje regionalne.

Priorytet 3 – Zarządzanie innowacjami w regionie

Tabela 22: Wskaźniki operacyjne dla priorytetu 3

Cel operacyjny	Wskaźniki operacyjne	Wartość docelowa 2030	Wartość 2016	% wartości docelowej
3.1. Budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji	P. Liczba inicjatyw mających na celu poprawę świadomości i wiedzy w zakresie innowacyjności wśród pracowników administracji samorządowej	1360	76	5,6%
3.1. Budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji	P. Liczba zorganizowanych wydarzeń informacyjno-promocyjnych dla społeczeństwa	680	2	0,3%
3.2. Budowa systemu zarządzania innowacjami	P. Liczba etatów (wg. EPC) zaangażowanych w monitorowanie i ewaluację RSI LORIS 2030	5	5	100%
3.3. Stworzenie systemu komunikacji oraz doradztwa	P. Liczba uruchomionych instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi doradcze dla MSP	22	7	32%
3.3. Stworzenie systemu komunikacji oraz doradztwa	P. Liczba uruchomionych podmiotów / centrów transferu technologii	5	1	20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu ds. Przedsiębiorczości

W przypadku wskaźników monitorowania priorytetu 3 pierwsza refleksja może być pozytywna, bowiem postęp w osiąganiu wartości docelowych trzech na pięć wskaźników wykazuje dynamikę pozwalającą na osiągnięcie wartości zakładanej w 2030 roku. Wskaźnik o największym postępie dotyczy liczby etatów zaangażowanych w monitorowanie i ewaluację RSI LORIS. Monitoringiem i ewaluacją RSI LORIS zajmowała się na stałe jedna osoba z Departamentu ds. Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz zespół pracowników Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego Województwa Łódzkiego. Łączna liczba etatów zaangażowanych w monitoring i ewaluację ze strony Samorządu Województwa wyniosła 5. Wskaźnik liczby uruchomionych instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi doradcze dla MSP jest natomiast tożsamy ze wskaźnikiem 1.4 czyli liczba podmiotów świadczących wyspecjalizowane usługi w zakresie transferu technologii a dotyczy pilotażowego projektu Centrów Innowacji Biznesowej. Kolejny wskaźnik realizowany zgodnie z harmonogramem to liczba uruchomionych podmiotów / centrów transferu technologii. Wskaźnik ten dotyczy działalności Łódzkiej Platformy Transferu Wiedzy, która służy wszystkim specjalizacjom regionalnym. Powoływanie kolejnych czterech podmiotów nie jest uzasadnione merytorycznie ani finansowo, wobec powyższego wskaźnik najprawdopodobniej nie ulegnie zwiększeniu. Pozostałe dwa wskaźniki czyli liczba inicjatyw mających na celu poprawę świadomości i wiedzy w zakresie innowacyjności wśród pracowników administracji samorządowej oraz liczba zorganizowanych wydarzeń informacyjno-promocyjnych dla społeczeństwa do 2016 roku charakteryzowały dość niski postęp realizacji (szczególnie w zakresie wydarzeń informacyjno-promocyjnych dla społeczeństwa) co, w kontekście bardzo wysokich wartości docelowych, stawia ich skuteczną realizację do 2030 roku pod dużym znakiem zapytania.

Podsumowanie

Reasumując wykonanie planów działań z 2015 i 2016 roku można wyciągnąć wnioski dotyczące postępu w realizacji RSI LORIS oraz dotyczące samego systemu monitorowania tego dokumentu.

- a. Dotychczasowe działania koncentrowały się na budowaniu świadomości i pobudzaniu współpracy. Realizują one większość celów operacyjnych Regionalnej Strategii Innowacyjności;
- b. Akcentowano szczególnie działania dotyczące zarządzania innowacjami w regionie oraz dotyczące specjalizacji regionalnych;
- c. Poziom realizacji wielu wskaźników wydaje się być niewystarczający, jednak (dotyczy to szczególnie wydarzeń informacyjnych i promocyjnych) jest to spowodowane mało realistycznym szacunkiem wartości docelowych w RSI LORIS 2030;
- d. W przypadku wszystkich wskaźników odnoszących się do specjalizacji regionalnych, oszacowane wartości wskaźników operacyjnych nie uwzględniają sześciu a pięć specjalizacji regionalnych. To czyni ich wartości docelowe niedoszacowanymi. Z drugiej strony korekta wartości docelowych uwzględniająca sześć specjalizacji regionalnych uczyniłaby te wskaźniki jeszcze bardziej niemożliwymi do realizacji.

Realizacja projektów współfinansowanych ze środków unijnych

Analiza projektów, które otrzymały dofinansowanie z regionalnych i krajowych programów operacyjnych dostarcza wartościowej wiedzy na temat potencjału i kierunków rozwoju innowacyjności gospodarki województwa łódzkiego. Przeanalizowano projekty złożone w ramach dwóch perspektyw finansowych (2007-2013 i 2014-2020) od 2014 do 2016 kwalifikując je zgodnie z logiką interwencji RSI LORIS do poszczególnych celów operacyjnych. Dla każdego priorytetu zaprezentowano 30 projektów o największej wartości ogółem.

Priorytet 1 – Specjalizacja regionalna

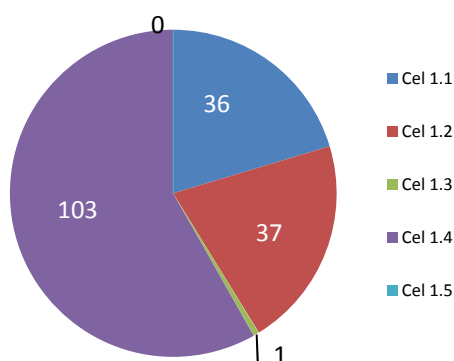
Realizacji priorytetu 1 służyło 177 projektów z których największa ilość i wartość została dofinansowana w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (blisko 93% wartości wszystkich projektów realizowanych w ramach priorytetu 1). Znacznie mniejszą wartość miały projekty realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego w obydwu perspektywach, oraz projekty dofinansowane w ramach Programów Operacyjnych Kapitał Ludzki i Inteligentny Rozwój.

Tabela 23: Struktura finansowania projektów zgodnych z priorytetem 1 wg programów operacyjnych					
Program	Liczba projektów	Łączna wartość projektów [zł]	Łączna wartość dofinansowania [zł]	Średnia wartość projektu [zł]	Średnia wartość dofinansowania UE [zł]
POIG	95	1 930 017 256,29 zł	967 602 408,40 zł	20 315 971,12 zł	10 185 288,51 zł
POIiŚ	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
PROW	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POKL	17	10 623 357,71 zł	8 735 541,03 zł	624 903,39 zł	513 855,35 zł
RPO 2007-2013	33	13 717 893,50 zł	6 089 706,16 zł	415 693,74 zł	184 536,55 zł
RPO 2014-2020	23	32 593 833,47 zł	27 560 853,38 zł	1 417 123,19 zł	1 198 297,97 zł
POIiŚ 2014-2020	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POIR	9	92 111 128,01 zł	62 700 850,53 zł	10 234 569,78 zł	6 966 761,17 zł
POPC	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POWER	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Razem	177	2 079 063 468,98 zł	1 072 689 359,50 zł	11 746 121,29 zł	6 060 391,86 zł

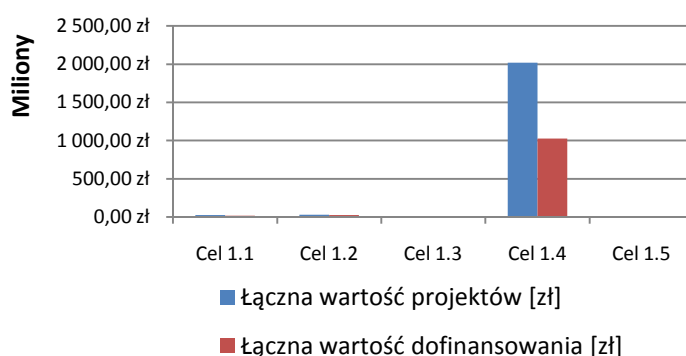
Z kwoty 2,08 mld zł stanowiącej sumę wartości projektów wpisujących się w priorytet 1 aż 1,88 mld (97%) stanowiła wartość projektów zgodnych tematycznie z celem 1.4 (Wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów i obszarów specjalizacji).

Tabela 24: Struktura finansowania projektów zgodnych z priorytetem 1 wg celu operacyjnego					
Cel operacyjny	Liczba projektów	Łączna wartość projektów [zł]	Łączna wartość dofinansowania [zł]	Średnia wartość projektu [zł]	Średnia wartość dofinansowania UE [zł]
Cel 1.1	36	24 928 347,00 zł	16 501 873,53 zł	692 454,08 zł	19 234,84 zł
Cel 1.2	37	30 436 196,18 zł	25 576 453,66 zł	822 599,90 zł	22 232,43 zł
Cel 1.3	1	6 447 765,78 zł	5 480 600,91 zł	6 447 765,78 zł	6 447 765,78 zł
Cel 1.4	103	2 017 251 160,02 zł	1 025 130 431,40 zł	19 584 962,72 zł	190 145,27 zł
Cel 1.5	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Razem	177	2 079 063 468,98 zł	1 072 689 359,50 zł	11 746 121,29 zł	6 060 391,86 zł

Wykres 28: Liczba realizowanych projektów w ramach Priorytetu 1 w podziale na cele operacyjne.

Wykres 29: Wartość realizowanych projektów w ramach Priorytetu 1 w podziale na cele operacyjne.

Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Obszar realizacji	Cel RSI
Bionanopark	Łódzki Regionalny Park Naukowo - Technologiczny Sp. z o.o.	POIG	178 514 136,46	104 426 148,54	M. Łódź	1.4
Uruchomienie produkcji taśm aluminiowych w koncepcyjnej technologii walcowania na zimno	Eurometal Spółka Akcyjna	POIG	99 954 600,00	35 587 596,00	Kleszczów	1.4
Innowacyjna produkcja paliw syntetycznych z bioetanolu 24.14.1 Węglowodory i ich pochodne	Ekobenz sp. z o.o.	POIG	96 198 399,22	16 985 007,26	Kleszczów	1.4
Wdrożenie innowacyjnej technologii wytwarzania stopów aluminium o ujednoliconiej strukturze	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "Eko-Swiat" Jarosław Śliwakowski	POIG	88 175 500,00	35 592 228,50	Kleszczów	1.4
Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji profili PVC o zwiększonej sztywności	CKM Extrusion Sp. z o.o.	POIG	82 691 000,00	33 927 986,57	Zduńska Wola - miasto	1.4
Rola transporterów oporności wielolekowej w farmakokinetyce i toksykologii - testy in vitro w praktyce farmaceutycznej i klinicznej	Uniwersytet Łódzki	POIG	62 344 740,00	46 112 060,92	M. Łódź	1.4
Budowa zautomatyzowanej fabryki innowacyjnych elementów roboczych maszyn rolniczych	Andersen Steel Sp. z o.o.	POIG	61 647 058,00	25 287 228,00	Kutno - miasto	1.4
Pierwszy zintegrowany telemedyczny system wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych	Geomobile Sp. z o.o.	POIG	52 264 952,00	25 161 156,00	M. Łódź	1.4
Uruchomienie seryjnej produkcji ekologicznych drewnianych domów w innowacyjnym systemie SALA3	SALA 3 Sp. z o.o.	POIG	51 949 000,00	21 486 300,00	Łask	1.4
„Rozpoczęcie produkcji innowacyjnych wyrobów w oparciu o nowe technologie w firmie Ecco Diesel”	Ecco Inwestycje Sp. z o.o.	POIG	49 194 100,00	20 122 305,00	M. Łódź	1.4
Technologia otrzymywania biodegradowalnych poliestrów z wykorzystaniem surowców odnawialnych	Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi	POIG	43 305 983,14	36 805 104,67	M. Łódź	1.4
Nowatorska technologia produkcji innowacyjnych ekologicznych mat termoizolacyjnych	Agricola Invest Sp. z o.o.	POIG	42 888 686,12	20 230 000,00	Kleszczów	1.4
Opracowanie i wdrożenie innowacyjnych technologii wytwarzania surowców i produktów farmaceutycznych	Sensilab Polska Sp. z o.o. Spółka komandytowo - akcyjna	POIG	41 231 105,86	14 146 131,63	Konstantynów w Łódzki	1.4

Tabela 25: Lista 30 projektów o największej wartości ogółem, wpisujących się w cele operacyjne priorytetu 1						
Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Obszar realizacji	Cel RSI
Wdrożenie innowacyjnej technologii wytwarzania cylindrycznych zbiorników z tworzywa sztucznego	Ecco Inwestycje Sp. z o.o.	POIG	39 614 700,00	16 364 727,00	M. Łódź	1.4
Badanie mechanizmów molekularnych na styku organizm ludzki - patogen - czynniki środowiska (InterMolMed)	Instytut Biologii Medycznej PAN	POIG	39 339 194,71	33 259 842,10	M. Łódź	1.4
Wdrożenie technologii produkcji innowacyjnych systemowych profili ze stali z kompozytowym wkładem izolacyjnym do stolarki przeciwpożarowej.	NOVA-STAL Sp. z o.o.	POIG	38 121 304,20	17 752 250,00	Radomsko - miasto	1.4
innowacyjna technologia „double cutting” uzyskiwania nowoczesnych analogów hormonu ludzkiej insuliny.	MABION Spółka Akcyjna	POIG	37 267 790,00	20 473 907,50	M. Łódź	1.4
Wdrożenie innowacyjnej technologii wytwarzania żeliwa o wysokich właściwościach.	WIS-Group Sp. z o.o.	POIG	36 356 000,00	12 665 000,00	Opoczno	1.4
Innowacyjna technologia wytwarzania terapeutycznych przeciwciał monoklonalnych stosowanych w terapii chłoniaków	MABION S.A.	POIG	34 611 000,00	16 987 250,00	M. Łódź	1.4
Modernizacja i rozwój infrastruktury B+R w obszarze żywności prozdrowotnej, tradycyjnej	Politechnika Łódzka, Instytut Technologii i Analizy Żywności	POIG	34 228 236,51	23 993 352,38	M. Łódź	1.4
Innowacyjne środki i efektywne metody poprawy bezpieczeństwa i trwałości obiektów budowlanych i infrastruktury transportowej w strategii zrównoważonego rozwoju	Politechnika Łódzka	POIG	33 388 670,47	28 070 408,94	M. Łódź	1.4
Wdrożenie nowego produktu o wysokim potencjale innowacyjnym w skali świata	ENERBIO Sp. z o.o.	POIG	32 783 800,00	15 880 550,00	Kutno - miasto	1.4
Zastosowanie biomasy do wytwarzania polimerowych materiałów przyjaznych środowisku	Politechnika Łódzka	POIG	32 063 355,49	26 609 640,01	M. Łódź	1.4
Ekologiczna mieszanina olefin jako alternatywa na rynku paliw płynnych	Environmental Solutions Poland Sp. z o.o.	POIG	29 168 980,00	14 141 280,00	M. Łódź	1.4
Wprowadzenie przełomowej na skalę międzynarodową usługi w zakresie transferu środków pieniężnych	HALCASH Central Eastern Europe Sp. z o.o.	POIG	27 191 600,00	16 114 980,00	M. Łódź	1.4
Wdrożenie innowacyjnej koncepcji technologicznej oraz nowego produktu "Sky Windows"	Budvar Centrum Sp. z o.o.	POIG	26 071 623,15	8 963 209,62	Zduńska Wola - miasto	1.4
Opracowanie kandydata na lek „first-in-class” w terapii idiopatycznego włóknienia płuc w oparciu o substancje czynne blokujące chitotriozydazę	ONCOARENDI THERAPEUTICS SP. Z O.O.	POIR	25 453 164,35	19 831 953,25	Łódź	1.4
Innowacyjna terapia nieuleczalnych nowotworów mózgu.	DERMIN Sp. z o.o.	POIG	24 611 570,00	14 000 422,25	M. Łódź	1.4
Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań technologicznych w przemyśle kosmetycznym	"Passage Cosmetics Laboratory" Paweł Gwardys	POIG	24 225 720,00	11 453 410,00	Koluszki	1.4
Opracowanie innowacyjnych produktów i technologii dla ekologicznej uprawy roślin sadowniczych;	Instytut Ogrodnictwa	POIG	23 955 980,28	19 325 434,40	M. Skierniewice	1.4

Spośród 30 największych¹⁷ projektów realizujących założenia priorytetu 1, wszystkie zostały zakwalifikowane jako realizujące cel 1.4 (wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów

¹⁷ Projektów o największej wartości ogółem.

i obszarów specjalizacji) a ich źródło dofinansowania (z wyjątkiem jednego projektu) stanowił Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka. Tak duża koncentracja środków w ramach celu 1.4 wynika z faktu, że zakwalifikowano do niego tzw. „twarde” inwestycje w infrastrukturę badawczo-rozwojową przedsiębiorstw, uczelni, instytutów naukowo-badawczych, parków technologicznych, etc. Największy z projektów celu 1.4 – Bionanopark – miał wartość 178,5 mln zł, czyli wielokrotnie więcej niż wszystkie projekty zrealizowane w ramach pozostałych celów priorytetu 1. Prócz Bionanoparku, jednego z najlepiej wyposażonych w Europie centrów wdrożeniowych dla biznesu, na liście największych przedsięwzięć znalazły się projekty z zakresu biopaliw, branży budowlanej, medycznej i farmaceutycznej oraz produkcji żywności.

Projekty w ramach pozostałych celów dotyczyły wspierania działań proekspansyjnych i promocyjnych (cel 1.1), kształcenia zawodowego (cel 1.2) oraz rozwoju platform informatycznych (cel 1.3).

Priorytet 2 - Rozwój potencjału innowacyjnego regionu

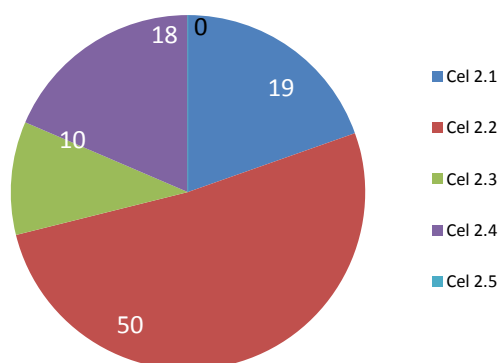
Realizacji priorytetu 2 służyło 97 projektów. Największe środki przyznano z Programów Operacyjnych Inteligentny Rozwój oraz Innowacyjna Gospodarka. Mniejszą wartość miały projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Regionalnego Programu Operacyjnego w obydwu perspektywach.

Tabela 26: Struktura finansowania projektów zgodnych z priorytetem 2 wg programów operacyjnych					
Program	Liczba projektów	Łączna wartość projektów [zł]	Łączna wartość dofinansowania [zł]	Średnia wartość projektu [zł]	średnia wartość dofinansowania UE [zł]
POIG	16	48 469 906,73 zł	31 210 220,25 zł	3 029 369,17 zł	1 950 638,77 zł
POIiŚ	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
PROW	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POKL	25	40 164 010,66 zł	34 135 110,49 zł	1 606 560,43 zł	1 365 404,42 zł
RPO 2007-2013	13	23 755 727,63 zł	166 191 35,6	1 827 363,66 zł	1 278 395,05 zł
RPO 2014-2020	29	30 510 507,40 zł	25 928 076,19 zł	1 052 086,46 zł	894 071,59 zł
POIiŚ 2014-2020	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POIR	14	91 196 458,27 zł	57 606 504,47 zł	6 514 032,73 zł	4 114 750,32 zł
POPC	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POWER	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Razem	97	234 096 610,69 zł	165 499 047,00 zł	2 413 367,12 zł	1 706 175,74 zł

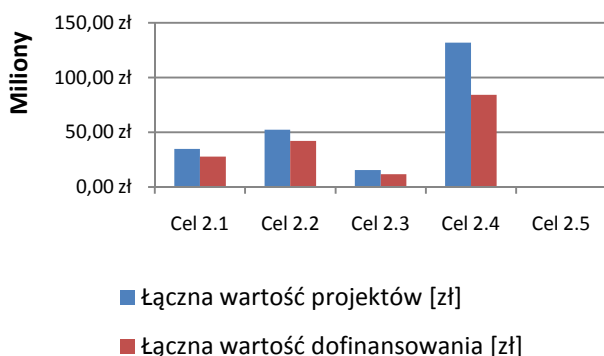
Podobnie jak w przypadku priorytetu 1 także w priorytecie 2 występuje widoczna koncentracja środków, jednak nie jest ona aż tak duża. Suma wartości projektów realizujących cel 2.4 wyniosła 56% środków realizujących priorytet 2.

Tabela 27: Struktura finansowania projektów zgodnych z priorytetem 2 wg celu operacyjnego					
Cel operacyjny	Liczba projektów	Łączna wartość projektów [zł]	Łączna wartość dofinansowania [zł]	Średnia wartość projektu [zł]	średnia wartość dofinansowania UE [zł]
Cel 2.1	19	34 805 994,44 zł	27 817 349,37 zł	1 831 894,44 zł	96 415,50 zł
Cel 2.2	50	52 284 223,68 zł	42 035 246,94 zł	1 045 684,47 zł	20 913,69 zł
Cel 2.3	10	15 392 619,07 zł	11 591 363,03 zł	1 539 261,91 zł	153 926,19 zł
Cel 2.4	18	131 613 773,50 zł	181 581 208,09 zł	7 311 876,31 zł	406 215,35 zł
Cel 2.5	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Razem	97	234 096 610,69 zł	165 499 047,00 zł	2 413 367,12 zł	1 706 175,74 zł

Wykres 30: Liczba realizowanych projektów w ramach Priorytetu 2 w podziale na cele operacyjne.

Wykres 31: Wartość realizowanych projektów w ramach Priorytetu 2 w podziale na cele operacyjne.

Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Obszar realizacji	Cel RSI
Rekonfigurowalny system zabudowy pomieszczeń czystych i środowisk kontrolowanych (Reconfigurable Westa Aseptic Panel System)	WESTA CLEAN TECHNOLOGIES SP. Z O.O.	POIR	26 381 881,80	15 829 129,08	Łódź	2.4
Opracowanie i wdrożenie technologii redukcji emisji rtęci do atmosfery.	POLITECHNIKA ŁÓDZKA	POIG	23 415 360,00	12 184 614,00	M. Łódź	2.4
Zintegrowany system monitorowania stanu psychofizycznego kierujących pojazdami w celu minimalizacji zagrożeń w ruchu drogowym.	Instytut Medycyny Pracy imienia prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi	POIG	15 759 543,14	13 395 611,67	M. Łódź	2.4
System wsparcia procesów preprodukcji, produkcji i postprodukcji filmu w zakresie digitalizacji, przetwarzania, bezpiecznej długoterminowej archiwizacji oraz inteligentnego dostępu do treści	FINN SP. Z O.O.	POIR	9 644 018,60	5 786 411,16	Łódź	2.4
Marka "Łódzkie promuje" - budowanie, pozycjonowanie i promowanie marki województwa łódzkiego w latach 2013-2015	Województwo łódzkie	RPO Wł 2007-2013	9 340 667,30	7 892 391,67	M. Łódź	2.1
Biotechnologiczna produkcja kwasu hialuronowego w oparciu o unikatowy ekstremofilny szczep zdolny do wykorzystania jako źródła węgla odpadowego glicerolu.	REFIMOL SP. Z O.O.	POIR	8 528 095,00	6 389 466,00	Łódź	2.4
Opracowanie w trakcie zaawansowanych prac badawczo-rozwojowych innowacyjnego w skali świata AutoAntybiotykogramu opartego na technologii mikroprzepływów kropelkowych	GEOMOBILE SP. Z O.O.	POIR	6 528 142,00	4 714 974,12	Łódź	2.4
Opracowanie i wyprodukowanie pierwszej polskiej elektrody ablacyjnej	ZAKŁAD TWORZYW SZTUCZNYCH HAGMED ZAJĄC I TOMASZEWSKI SPÓŁKA JAWNA	POIR	5 766 803,81	3 647 516,74	Rawa Mazowiecka	2.4
Wdrożenie innowacyjnych metod zwiększenia bezpieczeństwa i minimalizujące straty przesyłu ropy i produktów ropopochodnych.	AGAT IT S.A.	POIR	5 400 852,00	2 700 426,00	Łódź	2.4
Innowacyjny preparat bakteriofagowo-probiotyczny zapewniający bezpieczeństwo mikrobiologiczne w hodowli drobiu	PROTEON PHARMACEUTICALS S.A.	POIR	5 141 440,80	3 084 864,48	Łódź	2.4

Tabela 28:Lista 30 projektów o największej wartości ogółem, wpisujących się w cele operacyjne priorytetu 2						
Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Obszar realizacji	Cel RSI
Inteligentny system bezpieczeństwa oparty na nowatorskim systemie znakowania dokumentów (ISB)	LTC SP. Z O.O.	POIR	5 106 973,60	3 064 184,16	Wieluń	2.4
Promocja gospodarcza Województwa łódzkiego poprzez organizację i udział w Europejskim Forum Gospodarczym, Międzynarodowym Kongresie Biogospodarki, Łódzkie Innovation Days, szkoleniach oraz stworzenie systemu komunikacji i doradztwa dla przedsiębiorców	WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	RPO WŁ 2014-2020	4 983 500,00	4 235 975,00	Łódź	2.1
Promocja gospodarcza województwa łódzkiego poprzez organizację i udział w zagranicznych targach i misjach gospodarczych	WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	RPO WŁ 2014-2020	4 780 495,00	4 063 420,75	Łódź	2.1
Inkubator przedsiębiorczości młodych	Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi	POKL	4 261 197,60	3 622 017,96	łódzkie	2.3
Stypendia naukowe dla najlepszych doktorantów z zakresu nowych technologii	Politechnika Łódzka	POKL	3 852 178,05	3 274 351,34	łódzkie	2.2
„Opracowanie innowacyjnego urządzenia wykorzystującego unikalną technologię szybkiego wytwarzania warstwowych form ceramicznych do odlewania precyzyjnego.”	QBIG IRENEUSZ SŁODKOWSKI I WSPÓLNICY SPÓŁKA KOMANDYTOWA	POIR	3 822 192,99	2 827 470,52	Łódź	2.4
Budowa platformy transferu technologii w segmencie usług elektronicznych poprzez stworzenie inkubatora przedsiębiorczości	Cubatex Sp. z o.o.	RPO WŁ 2007-2013	3 814 698,64	1 816 638,38	Łódź	2.3
Modernizacja i przystosowanie istniejącej linii technologicznej dla celów weryfikacji technologii i uruchomienia produkcji innowacyjnych filtrów ceramiczno-węglowych do filtracji ciekłych stopów metali	"FERRO - TERM" SP. Z O.O.	POIR	3 518 359,45	1 975 962,58	Łódź	2.4
Rodzina innowacyjnych tunelowych opryskiwaczy sadowniczych z odzyskiwaniem cieczy użytkowej	„BURY - MASZYN ROLNICZE” – WOJCIECH BURY	POIR	3 316 056,10	2 081 840,72	Kutno	2.4
Opracowanie kompleksowych, naturalnych i proekologicznych metod profilaktyki stanów zapalnych wymienia (mastitis) u krów z zastosowaniem preparatów opartych na innowacyjnych właściwościach enzymów litycznych.	"OVER GROUP" SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	POIR	3 078 178,02	2 076 756,14	Łask	2.4
Realizacja prac badawczo-rozwojowych celem opracowania systemu palników do spalania mieszanin olejowo-wodnych	ENERGETYKA I RECYKLING ODPADÓW SP. Z O.O.	POIR	2 715 190,00	1 671 322,00	Głowno	2.4
Od pomysłu do biznesu	Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	POKL	2 410 000,00	2 048 500,00	łódzkie	2.2
Innowacyjny system poprawiający mobilność osób z niepełnosprawnością ruchową kończyn dolnych.	"OKB JANKOWSKI GOLIŃSKI" SPÓŁKA JAWNA	POIR	2 248 274,10	1 756 180,77	Brójce	2.4
Własny Biznes dla 50+	Fundacja Inkubator	POKL	2 235 801,30	1 900 431,10	łódzkie	2.2
Złota 30tka	Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	POKL	1 985 390,10	1 687 581,58	łódzkie	2.2
Start do biznesu	Uniwersytet Łódzki	POKL	1 981 977,29	1 684 680,69	łódzkie	2.2

Tabela 28: Lista 30 projektów o największej wartości ogółem, wpisujących się w cele operacyjne priorytetu 2						
Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Obszar realizacji	Cel RSI
"Budowa i kompleksowa promocja marki Eko Uniejów - etap II"	Gmina Uniejów	RPO WŁ 2007-2013	1 972 748,00	1 363 712,00	Powiat poddębicki	2.2
Kreatywna przedsiębiorczość	Łódź Art Center	POKL	1 972 118,66	1 676 300,86	Łódź	2.2
Szansa na biznes II	Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. J. Chechlińskiego	POKL	1 944 670,92	1 652 970,28	Łódzkie	2.2
Mój biznes - Moja szansa	Powiat Rawski	POKL	1 915 551,44	1 628 218,72	Powiat rawski	2.2

Spośród 30 największych projektów realizujących założenia priorytetu 2 24 dotyczą celu 2.4 (Promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych). Wyjaśnienie tego faktu jest takie samo jak w przypadku celu 1.4. Cel 2.4 realizowany jest przez kosztowne, powstające w partnerstwie projekty naukowo-badawcze, prace badawczo-rozwojowe, badania przemysłowe, i opracowywanie nowych technologii. W przypadku projektów realizujących cel 2.4 nie występuje jednak tak duża dysproporcja w wartości, bardziej zróżnicowana są także źródła dofinansowania projektów prócz Programy Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka projekty otrzymują dofinansowanie także z PO Inteligentny Rozwój. Pozostałe cele operacyjne w ramach priorytetu 2 były realizowane przez tzw. „projekty miękkie”, a ich źródła finansowania stanowiły Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego. W celu 2.1 były to głównie działania wspierające markę regionalną i marki lokalne, w celu 2.2 projekty poprawiające kwalifikacje zawodowe mieszkańców na rynku pracy a w celu 2.3 „miękkie” projekty kojarzące naukę i biznes.

Priorytet 3 – Zarządzanie innowacjami w regionie

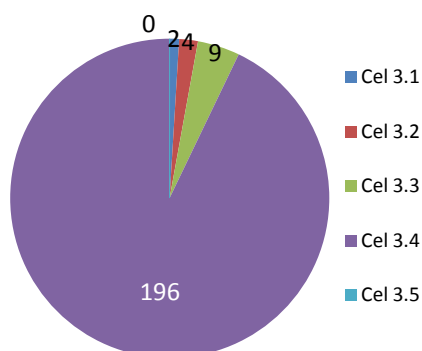
Realizacji priorytetu 3 służyło 211 projektów na łączną kwotę ok. 720 mln zł. Największym źródłem finansowania projektów w priorytecie 3 był Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego, a następnie Programy Operacyjne Innowacyjna Gospodarka oraz Kapitał Ludzki.

Tabela 29: Struktura finansowania projektów zgodnych z priorytetem 3 wg programów operacyjnych					
Program	Liczba projektów	Łączna wartość projektów [zł]	Łączna wartość dofinansowania [zł]	Średnia wartość projektu [zł]	Średnia wartość dofinansowania UE [zł]
POIG	48	78 545 009,80 zł	58 716 060,70 zł	1 636 354,37 zł	1 223 251,26 zł
POIiŚ	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
PROW	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POKL	6	10 812 953,31 zł	9 191 010,31 zł	1 802 158,89 zł	1 531 835,05 zł
RPO 2007-2013	89	452 711 210,74 zł	275 246 171,47 zł	5 086 642,82 zł	3 092 653,61 zł
RPO 2014-2020	68	178 412 697,81 zł	142 200 793,81 zł	2 623 716,14 zł	2 091 188,14 zł
POIiŚ 2014-2020	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POIR	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POPC	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
POWER	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Razem	211	720 481 871,66 zł	485 354 036,30 zł	3 414 606,03 zł	2 300 256,10 zł

Blisko 88% środków (i niemal wszystkie projekty) w ramach Priorytetu 3 skoncentrowane były w celu 3.4. Wszystkie projekty w ramach celów 3.1 i 3.2 były współfinansowane w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

Tabela 30: Struktura finansowania projektów zgodnych z priorytetem 2 wg celu operacyjnego					
Cel operacyjny	Liczba projektów	Łączna wartość projektów [zł]	Łączna wartość dofinansowania [zł]	Średnia wartość projektu [zł]	średnia wartość dofinansowania UE [zł]
Cel 3.1	2	7 084 000,00 zł	6 021 400,00 zł	3 542 000,00 zł	1 771 000,00 zł
Cel 3.2	4	62 390 511,00 zł	53 031 934,35 zł	15 597 627,75 zł	3 899 406,94 zł
Cel 3.3	9	19 697 412,03 zł	12 264 511,70 zł	2 188 601,34 zł	243 177,93 zł
Cel 3.4	196	631 309 948,63 zł	414 036 190,24 zł	3 220 969,13 zł	16 433,52 zł
Cel 3.5	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Razem	211	720 481 871,66 zł	485 354 036,30 zł	3 414 606,03 zł	2 300 256,10 zł

Wykres 32: Liczba realizowanych projektów w ramach Priorytetu 3 w podziale na cele operacyjne.

Wykres 33: Wartość realizowanych projektów w ramach Priorytetu 3 w podziale na cele operacyjne.

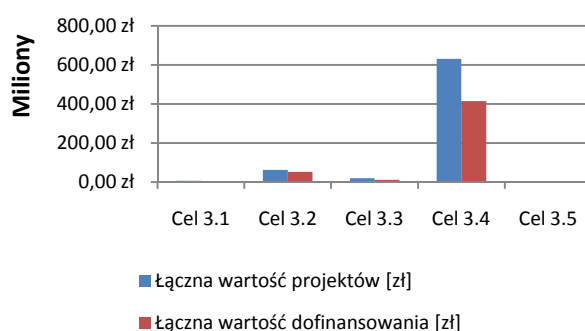

Tabela 31: Lista 30 projektów o największej wartości ogółem, wpisujących się w cele operacyjne priorytetu 3						
Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Obszar realizacji	Cel RSI
Wsparcie przedsiębiorczości poprzez rozwój instrumentów inżynierii finansowej w ramach inicjatywy JEREMIE w województwie łódzkim.	Bank Gospodarstwa Krajowego	RPO Wł 2007-2013	218 630 768,60	150 724 979,59	łódzkie	3.4
Działanie XII.1 - Potencjał Instytucji	WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	RPO Wł 2014-2020	45 163 482,00	38 388 959,70	łódzkie	3.2
Budowa parku naukowo-technologicznego w Konstantynowie łódzkim.	Eureka Technology Park Sp. z o.o.	RPO Wł 2007-2013	45 151 607,77	18 167 247,11	Konstantynów łódzki	3.4
Budowa parku naukowo-technologicznego w Łodzi	Innowator Elektrotechniki Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	RPO Wł 2007-2013	24 712 661,33	8 706 567,68	M. Łódź	3.4
Inicjowanie i animacja powiązań kooperacyjnych w województwie łódzkim poprzez Klaster - łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.	Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa Spółka Akcyjna	RPO Wł 2007-2013	22 144 930,64	7 805 474,66	M. Łódź	3.4
Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w gminie Rzęśnia	Gmina Rzęśnia	RPO Wł 2007-2013	10 676 080,86	6 344 717,97	Rzęśnia	3.4
Działanie XII.2 - System realizacji	WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	RPO Wł 2014-2020	10 061 029,00	8 551 874,65	łódzkie	3.2
WDROŻENIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY INFORMACJI PRZESTRZENNEJ W CELU ŚWIADCZENIA E-USŁUG W POWIECIE PIOTRKOWSKIM	POWIAT PIOTRKOWSKI / POWIATOWY URZĄD PRACY W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM	RPO Wł 2014-2020	6 725 704,98	4 670 891,65	Piotrków Trybunalski	3.4

Tabela 31:Lista 30 projektów o największej wartości ogółem, wpisujących się w cele operacyjne priorytetu 3						
Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Obszar realizacji	Cel RSI
Działania XII.4 - Informacja i promocja	WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	RPO Wł 2014-2020	6 045 000,00	5 138 250,00	łódzkie	3.1
SIRMAN - Budowa miejskiej sieci światłowodowej w Sieradzu	Gmina Miasto Sieradz	RPO Wł 2007-2013	5 981 714,69	4 945 656,66	Sieradz - miasto	3.4
E-geodezja w Piotrkowie Trybunalskim - cyfrowe geodezyjne rejestry publiczne, jako skuteczne narzędzie zwiększające zakres oraz jakość usług publicznych, świadczonych drogą elektroniczną.	MIASTO PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	RPO Wł 2014-2020	5 666 155,51	3 933 092,02	Piotrków Trybunalski	3.4
Utworzenie bazy nieruchomości, bazy umów i bazy księgowości niepodatkowej dla miasta Łodzi wraz z wprowadzeniem niezbędnych modyfikacji do istniejącego oprogramowania EN Ewidencja Nieruchomości, ZM Zarządzanie Mieniem i KN Księgowość Niepodatkowa, pozwalających na integrację danych	Miasto Łódź	RPO Wł 2007-2013	5 602 592,04	3 833 617,60	M. Łódź	3.4
Łódzka Regionalna Sieć Teleinformatyczna	Województwo Łódzkie	RPO Wł 2007-2013	5 463 876,00	3 726 174,00	Pabianice - miasto	3.4
Centrum Promocji Mody - Klaster branży tekstylno - odzieżowej - Rozwój	Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi	RPO Wł 2007-2013	5 434 755,85	2 710 930,25	M. Łódź	3.4
Działanie XII.1 - Potencjał Instytucji	WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	RPO Wł 2014-2020	5 376 878,00	4 570 346,30	łódzkie	3.2
Internet dla mieszkańców Gminy Szczerców - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	Gmina Szczerców	POIG	5 244 709,69	4 449 315,49	Szczerców	3.4
„eUrząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego - etap I”	Województwo Łódzkie	RPO Wł 2007-2013	5 148 450,32	4 376 182,77	M. Łódź	3.4
Inicjowanie działalności innowacyjnej w perspektywicznych obszarach polskiej gospodarki	EGC Seed Capital Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	POIG	5 119 665,00	3 819 985,85	M. Łódź	3.4
Kompleksowe wyposażenie terenu inwestycyjnego Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej położonego w Łodzi przy ul. Telefonicznej 30/44 w infrastrukturę techniczną i usunięcie kolizyjnej napowietrznej linii energetycznej SN - 15kV z tego terenu	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA	RPO Wł 2007-2013	4 885 358,37	1 528 542,39	M. Łódź	3.4
Szerokopasmowy Internet na obszarze miasta Łódź	M3.NET SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ SPÓŁKA KOMANDYTOWA	POIG	4 794 540,00	2 319 310,00	M. Łódź	3.4
Kompleksowe uzbrojenie kutnowskich terenów inwestycyjnych poprzez budowę ul. Poprzecznej z odgałęzieniem wraz z infrastrukturą	Gmina Miasto Kutno	RPO Wł 2007-2013	4 759 166,78	2 328 762,60	Kutno - miasto	3.4

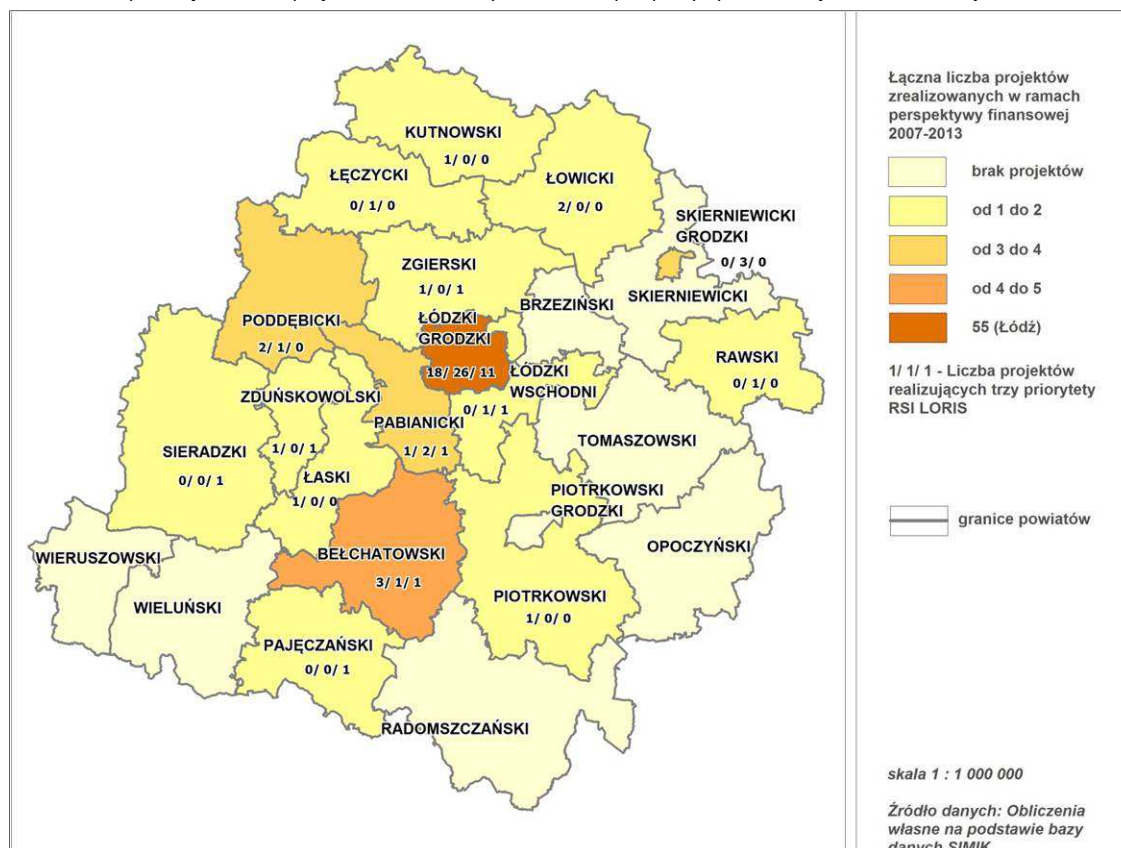
Tabela 31: Lista 30 projektów o największej wartości ogółem, wpisujących się w cele operacyjne priorytetu 3						
Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Obszar realizacji	Cel RSI
Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w rejonie ulicy Czaplinieckiej i Cegielnianej w Bełchatowie.	Miasto Bełchatów	RPO WŁ 2007-2013	4 720 143,60	1 796 873,73	Bełchatów - miasto	3.4
Firma 50+ - wsparcie przedsiębiorczości osób powyżej 50 r.ż. z obszaru województwa łódzkiego	INSTYTUT NAUK SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ- SPÓŁKA KOMANDYTOWA	RPO WŁ 2014-2020	4 694 237,03	3 990 101,48	łódzkie	3.4
Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Kiełczygłów	Gmina Kiełczygłów	POIG	4 392 387,10	3 733 529,03	Kiełczygłów	3.4
Sposób na Biznes	"HRP GROUP" SP. Z O.O.	RPO WŁ 2014-2020	4 328 416,00	3 679 153,60	łódzkie	3.4
Biznes jest kobietą!	GAMMA D. DIDIUK I M. WASILEWSKI SPÓŁKA JAWNA	RPO WŁ 2014-2020	3 987 050,00	3 388 992,50	łódzkie	3.4
Łódzki Inkubator Przedsiębiorczości	ŁÓDZKA AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO S.A.	RPO WŁ 2007-2013	3 921 577,73	1 245 613,47	M. Łódź	3.3
E-usługi publiczne w Gminie Uniejów	Gmina Uniejów	RPO WŁ 2007-2013	3 902 175,00	2 621 691,25	Uniejów	3.4
Szerokopasmowy Internet w mieście Łódź.	ACTUS-INFO SP. Z O.O.	POIG	3 898 066,93	1 782 567,13	M. Łódź	3.4
Szerokopasmowy Internet w Piotrkowie Trybunalskim	MARENGO IT Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	POIG	3 841 041,64	1 714 465,83	M. Piotrków Trybunalski	3.4

Spośród 30 największych projektów realizujących założenia priorytetu 2, 25 dotyczy celu 3.4 (Budowa ram systemu pobudzania współpracy). Podobnie jak w dwóch pierwszych priorytetach, także w priorytecie 3 cel 3.4 dotyczył „projektów twardych” m.in. budowy parków naukowo-technologicznych, uzbrajania terenów inwestycyjnych bądź wdrażania projektów z zakresu cyfryzacji administracji publicznej. W celu 3.1 i 3.2 znalazły się projekty współfinansowane z Pomocy Technicznej RPO WŁ odpowiednio dotyczące informacji i promocji oraz potencjału instytucji i systemowi realizacji, zaś w celu 3.3 dotyczyły projekty wspierających współpracę nauki i biznesu.

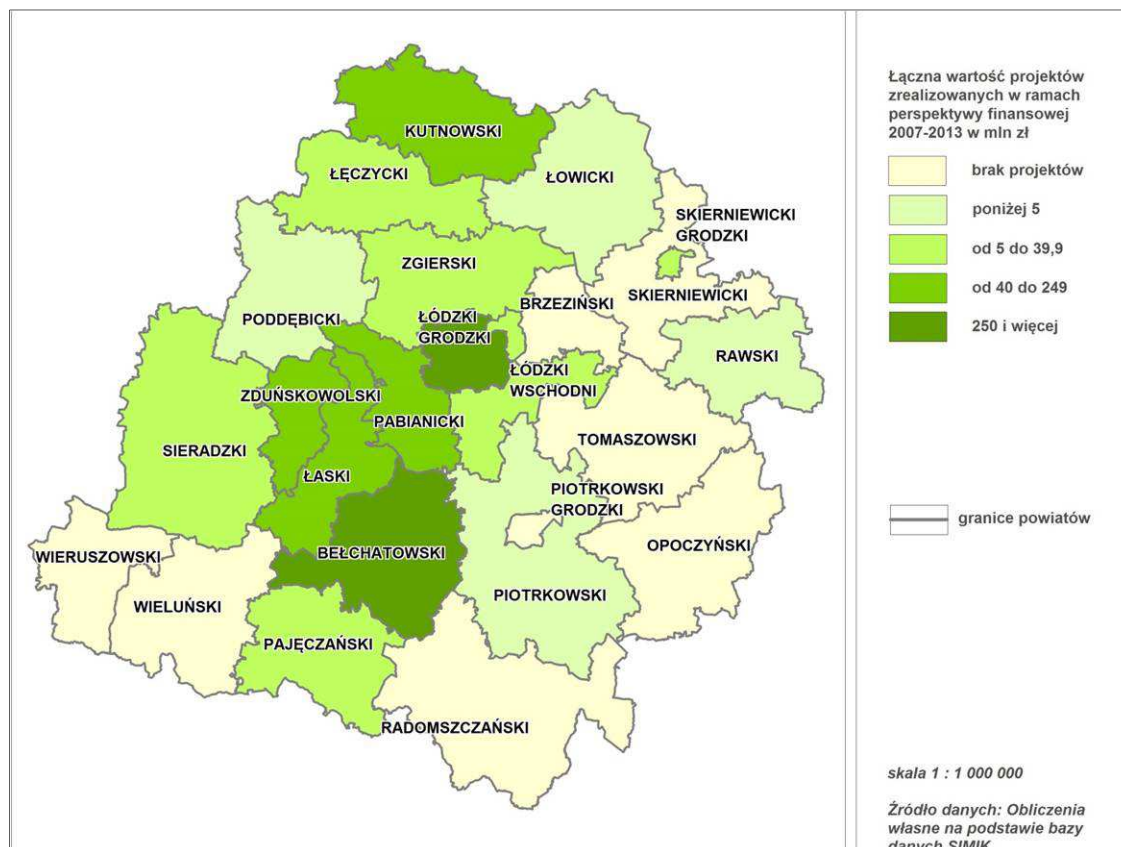
Podsumowanie

Analiza projektów realizowanych w ramach polityki regionalnej (RPO WŁ) oraz krajowej (krajowe programy operacyjne) wykazała, że największa alokacja środków (a zarazem największa liczba projektów ogółem) dotyczy kosztownych, tzw. „twardych” projektów w infrastrukturę badawczą i badania naukowe. Uzupełnieniem dla tych inwestycji są działania podejmowane przez Departament ds. Przedsiębiorczości w ramach rocznych Planów Działań, które dotychczas koncentrowały się głównie na budowaniu świadomości i wiedzy.

Mapa 9: łączna liczba projektów zrealizowanych w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 w województwie łódzkim

Mapa 10: łączna liczba projektów zrealizowanych w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 w województwie łódzkim

Łączna liczba projektów zrealizowanych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020

(light yellow)	brak projektów
(yellow)	1
(orange)	2
(dark orange)	3
(dark brown)	36 (Łódź)

1/ 1/ 1 - Liczba projektów realizujących trzy priorytety RSI LORIS

granicze powiatów

skala 1 : 1 000 000

Źródło danych: Obliczenia własne na podstawie bazy danych SIMIK

Łączna wartość projektów zrealizowanych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 w mln zł

- brak projektów
- poniżej 1
- od 1 do 4,9
- od 5 do 249
- 250 i więcej

granicie powiatów

skala 1 : 1 000 000

Źródło danych: Obliczenia własne na podstawie bazy danych SI 2014

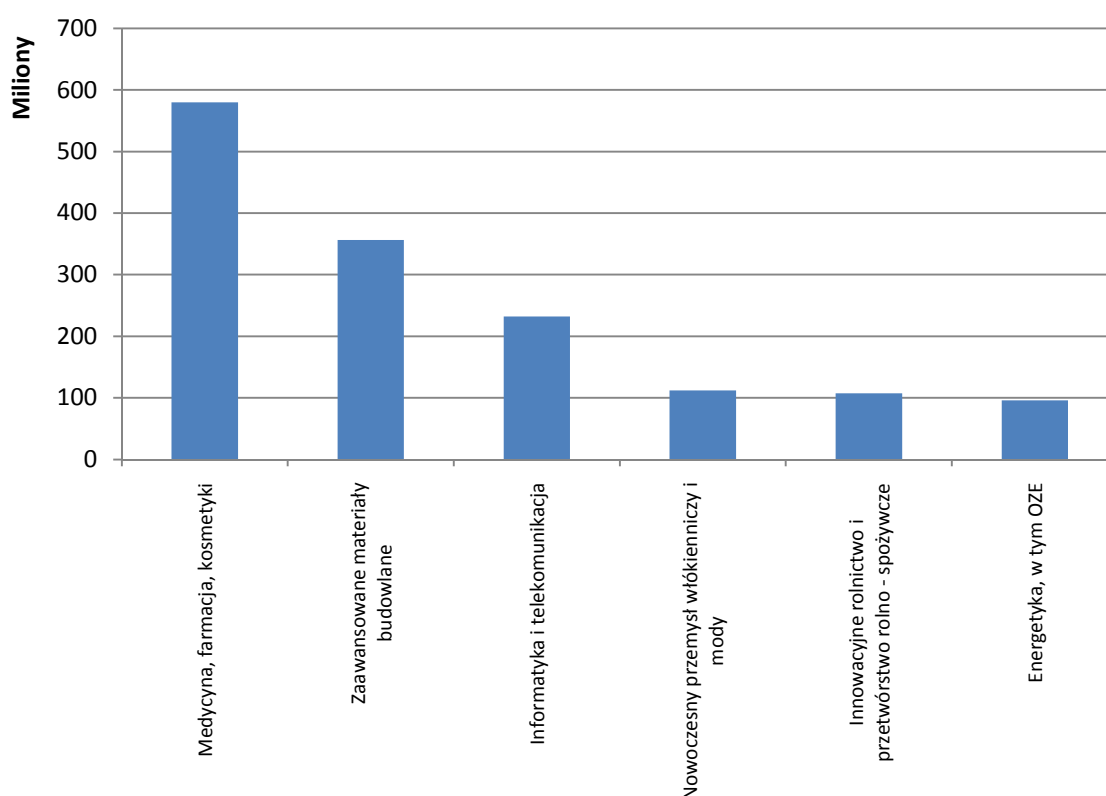
Taki podział wydaje się być uzasadniony, bowiem z jednej strony Samorząd Województwa buduje podstawy do innowacji wpływając na ich percepcję w społeczeństwie (świadomość, wiedza, komunikacja, współpraca), z drugiej strony przeznacza duże środki finansowe, wspierając podmioty mogące udźwignąć finansowy ciężar i ryzyko związane z wdrażaniem innowacji.

Pod względem ilości realizowanych projektów w ujęciu terytorialnym zdecydowanie wyróżnia się Łódź, gdzie zrealizowano 91 innowacyjnych projektów w ramach perspektywy 2007-2013 (mapa 9) i 2014-2020 (mapa 11). Pod względem liczby projektów wyróżniają się także powiaty: pabianicki, poddębicki i bełchatowski, w których zrealizowano po 5 projektów w ramach obydwu perspektyw finansowych.

Łączna wartość zrealizowanych projektów w ramach obydwu perspektyw finansowych także najwyższa była w Łodzi, której potencjał w zakresie innowacyjności był najsilniejszy w województwie. Na uwagę zasługuje także powiat bełchatowski, w którym w ramach perspektywy 2007-2013 (mapa 10) zrealizowano projekty innowacyjne za ponad 250 mln zł, oraz powiaty łęczycki, poddębicki, rawski i radomszczański w których zrealizowano duże projekty w ramach perspektywy 2014-2020 (mapa 12).

Przeprowadzono również analizę rozkładu finansowego w podziale na specjalizacje regionalne. Ze względu na trudności związane ze ścisłym przypisaniem projektów do poszczególnych branż (np. największy projekt realizujący priorytet 1 – BIONANOPARK – należałoby zaliczyć do wszystkich specjalizacji) wyniki analizy należy traktować orientacyjnie.

Wykres 34: Suma wartości ogółem projektów które otrzymały dofinansowanie z UE, realizowanych w poszczególnych specjalizacjach regionalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie baz danych SIMIK i SL2014

Projekty o największej wartości zrealizowano w branży medycyna, farmacja, kosmetyki, co wynika po części ze specyfiki branży (konieczność przeznaczania dużych kwot na badania i rozwój) a po części z dużej dynamiki rozwoju. Mniejszą wartość miały projekty realizowane w ramach specjalizacji zaawansowanych materiałów budowlanych, a dopiero na trzecim miejscu sklasyfikowano projekty z zakresu informatyki i telekomunikacji. Co ciekawe, pod względem liczby, projektów z branży informatyki i telekomunikacji było więcej niż ze wszystkich pozostałych branż (170 wobec 163). Najmniejszą wartością, ale także najmniejszą ilością projektów, a wobec tego także najmniejszą aktywnością, wykazały się podmioty z branż nowoczesnego przemysłu włókienniczego i mody, innowacyjnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz energetyki w tym OZE.

Realizacja projektów zbieżnych

Projekty zbieżne z zapisami RSI LORIS to przedsięwzięcia realizowane na terenie województwa łódzkiego przez interesariuszy strategii. Część z nich otrzymała dofinansowanie ze środków UE i została uwzględniona w poprzednim rozdziale. Wszystkie projekty zbieżne charakteryzują się znacznym wpływem na innowacyjność regionu, wysoką wiedzochłonnością oraz angażowaniem różnych środowisk w regionie, w kraju lub za granicą.

Priorytet 1 – Specjalizacja regionalna

W 2016 roku zidentyfikowano ogółem 47 projektów realizowanych na terenie województwa łódzkiego, które są zbieżne z logiką Priorytetu I - Specjalizacje regionalne. W grupie tej najwięcej projektów realizuje zapisy celu 1.4 (wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów i obszarów specjalizacji) oraz celu 1.2 (budowa potencjału intelektualnego w zakresie specjalizacji regionalnej): odpowiednio 28 i 15 projektów. Kolejna grupa pięciu projektów została przypisana do celu 1.1 (budowa świadomości w zakresie specjalizacji regionalnej). Tylko jeden projekt przypisano dla celu 1.3 (poprawa komunikacji w obszarze specjalizacji regionalnej). Cel 1.5 ze względu na swoją specyfikę nie był analizowany pod kątem projektów realizowanych przez interesariuszy strategii.

Spośród wszystkich realizatorów projektów, bardzo mocno wyróżnia się Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera. Jednostka ta uczestniczy, koordynuje lub wprost realizuje 25 projektów zbieżnych z priorytetem I - są to przedsięwzięcia związane z szeroko pojętą branżą medyczną. Partnerami Instytutu są jednostki naukowe - badawczo oraz akademickie z całej Europy. Część z nich dotyczy promowania zdrowego trybu życia, bądź walki z nałogiem oraz inicjatyw służących zachowaniu zdrowej równowagi pomiędzy pracą i innymi dziedzinami życia tzw. WLB (Work-Life Balance). Instytut angażuje się także w wiele międzynarodowych projektów, których celem jest zbudowanie spójnych programów do walki z chorobami cywilizacyjnymi oraz programów edukacyjnych dla lekarzy lub poszczególnych grup pacjentów (kobiety w ciąży, młode matki, określone grupy zawodowe, pacjenci z chorobą nowotworową). Oprócz tego, Instytut uczestniczy także w ośmiu międzynarodowych badaniach klinicznych, dotyczących:

- opracowania 8 kompleksowych programów profilaktycznych z zakresu: ochrony słuchu, chorób skóry, chorób alergicznych, chorób zakaźnych lub pasożytniczych, chorób układu ruchu i obwodowego układu nerwowego, chorób układu krążenia oraz zagrożeń psychospołecznych oraz wdrożenie wybranych elementów tych programów;
- badań klinicznych na grupie pielęgniarek i położnych w celu ustalenia związku między pracą w trybie nocnym a ryzykiem zachorowania na raka;
- opracowania i walidacji metod do zarządzania ryzykiem stwarzanym przez nanomateriały;
- opracowania unikalnego testu diagnostycznego wysokiego ryzyka nowotworów w oparciu o połączoną analizę stężenia metali ciężkich Cd, Ni, Cr, Pb i Hg we krwi/surowicy (ICP-MS) oraz zmian w genach enzymów je metabolizujących;
- oceny narażenia na ftalany w życiu płodowym i pierwszych latach życia dziecka oraz wpływu tego narażenia na długość trwania ciąży, parametry urodzeniowe noworodka oraz rozwój psychoruchowy dzieci w wieku 2 lat;
- ocena indywidualnej ekspozycji na czynniki środowiskowe oraz jej wpływu na zdrowie.
- zagadnień związanych z rozwojem zaćmy w wyniku działania promieniowania jonizującego w zakresie niskich dawek;
- barierowych materiałów nowej generacji chroniących człowieka przed szkodliwym działaniem środowiska

Na szczególną uwagę zasługuje zwłaszcza ostatni z tych projektów, jest on bowiem realizowany w bardzo szerokim gronie, zaś jego tematyka tworzy powiązania pomiędzy regionalną specjalizacją, wywodzącą się z przemysłów tradycyjnych, a wyspecjalizowaną technologią na pograniczu nauk medycznych. W projekcie tym uczestniczą:

- Instytut Włókiennictwa
- Politechnika Poznańska
- Politechnika Wrocławska
- Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera
- Centralny Instytut Ochrony Pracy –PIB
- Instytut Technologii Bezpieczeństwa „Moratex”

Projekt ten ma za cel rozwój badań oraz prac rozwojowych prowadzonych przez instytucje naukowo-badawcze wchodzące w skład Konsorcjum, a następnie ukierunkowanie tych nowych rozwiązań i wyników na wykorzystanie ich w gospodarce regionu i całego kraju.

W regionie aktywnie działają również jednostki naukowe. W roku 2016, Uniwersytet Łódzki zrealizował lub był w trakcie realizacji ogółem siedmiu projektów własnych, polegających głównie na uatrakcyjnieniu zajęć na oferowanych przez UŁ kierunkach studiów oraz organizację staży i dodatkowych szkoleń, w tym z przedsiębiorczości. Uczelnia zdecydowała się także na współpracę z przedsiębiorcami w zakresie tworzenia programu nauczania dostosowanego do potrzeb pracodawców oraz organizację zajęć z praktykami. Ponadto, Uniwersytet prowadzi dwa projekty wspierające, poprzez system stypendialno – szkoleniowy, doktorantów, których prace doktorskie są zgodne z kierunkami nakreślonymi w RSI LORIS 2030. Otwarto także trzy nowe kierunki studiów w ramach projektu „InfoGeoLog: Informatyka - Geoinformacja – Logistyka”. Uczelnia uczestniczy również w projekcie międzynarodowym, którego celem jest wypracowanie innowacyjnego systemu identyfikowania, monitorowania i oceny (ISMIO) potencjału komercjalizacyjnego wyników prac badawczych ("Scouting - aktywny system monitoringu i oceny potencjału rynkowego prac badawczych kluczem do współpracy nauki i przedsiębiorców").

Politechnika Łódzka stawia głównie na projekty realizowane w partnerstwie z innymi instytucjami. Warto w tym miejscu wspomnieć o projektach, które obie te jednostki realizują wspólnie. Najbardziej wszechstronnym wydaje się projekt badawczy „Wytwarzanie atramentów i past drukarskich na bazie grafenu oraz opracowanie metody nadruku do zastosowań w drukowanej elektronice elastycznej – GRAPH-PRINT”, realizowany w ramach programu Graph-Tech w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Poza obiema łódzkimi uczelniami, partnerami w tym przedsięwzięciu są Instytut Technologii Materiałów Elektronicznych (ITME) oraz Towarzystwo Elektrotechnologiczne QWERTY Sp. z o.o. Istotą projektu są badania obejmujące analizę właściwości przewodzących grafenu i możliwości jakie daje jego zastosowanie w pastach drukarskich do drukarek 3D. Ponadto, wraz z Technoparkiem Łódź, uczelnie prowadzą szereg projektów zgłoszonych do Regionalnej Agencji Naukowo-Badawczej (RANB). Celem projektu „Biotechnologiczne metody utylizacji odpadów i przetwarzania biomasy nakierowane na wytwarzanie przemysłowo istotnych produktów” jest poszukiwanie, selekcja i identyfikowanie mikroorganizmów o korzystnych cechach metabolicznych, które pozwolą na opracowanie biotechnologicznych metod przetworzenia odpadów komunalnych i przemysłowych (w tym biomasy) na potrzeby przemysłu. Kolejny projekt łódzkich uczelni współtworzony z Technoparkiem, w którym uczestniczy również Uniwersytet Medyczny w Łodzi oraz Instytut Biologii Medycznej PAN (również został zgłoszony do RANB) to „Centrum bioinformatyki przy BioNanoParku”. Celem tego projektu jest gromadzenie wyników testów biologicznych i dalsze badania nad zebrany materiał, które pozwolą na rozwój wiedzy. Uniwersytet Medyczny w Łodzi

współtworzy też kolejny projekt zgłoszony do RANB wraz z Politechniką Łódzką oraz Technoparkiem – „Centrum medycyny spersonalizowanej”. Celem projektu jest poszukiwanie nowych rozwiązań terapeutycznych uwzględniających indywidualny charakter każdego pacjenta na poziomie genomowym, metabolicznym i mikrobiomalnym, wdrożenie tych rozwiązań do praktyki klinicznej oraz działania nakierowane na poprawę dostępności medycyny spersonalizowanej. Kolejny projekt Politechniki i Technoparku współtworzony razem z LfC Sp. z o.o. oraz Instytutem Bioinżynierii i Technologii Medycznych (*IBeMT* Sp. z o.o.) to projekt badań stosowanych "Innowacyjna technologia chirurgiczna z urządzeniem implantowanym (IP) rozszerzająca efektywne leczenie kręgosłupa degeneracyjnego - badania modelowe".

Politechnika Łódzka prowadzi też szereg projektów o mniejszej skali. We współpracy z ICT Klastr Polska Centralna utworzono na Politechnice Łódzkiej blok zajęć „Testowanie i zapewnienie jakości oprogramowania” odpowiadający na duże zapotrzebowanie przedsiębiorstw na fachowców w tym obszarze. Eksperci – przedstawiciele przedsiębiorstw skupionych w Klastrze – dokonali kilkudziesięciu hospitacji wykładów, ćwiczeń, laboratoriów i projektów. Dodatkowo, w ramach współpracy Klastra i PŁ w semestrze letnim 2015/16 uruchomiony został cykl wykładów eksperckich, prowadzonych przez ekspertów z firm Klastra dla studentów Politechniki. Docelowo organizowane będą również staże przemysłowe dla pracowników będących nauczycielami akademickimi w przedsiębiorstwach zrzeszonych w Klastrze. Uczelnia wraz z Klastrem nawiązała także współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi, placówkami kształcenia ustawicznego oraz przedstawicielami Urzędu Miasta Łodzi w zakresie kształcenia kadr dla branży ICT.

Uczelnia rozpoczęła również trzy projekty polegające na wprowadzeniu nowych kierunków studiów powiązanych z branżami regionalnymi. We współpracy z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Wojskową Akademią Techniczną w Warszawie otwarto na Politechnice Łódzkiej kierunek "Biogospodarka" - interdyscyplinarny międzyuczelniany profil studiów inżynierskich pierwszego stopnia, realizowany w ramach porozumienia o współpracy UT3¹⁸, który uruchomiony został w roku akademickim 2016/2017. Jest to pierwszy w Polsce kierunek inżynierski o tak zdefiniowanych celach kształcenia, unikatowy ze względu na kompleksowe podejście do nowych rozwiązań w biogospodarce. To samo konsorcjum uruchomiło również interdyscyplinarny kierunek "Chemia i inżynieria materiałów specjalnego przeznaczenia" Jest to pierwszy taki profil w Polsce, atrakcyjny tym bardziej, że są to studia II stopnia, 4-semestralne.

Ponadto, Politechnika Łódzka samodzielnie otworzyła kierunek "Technologia kosmetyków" który zapewnia studentom kompleksowe przygotowanie do pracy w szeroko pojętym przemyśle kosmetycznym (produkcja i dystrybucja surowców kosmetycznych i kreacja kosmetyków, analiza fizyczna, chemiczna i biologiczna surowców i kosmetyków, wykorzystanie w kosmetyce surowców syntetycznych i naturalnych itp.)

Swoje projekty realizuje również Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. Jednostka regularnie organizuje wizyty dla uczniów w przedsiębiorstwach działających na terenie ŁSSE, spotkania z dyrektorami i nauczycielami szkół zawodowych działających na terenie podstref ŁSSE, współpracując z Łódzkim Kuratorem Oświaty oraz Wojewódzkim i Powiatowym Urzędem Pracy (WUP i PUP). Organizowane są również cykliczne spotkania w siedzibie ŁSSE S.A. dla przedstawicieli działów HR i kadr w przedsiębiorstwach strefowych w celu przedstawienia im możliwości wsparcia oferowanego przez inne podmioty (PUP, uczelnie wyższe, firmy szkoleniowe) w zakresie potrzeb szkoleniowych i doradczych.

¹⁸ <https://www.pw.edu.pl/Badania-i-nauka/Aktualnosci/Porozumienie-UT32>

Priorytet 2 - Rozwój potencjału innowacyjnego regionu

W 2016 roku zidentyfikowano ogółem 12 projektów realizowanych na terenie województwa łódzkiego, które są zbieżne z logiką Priorytetu II - Rozwój potencjału innowacyjnego regionu. W grupie tej najwięcej projektów realizuje zapisy celu 2.3 (platformy wymiany doświadczeń i komunikacji) oraz 2.2 (promocja wiedzy o innowacyjności i przedsiębiorczości): odpowiednio 5 i 4 projekty. Kolejna grupa dwóch projektów została przypisana do celu 2.4 (promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych), zaś tylko jeden projekt przypisano dla 2.1 (podnoszenie świadomości o korzyściach z innowacji). Cel 2.5 ze względu na swoją specyfikę nie był analizowany pod kątem projektów realizowanych przez interesariuszy strategii.

Pośród wszystkich autorów projektów, najliczniejsza grupa, 6 projektów, jest koordynowana lub wprost realizowana przez Uniwersytet Łódzki. Są to między innymi przedsięwzięcia edukacyjne i szkoleniowe związane ze wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości wśród młodych ludzi. Do takich projektów należy współorganizowana z Polskim Towarzystwem Ekonomicznym inicjatywa "Inkubator przedsiębiorczości młodych", której celem jest aktywizacja zawodowa i rozwój postaw przedsiębiorczych u 80 osób poniżej 30 roku życia za pomocą cyklu szkoleń w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Efekty tego przedsięwzięcia wydają się być bardzo korzystne - 95% uczestników projektu uruchomiło własną działalność gospodarczą i utrzymało ją w ciągu 12 miesięcy po zakończeniu szkoleń. Kolejnym projektem tego typu jest "Start do biznesu", organizowany samodzielnie przez uczelnię. Jego głównym celem była aktywizacja zawodowa i rozwój postaw przedsiębiorczych u 38 osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia. W ramach projektu uczestnicy zostali przeszkoleni w zakresie podstaw prowadzenia działalności gospodarczej. 32 osoby uruchomiły własną działalność gospodarczą (trwającą min. 12 miesięcy) i otrzymały wsparcie pomostowe. Nieco inny jest charakter bardzo ciekawego projektu współtworzonego ze Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców pod nazwą "Czysty biznes - rozwój MMSP w oparciu o rozwiązania proekologiczne". Podstawowy cel tego projektu to wzrost aktywności proekologicznej 170 przedsiębiorstw poprzez szkolenia pracowników w zakresie podnoszenia efektywności energetycznej z wykorzystaniem OZE, oraz praktycznego zastosowania rozwiązań proekologicznych.

Uczelnia prowadzi także trzy projekty zajmujące się szeroko pojętym usprawnieniem systemu transferu technologii pomiędzy nauką i biznesem. Nie sposób nie zauważyć, że uczelnia oraz Samorząd Województwa Łódzkiego dublują się na tym polu w swoich działaniach. Przykładem takiego stanu jest projekt "PI - Portal video4edu jako innowacyjne rozwiązanie wspierające nawiązywanie współpracy sektora biznesu i nauki" realizowany przez UŁ we współpracy z firmą HRP Czernecka, Jaszczyński Spółka Jawna. Celem tego projektu jest uruchomienie portalu ułatwiającego wymianę informacji między uczelniami i przedsiębiorcami. W portalu gromadzone będą informacje na temat potencjału naukowego uczelni i nowych rozwiązań przydatnych w prowadzeniu biznesu w odniesieniu do konkretnej branży, wszystko w postaci krótkich, tekstowych komentarzy oraz videocastów. Projekt ten powiela założenia Łódzkiej Platformy Transferu Technologii, istnieje więc niebezpieczeństwo, że oba przedsięwzięcia będą konkurować o użytkowników. Podobne wątpliwości budzi ciekawy projekt "Connection - model współpracy uczelni z biznesem" realizowany samodzielnie przez UŁ. Jego założenia dotyczą wypracowania i wdrożenia nowych modeli współpracy i transferu wiedzy z nauki do biznesu poprzez wdrożenie modelowego rozwiązania MIT Sloan Management (Massachusetts Institute of Technology) i rozwiązania Corporate Connection opartego na kontaktach z absolwentami oraz integracji środowiska akademickiego i biznesowego. Podobne cele przyświecają także Departamentowi ds. Przedsiębiorczości, które jednostka próbuje wdrożyć za pośrednictwem ŁPTW. Trzeci ze wspomnianych projektów to samodzielne przedsięwzięcie UŁ, pod nazwą "Profesjonalne kadry sektora

B+R". Cel projektu to wzmocnienie potencjału 135 pracowników sektora B+R w obszarze komercjalizacji wiedzy i zarządzania badaniami naukowymi (studia podyplomowe i szkolenia w zakresie zarządzania badaniami naukowymi, pozyskiwania środków na badania, metodyki zarządzania projektami PRINCE2TM).

Ważnym impulsem w działaniach realizujących Priorytet II są również projekty Politechniki Łódzkiej. Uczelnia realizuje dwa duże projekty. Pierwszy z nich, „Wdrożenie staży przemysłowych dla nauczycieli akademickich PŁ” to samodzielny, wewnętrzny projekt uczelni, skierowany do jej pracowników. Projekt ten ma na celu opracowanie mechanizmu ułatwiającego odbywanie staży przemysłowych przez pracowników naukowych oraz naukowo-dydaktycznych w przedsiębiorstwach. Opracowane dokumenty pozwolą na odbywanie przez pracowników staży przemysłowych, co doprowadzi do podwyższenia ich kompetencji i wiedzy z zakresu potrzeb przemysłu. Drugi z projektów, współtworzony wraz z ICT Klaster Polska Centralna, nosi nazwę „Podnoszenie świadomości przedsiębiorstw na temat możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na prowadzenie innowacyjnych badań”. Składa się on z szeregu różnorodnych wydarzeń informacyjnych i szkoleniowych, takich jak np. ICT Infoday, spotkanie z przedstawicielami Banku Światowego nt. możliwości udziału w projektach finansowanych przez BŚ, spotkania z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju, Urzędu Miasta Łodzi i Urzędu Wojewódzkiego. Dodatkowo, publikowane są artykuły i cykle artykułów w prasie lokalnej oraz audycje w lokalnej stacji radiowej.

Bardzo ciekawą inicjatywą są dwa projekty Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego Zakład Technologii i Techniki Chłodnictwa w Łodzi, współtworzone z prywatnymi firmami produkującymi wyroby garmażeryjne oraz cukiernicze. Pierwszy z projektów „Rozwój technologii produkcji ciasta i produktów garmażeryjnych z ciasta poprzez zastosowanie transglutaminazy pochodzenia mikrobiologicznego” przeprowadzony był na zlecenie firmy PPHU Janusz Socha. Celem prac badawczo-rozwojowych było ulepszenie technologii produkcji ciasta i wyrobów garmażeryjnych z ciasta. Istotnym zagadnieniem było opracowanie skutecznej metody dodawania enzymu do produkowanego ciasta służącego do produkcji gotowych wyrobów garmażeryjnych poddawanych zamrażalnictwu przechowywaniu w czasie 3 miesięcy. Drugi z projektów, zrealizowany na zlecenie Wytwórni Cukierniczej „Amir” Spółka Cywilna, finansowany był w 2015 ze wsparcia w ramach dużego bonu na innowacje. Celem projektu pod nazwą „Ustalenie składu recepturowego i określenie parametrów jakościowych dla nowego mechanicznie formowanego nadziewanego produktu cukierniczego w warunkach laboratoryjnych” było opracowanie produktu spełniającego oczekiwania Beneficjenta, to jest innowacyjny kształt, atrakcyjne nadzienie oraz walory organoleptyczne, wpisujące się w aktualnie panujące tendencje żywieniowe.

Działania zbieżne z założeniami Priorytetu II prowadzi również Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Działalność jednostki polega na promocji swojej oferty oraz regionu, ze szczególnym naciskiem na rozwój regionalnej innowacyjności, podczas międzynarodowych targów (np. Expo Real w Monachium 2012, 2013, 2014, 2015). Ponadto, od 2015 roku ŁSSE S.A. prowadzi cykliczną platformę wymiany doświadczeń i komunikacji pn. Business Mixer, dla przedsiębiorców, instytucji i placówek edukacyjnych. Polega ona na szybkich spotkaniach w formule B2B i nawiązywaniu wzajemnych biznesowych kontaktów.

Priorytet 3 – Zarządzanie innowacjami w regionie

W roku 2016 zidentyfikowano dwa projekty realizowane na terenie województwa łódzkiego, które są zbieżne z logiką Priorytetu III - Zarządzanie innowacjami w regionie.

W ramach celu 3.1 (budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji) zidentyfikowano projekt Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. polegający na organizacji odbywających się dwa razy do roku spotkań z przedstawicielami JST z terenu województwa łódzkiego, na których przedstawiane są m.in. dobre praktyki innowacyjnych inwestycji oraz możliwości pozyskania środków UE na projekty innowacyjne.

W ramach celu 3.4 (budowa ram systemu pobudzania współpracy) zidentyfikowano projekt Politechniki Łódzkiej pod nazwą "Broker Innowacji" na Wydziale Mechanicznym oraz na Wydziale Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki". Celem projektów była poprawa efektywności procesu komercjalizacji wyników badań naukowych, stworzenie infrastruktury społecznej wspierającej proces komercjalizacji wiedzy i integracji środowiska naukowego z otoczeniem gospodarczym oraz upowszechnianie wyników badań naukowych w środowisku przedsiębiorców.

Podsumowanie

Najwięcej projektów zbieżnych zidentyfikowano w obszarze specjalizacji regionalnych (priorytet 1) – 47, następnie w obszarze rozwoju potencjału innowacyjnego regionu (priorytet 2) – 12. W obszarze zarządzania innowacjami w regionie zidentyfikowano dwa projekty zbieżne. Najaktywniejszymi interesariuszami strategii były: Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera który łącznie realizował 25 projektów, Uniwersytet Łódzki (13 projektów) oraz Politechnika Łódzka (10 projektów).

Ciekawych wniosków dostarcza analiza tematyczna projektów zbieżnych pod kątem specjalizacji regionalnych. Najwięcej projektów zbieżnych dotyczyło medycyny, farmacji i kosmetyków (28 projektów), następnie energetyki w tym OZE (11 projektów), informatyki i telekomunikacji (5 projektów), innowacyjnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego (2 projekty) oraz nowoczesnego przemysłu włókienniczego i mody (1 projekt). Nie zidentyfikowano żadnego projektu z branży zaawansowanych materiałów budowlanych, zaś 14 projektów nie kwalifikowało się do żadnej branży.

Realizacja wskaźników strategicznych

Stan realizacji wskaźników strategicznych stanowi odpowiedź na wyzwania zdefiniowane w ramach priorytetów RSI LORIS, toteż ich analiza zamyka rozdział poświęcony stanowi realizacji strategii. Wskaźniki strategiczne przypisano do poszczególnych priorytetów, przy czym w przypadku priorytetów 1 i 2 źródłem wskaźników strategicznych jest statystyka publiczna, a w przypadku priorytetu 3 wybrano kilka, wedle autorów strategii, najistotniejszych wskaźników operacyjnych. Analiza wskaźników strategicznych w wielu miejscach jest utrudniona poprzez braki danych oraz tajemnicę statystyczną.

Priorytet 1 – Specjalizacja regionalna

Celem strategicznym priorytetu 1 jest **zbudowanie przewag konkurencyjnych – lokomotyw rozwoju gospodarczego charakterystycznych dla województwa łódzkiego**. Ustalając wartości docelowe wskaźników strategicznych, autorzy RSI LORIS przyjęli bardzo ambitne założenia: 22-28% przedsiębiorstw funkcjonujących w branży kluczowej ma być innowacyjne oraz trzykrotny wzrost nakładów na B+R w stosunku do PKB regionu. Dość problematyczne jest jednak ustalenie wartości docelowej dynamiki produkcji sprzedanej ujmowanej rok do roku jako „pierwsza pozycja w rankingu województw Polski” i dalsza interpretacja wskaźnika, bowiem oznacza to konieczność utrzymywania najwyższej dynamiki w Polsce a niekoniecznie najwyższego poziomu rozwoju. Przyjęte rozwiązanie premiuje słabo rozwinięte branże, które na ogół łatwiej mogą osiągnąć dynamikę wyższą niż branże już wysoko rozwinięte. Ponadto możliwe jest spełnienie warunku „pierwszej pozycji w rankingu województw” także w sytuacji spadku dynamiki (czy *de facto* podupadania branży), jeżeli w pozostałych województwach spadek ten będzie minimalnie większy.

Tabela 32:Wskaźniki strategiczne do monitorowania celu priorytetu 1

Nazwa wskaźnika strategicznego	Wartość bazowa (2010)	Wartość docelowa (2030)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% realizacji wskaźnika
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w dziale 22 (wg. PKD) Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (rok poprzedni = 100)	109,3%	1 poz. w Polsce	109,3	106,4	93,4	108,2	105,90	-	Zachodnio-pomorskie 127,9% łódzkie 105,9%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru regon w dziale 22 (wg. PKD) Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1159	1374	1159	1145	1166	1189	1192	1 220	89%
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności w dziale 22 (wg. PKD) Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (w tys. PLN)	741,4	3 433,0	741	1144	x	8413	2229	4 157	121%
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w dziale 23 (wg. PKD) Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (rok poprzedni = 100) (w %):	139,3%	1 poz. w Polsce	139,3	115,1	95,9	99,0	101,7	-	Zachodnio-pomorskie 127,9% łódzkie 101,7%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru regon w dziale 23 (wg. PKD) Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1442	1668	1442	1390	1398	1414	1410	1 381	83%

Tabela 32:Wskaźniki strategiczne do monitorowania celu priorytetu 1									
Nazwa wskaźnika strategicznego	Wartość bazowa (2010)	Wartość docelowa (2030)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% realizacji wskaźnika
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności w dziale 23 (wg. PKD) Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (w tys. PLN)	x	27 693,0	x	x	x	x	x	X	Brak danych
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w sekcji D (wg. PKD) Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (rok poprzedni = 100)	-	1 poz. w Polsce	-	x	x	x	x	-	Brak danych
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w sekcji D (wg. PKD) Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	249	335	249	279	358	445	455	453	135%
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności w sekcji D (wg. PKD) Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (w tys. PLN)	x	1 800,0	x	x	brak badań	brak badań	x	x	Brak danych
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w dziale 01 (wg. PKD) Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, włączając działalność usługową	4213	5175	4213	4312	4100	4049	3445	3 415	66%
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności: w dziale 01 (wg. PKD) Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, włączając działalność usługową (w tys. PLN)	0	61 294,0	0	x	brak badań	brak badań	brak badań	brak badań	Brak danych
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w dziale 10 (wg. PKD) Produkcja artykułów spożywczych (rok poprzedni = 100)	96,9%	1 poz. w Polsce	96,9	129,4	112,5	103,1	98,9	-	Pomorskie 125,7% łódzkie 98,9%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w dziale 10 (wg. PKD) Produkcja artykułów spożywczych	2545	3022	2545	2518	2562	2574	2584	2 578	85%
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności w dziale 10 (wg. PKD) Produkcja artykułów spożywczych (w tys. PLN)	572,8	1 718,0	-	572,8	brak badań	brak badań	4722	464,5	27%
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w dziale 21 (wg. PKD) Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych (rok poprzedni = 100)	107,4%	1 poz. w Polsce	-	62,8	120,7	123,1	94	-	lubelskie 118,7% łódzkie 94,0%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisane do rejestru region w dziale 21 (wg. PKD) Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	50	60	-	50	56	56	65	63,00	105%

Tabela 32:Wskaźniki strategiczne do monitorowania celu priorytetu 1

Nazwa wskaźnika strategicznego	Wartość bazowa (2010)	Wartość docelowa (2030)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% realizacji wskaźnika
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności w dziale 21 (wg. PKD) Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków pozostałych wyrobów farmaceutycznych (w tys. PLN)	33 111	29 622	33110	9874	14936	19464	47959	26 460	89,3%
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w dziale 13 (wg. PKD) Produkcja wyrobów tekstylnych (rok poprzedni = 100)	96,6%	1 poz. w Polsce	96,6	108,8	98,8	104,8	110	-	Pomorskie 130,2% łódzkie 110,0%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w dziale 13 (wg. PKD) Produkcja wyrobów tekstylnych	1804	2154	1804	1795	1847	1885	1878	1 882	87%
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności 13 (wg. PKD) Produkcja wyrobów tekstylnych (w tys. PLN)	1 264,8	1 867,0	1264,8	622,2	x	x	x	x	Brak danych
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w dziale 14 (wg. PKD) Produkcja odzieży (rok poprzedni = 100)	105,2%	1 poz. w Polsce	105,20	98,3	103,9	109,6	104,1	-	warmińsko – mazurskie 128,9% łódzkie 104,1%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w dziale 14 (wg. PKD) Produkcja odzieży	8303	9200	8303	7666	7435	7176	7058	6921	75%
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności w dziale 14 (wg. PKD) Produkcja odzieży (w tys. PLN)	x	3 792,0	x	x	x	x	x	x	Brak danych
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w dziale 26 (wg. PKD) Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	brak	brak	-	72,6	159,7	91,4	90,7	107	wielkopolskie 161,7% łódzkie 107,0%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w dziale 26 (wg. PKD) Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	348	brak	348	350	363	376	365	366	Dynamika 2010 – 2015 105%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w dziale 61 (wg. PKD) Telekomunikacja	379	brak	379	380	432	448	460	447	Dynamika 2010 – 2015 118%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w dziale 63 (wg. PKD) Działalność usługowa w zakresie informacji	694	brak	694	755	844	913	894	849	Dynamika 2010 – 2015 122%
Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru region w dziale 62 (wg. PKD) Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	2193	brak	2193	2373	2636	2902	3149	-	Dynamika 2010 – 2014 144%
Nakłady w sektorze przedsiębiorstw na działalność B+R wg kierunków działalności sekcja J (wg. PKD) Informacja i komunikacja (w tys. PLN)	brak	brak	-	1412	x	6549	15335	10618	Dynamika 2011 – 2015 752%

Objaśnienia:

x – tajemnica statystyczna

- - brak danych

Ze zgromadzonych danych wynika, że nie doszło jeszcze do założonej ekspansji gospodarczej specjalizacji regionalnych, choć dużo pozytywnych zjawisk zachodzi w specjalizacji medycyna, farmacja, kosmetyki oraz informatyka i komunikacja. Każda ze specjalizacji (z wyjątkiem IT, które zostało RSI LORIS pominięte) jest opisywana za pomocą dwóch lub trzech wskaźników: poziomu przedsiębiorczości, nakładów na działalność B+R oraz dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu (dla branż przemysłowych).

- **Zaawansowane materiały budowlane:** W zakresie produkcji **wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych** widoczna dość dobra dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (choć nie najwyższa w kraju), wzrost liczby podmiotów gospodarczych o dynamice pozwalającej na osiągnięcie do 2030 roku wartości docelowej oraz bardzo wysoka dynamika nakładów na działalność B+R, która już w 2011 roku przekroczyła poziom docelowy. Gorzej przedstawia się produkcja **wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych**. Dynamika produkcji sprzedanej w latach 2012-2014 utrzymuje się na zbliżonym poziomie (brak rozwoju branży), liczba podmiotów gospodarczych ma niewielką tendencję spadkową, a informacja o dynamice nakładów na działalność B+R jest niedostępna.
- **Energetyka:** Jedyne dostępne dane dla sekcji **wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych** dotyczą liczby podmiotów gospodarczych. Wartość docelowa została osiągnięta już w 2012 roku, co świadczy o dużej dynamice rozwoju branży.
- **Innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno spożywcze:** W zakresie **upraw rolnych, chowu i hodowli zwierząt, włączając działalność usługową** widoczny jest wyraźny trend spadkowy poziomu przedsiębiorczości. Dane o nakładach na B+R w branży są niedostępne. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w sekcji **produkcji artykułów spożywczych** po dobrych latach 2011 i 2012 notuje dość silny trend spadkowy, przy utrzymującym się poziomie przedsiębiorczości. Wysoki poziom nakładów na B+R pojawił się jednostkowo tylko w 2014 roku.
- **Medycyna, farmacja, kosmetyki:** Dynamika produkcji sprzedanej w sekcji **produkcji podstawowych substancji farmaceutycznych** po bardzo dobrym 2012 i 2013 roku spadła dość znacznie w roku 2014. Być może jest to chwilowe załamanie korzystnego trendu, bowiem poziom przedsiębiorczości w tej sekcji w 2014 i 2015 roku rósł dynamicznie i przekroczył poziom docelowy. Również dynamika nakładów na działalność B+R jest bardzo wysoka i mimo gorszej wartości w 2015 roku, trend jest korzystny.
- **Nowoczesny przemysł włókienniczy i mody:** W zakresie **produkcji wyrobów tekstylnych** utrzymuje się dość wysoka (choć nie najwyższa w kraju) dynamika produkcji sprzedanej przemysłu a poziom przedsiębiorczości w tej sekcji ma stabilny trend wzrostowy. Niestety od 2012 roku niedostępne są dane o nakładach na B+R. Sekcja **produkcji odzieży** również notuje dodatnią dynamikę produkcji sprzedanej przemysłu, jednak widoczna jest silny spadkowy trend poziomu przedsiębiorczości. Dane o nakładach na B+R są w całym analizowanym szeregu czasowym objęte klauzulą tajemnicy statystycznej.
- **Informatyka i telekomunikacja:** W RSI LORIS 2030 nie zaproponowano wskaźników monitorowania dla branży informatyka i komunikacja, wobec powyższego monitoring branży przeprowadzono o zestaw wskaźników statystycznych analogicznych dla pozostałych branż. W zakresie dynamiki produkcji sprzedanej w sekcji **produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych** zaobserwować można bardzo dużą zmienność: wskaźnik wahał się od 72,6% w 2011 roku do 159,7% w 2012 roku. Z tego względu trudno wnioskować na

temat faktycznej sytuacji w branży. Warto natomiast zwrócić uwagę, na korzystną dynamikę poziomu przedsiębiorczości we wszystkich działach związanych z branżą, szczególnie wysoką w **działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalnością powiązaną**. Nakłady na działalność B+R w sekcji **informacji i komunikacji** należały do jednych z najwyższych wśród wszystkich branż (wyższe były tylko w farmaceutykach) i charakteryzowały się najwyższą dynamiką, wynoszącą 752% (2011 rok = 100%).

Priorytet 2 - Rozwój potencjału innowacyjnego regionu

Celem strategicznym priorytetu 2 jest wykorzystanie **wewnętrznych potencjałów regionu dla poprawy innowacyjności gospodarki województwa łódzkiego**. Ze względu na dostępność danych autorzy strategii ograniczyli monitoring do miar nakładów na działalność innowacyjną, pomiaru udziału przedsiębiorstw innowacyjnych (przemysłowych i usługowych) wg rodzaju wprowadzonych innowacji w liczbie przedsiębiorstw ogółem oraz pomiaru udziału produkcji sprzedanej produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem.

Tabela 33:Wskaźniki strategiczne do monitorowania celu priorytetu 2

Nazwa wskaźnika strategicznego	Wartość bazowa (2010)	Wartość docelowa (2030)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% realizacji wskaźnika
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach ogółem (tys. zł)	51267	7 099 275	51 267	2 366 422	2 509 225	1 817 569	3 427 643	-	48,3
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach z sektora usług ogółem (tys. zł)	51267	197 676	51 267	65 892	218 485	119 469	629 493	-	318,4
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych ogółem (tys. zł)	x	6 901 599	x	2 300 530	2 290 740	1 698 100	2 798 150	-	40,5
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług w przedsiębiorstwach z sektora usług ogółem (%)	10,34	28	10,34	8,46	11,39	10,4	11,87	9,71	34,7
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone produkty (%)	6,05	23	6,05	4,09	4,93	5,36	4,69	5,1	22,2
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone dla rynku produkty (%)	2,7	22	2,7	1,34	3,99	2,68	1,28	2,32	10,5
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone procesy (%)	8,59	22	8,59	7,12	9,51	8,35	8,34	7,75	35,2
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe w przedsiębiorstwach przemysłowych ogółem (%)	13,42	35	13,42	11,08	13,73	15,58	15,21	15,38	43,9
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone produkty (%)	10,13	30	10,13	7,62	8,84	11,21	10,76	9,64	32,1
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone dla rynku produkty (%)	5,25	35	5,25	4,6	4,85	5,71	5,96	5,33	15,2
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone procesy (%)	9,75	35	9,75	8,59	11,19	10,01	10,93	11,48	32,8
Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/istotnie ulepszonych w przeds. przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem (%)	6,6	28	6,6	6,06	8,47	7,63	10,98	10,85	38,8

Objaśnienia:

x – tajemnica statystyczna

- - brak danych

Pod względem nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach widoczny jest silny dodatni trend. Wartość nakładów w przedsiębiorstwach rośnie na tyle dynamicznie, że uzyskanie wartości docelowej w 2030 roku wydaje się całkiem realne. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych rosną zaś w tempie, które pozwoliło na przekroczenie założonej na 2030 rok wartości docelowej wskaźnika już w 2012 roku.

Niestety, wielkość nakładów na innowacje nie odzwierciedla zmian strukturalnych w gospodarce województwa łódzkiego. Istotna modernizacja technologiczna skutkowałaby zwiększeniem udziału przedsiębiorstw innowacyjnych, w tym takich, które wprowadzały nowe lub istotnie ulepszone produkty bądź procesy. Tak w przypadku przedsiębiorstw usługowych, jak i przemysłowych struktura ilościowa podmiotów o najwyższej innowacyjności nie ulega istotnym pozytywnym zmianom. Jedynie trzy wskaźniki uległy od 2010 roku niewielkiej poprawie:

- udział innowacyjnych przedsiębiorstw przemysłowych w liczbie przedsiębiorstw przemysłowych ogółem
- przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone dla rynku produkty
- przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone procesy

Warto jednak zwrócić uwagę, że w 2011 roku nastąpił dość istotny spadek we wszystkich wskaźnikach ukazujących strukturę podmiotów innowacyjnych. Na rok 2011 przypadała w Polsce kulminacja drugiej fali ogólnoświatowego kryzysu gospodarczego. Począwszy od 2012 roku symptomy poprawy widoczne są w strukturze innowacyjnych przedsiębiorstw przemysłowych, natomiast udział innowacyjnych przedsiębiorstw usługowych w liczbie przedsiębiorstw usługowych ogółem jest bardzo zmienny w czasie.

Stopniowo rośnie również udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem, jednak obecne tempo wzrostu może okazać się niewystarczające by osiągnąć założoną wartość docelową wskaźnika w 2030 roku. Łącząc te dane z wielkością nakładów w przedsiębiorstwach innowacyjnych i ich strukturą ilościową, można powiedzieć, że za wzrost innowacyjności gospodarki województwa łódzkiego (wzrastające nakłady i produkcja sprzedana) odpowiada zbliżona populacja podmiotów gospodarczych. Z jednej strony świadczy to o ich rozwoju, wzroście efektywności i innowacyjności, jednak z drugiej strony dowodzi to braku zmian strukturalnych w gospodarce województwa w kierunku wzrostu liczby innowacyjnych firm.

Priorytet 3 – Zarządzanie innowacjami w regionie

Celem strategicznym priorytetu 3 jest **poprawa zarządzania innowacjami w regionie**. W strategii założono, że cel 3 jest nakierowany na działania operacyjne, toteż jego monitoring powinien być przeprowadzony właśnie w oparciu o wybrane wskaźniki operacyjne.

Tabela 34:Wskaźniki strategiczne do monitorowania celu priorytetu 3				
Nazwa wskaźnika strategicznego	Wartość bazowa (2010)	Wartość docelowa (2030)	2016	% realizacji wskaźnika
Liczba uruchomionych instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi doradcze dla MSP	0	22	7	32
Liczba uruchomionych podmiotów / centrów transferu technologii	0	5	1	20
Liczba koordynatorów świadczących usługi dla przedsiębiorców w ramach specjalizacji regionalnej	0	5	6	120

Wskaźnik liczby uruchomionych instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi doradcze dla MŚP został omówiony w realizacji planów działań (projekt P8 z 2015 roku oraz P1 z 2016 roku) oraz w podsumowaniu realizacji planów działań (priorytet 1). Opisuje on otwarcie Centrów Innowacji Biznesowej. Dalszy wzrost wartości wskaźnika uzależniony jest od oceny działalności siedmiu otwartych w 2016 roku centrów. Kolejny wskaźnik to liczba uruchomionych podmiotów / centrów transferu technologii. Również ten wskaźnik został omówiony w podsumowaniu realizacji planów działań (priorytet 3). Wskaźnik ten dotyczy działalności Łódzkiej Platformy Transferu Wiedzy, która służy wszystkim specjalizacjom regionalnym i najprawdopodobniej nie ulegnie zwiększeniu. Ostatni z analizowanych wskaźników dotyczy liczby koordynatorów świadczących usługi dla przedsiębiorców w ramach specjalizacji regionalnej. Działanie, które monitoruje wskaźnik można uznać za w całości zrealizowane, bowiem w Departamencie ds. Przedsiębiorczości wyznaczono sześciu koordynatorów dla każdej ze zdiagnozowanych w RSI LORIS 2030 specjalizacji regionalnych, natomiast wyznaczona wartość docelowa wskaźnika (5) nie obejmuje wszystkich sześciu specjalizacji.

Podsumowanie

Reasumując, poziom realizacji celów strategicznych określonych w priorytetach RSI LORIS na podstawie przypisanych im wskaźników można powiedzieć, że:

- Część wskaźników opisujących rozwój specjalizacji regionalnych nastawiona jest nie tyle na osiągnięcie określonego (założonego) poziomu docelowego branży, ile na monitorowanie ciągłego wzrostu danej branży, co może dać nieprawdziwy obraz, zwłaszcza w przypadku najsilniejszych specjalizacji;
- Część wskaźników dotyczących nakładów na innowacyjność jest objętych tajemnicą statystyczną od wielu lat. Ich monitoring jest niemożliwy obecnie i najprawdopodobniej nie ulegnie to zmianie;
- Spośród sześciu specjalizacji regionalnych wskaźniki strategiczne potwierdzają najsilniejszą pozycję informatyki i telekomunikacji, medycyny, farmacji i kosmetyków oraz częściowo nowoczesnego przemysłu włókienniczego i mody (w zakresie produkcji wyrobów tekstylnych);
- Rosnące nakłady na innowacyjność w przedsiębiorstwach usługowych i przemysłowych, a także zwiększający się udział przychodów z produkcji produktów nowych bądź istotnie ulepszonych nie wynika ze zwiększania się liczby innowacyjnych podmiotów gospodarczych. Stosunkowo mało innowacyjna i nienowoczesna struktura gospodarcza województwa łódzkiego ulega niewielkim zmianom w czasie.

Podsumowanie

Pierwszy raport z monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Łódzkiego LORIS 2030 pozwolił na sformułowanie wniosków na różnych płaszczyznach wdrażania Strategii, dotyczących m.in.:

- poziomu innowacyjności województwa łódzkiego;
- działań podejmowanych przez Samorząd Województwa i innych interesariuszy Strategii;
- systemu monitorowania Strategii.

Innowacyjność województwa łódzkiego

1. Znaczna siła, utrwalony charakter i niekorzystny kierunek procesów demograficznych zachodzących w województwie łódzkim mogą przyczynić się do osłabienia modernizacji gospodarki województwa łódzkiego;
2. Siła oddziaływania Łodzi jako ośrodka akademickiego jest niewystarczająca. Łódzkie uczelnie przegrywają walkę o studentów z innymi ośrodkami akademickimi. Obecność silnych uczelni w życiu społecznym i gospodarczym regionu stanowi jeden z kluczowych warunków rozwoju innowacyjnej gospodarki;
3. Poziom rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie łódzkim jest przeciętny. Główne bariery zdiagnozowano w słabej infrastrukturze telekomunikacyjnej oraz cyfrowym zacofaniu urzędów;
4. Pod względem rozwoju gospodarczego łódzkie jest „doganiającym” regionem, o dość dużej dynamice wzrostu PKB per capita. Niestety struktura gospodarcza regionu jest nienowoczesna: o niskiej wydajności pracy, oparta na tradycyjnych przemysłach i z niskim udziałem najnowocześniejszych usług. Zmiany w kierunku innowacyjnej gospodarki są w regionie widoczne, jednak zachodzą zbyt wolno;
5. Poza tracącym na znaczeniu łódzkim portem lotniczym, kwestie związane z transportem i dostępnością komunikacyjną stanowią istotny atut województwa łódzkiego. Rozwój gospodarki innowacyjnej wymaga jak najlepszej dostępności komunikacyjnej a region łódzki praktycznie nie posiada obszarów problemowych w tym zakresie;
6. Wg najnowszych danych europejskiej miary syntetycznej poziomu innowacyjności regionów, Regional Innovation Scoreboard, województwo łódzkie awansowało z ostatniej do przedostatniej kategorii i jest obecnie umiarkowanym innowatorem;
7. Analiza wskaźników kontekstowych pozwala stwierdzić, że poziom innowacyjności województwa łódzkiego rośnie w niemal wszystkich badanych aspektach. Niestety analiza tych wskaźników w odniesieniu do Polski (udział województwa łódzkiego w wartościach krajowych) w większości przypadków wykazała, że dystans do średniej krajowej rośnie. Tym samym pomimo prawidłowego kierunku zmian w gospodarce regionu łódzkiego odnotowuje się zbyt słabą ich dynamikę, co sprawia, że łódzkie nie należy do czołówki unowocześniających się regionów w kraju;
8. Pod względem dynamiki rozwoju specjalizacji regionalnych zdecydowanie wybijają się medycyna, farmacja i kosmetyki. Branża ta notuje bardzo dobre wyniki gospodarcze (wskaźniki strategiczne branży), jest także wspierana przez wiele projektów naukowych oraz zbieżnych. Kolejną, bardzo dobrze rokującą branżą jest informatyka i telekomunikacja;

Działania podejmowane przez Samorząd Województwa i innych interesariuszy Strategii

9. Na podstawie liczby prowadzonych działań, głównie przez Departament ds. Przedsiębiorczości, w ramach Planów Działań można stwierdzić, że największy akcent został położony na obszary budowania świadomości i współpracy, zaś najwięcej działań zrealizowano w ramach priorytetu 3 (Zarządzanie innowacjami w regionie) i 1 (Specjalizacja regionalna);
10. Spośród wszystkich celów operacyjnych RSI LORIS najwięcej działań zrealizowano dotychczas w ramach budowy świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji;
11. Najważniejszym źródłem finansowania działań służących realizacji RSI LORIS były regionalne i krajowe programy operacyjne. Analiza projektów współfinansowanych przez UE w ramach RPO Wł 2007-2013 i RPO Wł 2014-2020 oraz krajowych programów operacyjnych obu perspektyw wykazała, że największa alokacja środków (a zarazem największa liczba projektów ogółem) dotyczy kosztownych, tzw. „twardych” projektów w infrastrukturę badawczą i badania naukowe. Szczególnie duża koncentracja środków miała miejsce w priorytecie 1 (Specjalizacja regionalna);
12. W układzie terytorialnym, pod względem ilości realizowanych projektów z zakresu innowacyjności wyróżnia się Łódź oraz powiaty: pabianicki, poddębicki i bełchatowski. Pod względem wartości realizowanych projektów widoczna jest wyraźna dominacja Łodzi. Projekty o dużej wartości zrealizowano także w powiatach: bełchatowskim, poddębickim, rawskim i radomszczańskim;

System monitorowania Strategii

13. Zaproponowane w RSI LORIS 2030 wskaźniki kontekstowe nie posiadają wartości początkowych ani docelowych. Katalog wskaźników kontekstowych tworzą miary bezwzględne, nie nadające się do prezentowania regionu „w kontekście” innych. Aby ten kontekst uchwycić, niezbędne było odniesienie zaproponowanych miar do wartości krajowych;
14. Poziom realizacji wielu wskaźników operacyjnych wydaje się być niewystarczający, jednak (dotyczy to szczególnie wydarzeń informacyjnych i promocyjnych) jest to spowodowane mało realistycznym szacunkiem wartości docelowych w RSI LORIS 2030;
15. W przypadku wszystkich wskaźników odnoszących się do specjalizacji regionalnych, docelowe wartości wskaźników operacyjnych nie uwzględniają jednej specjalizacji, co sprawia, że są one niedoszacowane. Z drugiej strony korekta wartości docelowych uwzględniająca sześć specjalizacji regionalnych uczyniłaby te wskaźniki jeszcze bardziej niemożliwymi do realizacji;
16. Analizę wskaźników strategicznych utrudnia fakt, że wiele z nich objęto tajemnicą statystyczną lub statystyka publiczna nie prowadzi odpowiednich badań;
17. Interpretacja niektórych wskaźników strategicznych także jest utrudniona. W kilku przypadkach ustalono wartość docelową wskaźnika analizowanego rok do roku jako „pierwsza pozycja w rankingu województw Polski”, co oznacza konieczność utrzymywania przez województwo łódzkie najwyższej dynamiki w Polsce, a niekoniecznie najwyższego poziomu rozwoju.

